

Строгова В. В.

Рудь Т.О.

«Акорди нашої творчості у світі МУЗИКИ»

**(впровадження передових інноваційних технологій
в музично – естетичну діяльність дітей дошкільного віку)**

Методичний посібник

Полтава -2022

Департамент освіти Полтавської міської ради
Полтавський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 65 «Школа здоров`я»
Полтавської міської ради Полтавської області

Строгова Вікторія Василівна, Рудь Тетяна Олексіївна

«Акорди нашої творчості у світі музики»

(впровадження передових інноваційних технологій
в музично-естетичну діяльність дітей дошкільного віку)

Методичний посібник

Полтава-2022

Строгова В.В., Рудь Т.О. «Акорди нашої творчості у світі музики» –
Полтава, 2022, 151с.

Строгова В.В., керівник музичний,
Полтавський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 65 «Школа здоров`я»,
стаж педагогічної роботи 33 роки.

Рудь Т.О., керівник музичний,
Полтавський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 65 «Школа здоров`я»,
стаж педагогічної роботи 36 років.

Рецензенти:

Васильєва О.О. - консультант Центру професійного розвитку педагогічних працівників Полтавської міської ради.

Шматко Л.О. - директор ПДНЗ (ясла-садок) № 65 «Школа здоров`я».

У посібнику розглядаються питання музичного виховання дітей дошкільного віку в контексті інноваційного підходу, підкреслено важливість використання прогресивних технологій та інтеграції в освітньому процесі щодо музичної-естетичної діяльності в ЗДО. Надано конспекти занять, розваг та інших форм діяльності, представлених у авторській віршованій формі, як засобу організації мовного матеріалу. Авторами запропоновано методи, прийоми та засоби використання корекційного обладнання, спрямованого на розвиток дітей з ООП.

Посібник рекомендовано для роботи керівникам музичним, вихователям закладів дошкільної освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ПЕРЕДОВІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МУЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	6
1.1. Функціональні можливості інноваційних технологій.....	6
1.2. Розвиваючі технології. Застосування прийомів мнемотехніки в музичній діяльності дошкільників.....	8
1.3. Основні аспекти використання корекційних технологій: логоритміка та виховання музикою.....	11
1.4. Здоров`язбережувальні технології, як важливий фактор підтримки фізичного та психічного здоров`я дитини.....	21
1.5. Особистісно –орієнтовані технології, як важливий фактор в розробці музично-виконавських ігор.....	39
1.6. Проектна діяльність та інформаційні технології.....	45
1.7. Дослідницько-пошукова діяльність, як елемент творчого педагогічного процесу.....	48
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО СТВОРЕННЯ СЦЕНАРІЇВ.....	52
2.1. Алгоритм підготовки та проведення інтегрованого заняття.....	52
2.2. Впровадження передових технологій в розробку авторських інтегрованих форм роботи.....	56
РОЗДІЛ III. ПРОФЕСІЙНИЙ ПІДХІД ДО ЗАСТОСУВАННЯ КОРЕКЦІЙНОГО ОБЛАДНАННЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ООП.....	59
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	75

*«Музика – уява – фантазія – творчість –
Ось доріжка, йдучи якою дитина розвиває свої духовні сили»*

В. Сухомлинський

ВСТУП

Сучасний етап розвитку освіти характеризується інтенсивними пошуками нового в теорії та практиці навчання і виховання дітей. Іновації є суттєвим діяльним елементом в нашій роботі, адже професія керівника музичного вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття. Ми використовуємо інноваційний педагогічний досвід, що ґрунтується на прогресивних методах та прийомах. «Творча лабораторія», яку ми створили, працює над впровадженням інновацій в нашу педагогічну діяльність, а також, над збагаченням палітри власних прийомів та методів навчання. Наше завдання всебічно охопити всі види музичної діяльності з метою збагачення духовного світу дитини та формування фізично здорової, гармонійно розвиненої щасливої людини.

Останнім часом з'явилося багато педагогічних технологій у вихованні дошкільників, але не всі вони цілком нові. Передові технології часто зберігають в собі багато елементів традиційного. Вміле поєднання і застосування традиційних та інноваційних технологій у музичному вихованні допоможуть досягти бажаного результату. Від того, наскільки якісно буде побудований освітній процес, залежатиме творчий потенціал дорослої людини.

РОЗДІЛ I. ПЕРЕДОВІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МУЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ

1.1. Функціональні можливості інноваційних технологій

Музичне виховання потрібно починати в дошкільному віці, так як долучаючись до культурної музичної спадщини, дитина пізнає еталони краси, привласнює цінний культурний досвід поколінь. Сьогодні завдання дошкільної освіти зосереджуються навколо ДИТИНИ, розкриття її індивідуальності та творчих здібностей. Предметом педагогічної діяльності музичного керівника є формування кожного з компонентів музичної культури дитини. Вміле поєднання і застосування традиційних та інноваційних технологій у музичному вихованні допоможуть досягти бажаного результату.

Інновація – запроваджений вид діяльності, що має абсолютну або відносну новизну, яка виходить за межі сталих традицій і виводить професійну діяльність на принципово покращений або якісно новий рівень.

Основні етапи інноваційної діяльності

1. Аналіз запровадження інновацій та їх запозичення з адаптацією до власних умов

2. Розробка інновації, створення умов для її запровадження

3. Апробація інновації

4. Застосування інновації

У музичному вихованні дошкільника застосовують такі види інноваційних технологій:

1. розвиваючі технології (мнемотехніка - технологія ефективного засвоєння інформації, ігрові технології);

2. корекційні технології (логоритміка, виховання музикою);

3. здоров'язбережувальні технології;

4. пізнавально-дослідницька діяльність;

5. особистісно-орієнтовані технології (комунікативні ігри, технології музично-ритмічного виховання)

6. проєктна діяльність;

7. інформаційні технології (використання інформаційно-комп'ютерної технології (ІКТ)).

Інноваційні технології це система методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів, направлених на досягнення позитивного результату за рахунок динамічних змін в особистісному розвитку дитини в сучасних соціокультурних умовах. Це цілеспрямовані зміни, що вносять у навчальний процес нові елементи, викликають перехід системи з одного стану в інший.

Зупинимось детальніше на деяких інноваційних технологіях.

1.2. Розвиваючі технології. Мнемотехніка в музичному розвитку дітей

Використання прийомів мнемотехніки дуже ефективно, адже завдяки ним дитина розвиває спостережливість і образне мислення: усвідомлено створює **асоціативні зв'язки** між об'єктами. Фахівці-мнемоністи наголошують: мозок людини найліпше запам'ятовує візуальні образи, бо **основою психічних процесів є візуальне (образне) мислення, а також зв'язки між об'єктами**. Саме для того, щоб полегшити дітям запам'ятовування незнайомих слів, текстів широко використовується мнемотехніка, як система методів і прийомів, які спрощують запам'ятовування і збільшують обсяг пам'яті завдяки утворенню додаткових асоціацій. Безумовно, що це один із методів розвитку та ефективного використання пам'яті, який доцільно впроваджувати в роботу.

Аби розвинути в дітей образне мислення, варто насамперед приділити увагу розвитку уяви, слухового, зорового й асоціативного сприймання. Як результат, будь-які, зашифровані поняття і слова дошкільники легко розумітимуть і запам'ятовуватимуть. З цією метою використовуються мнемотаблиці.

Мнемотаблиця – це схема, в яку закладена певна інформація.

Використання мнемотаблиць допомагає розвивати:

- асоціативне мислення
- зорову та слухову пам'ять
- творчу уяву.

Алгоритм розучування тексту пісні за мнемотаблицею

- Педагог співає пісеньку під акомпанемент фортепіано. Діти визначають характер музики, розповідають про що співається в пісеньці. Потім можна використовувати інструментальну версію пісні у поєднанні зі слайдами.

- Педагог співає пісеньку акапельно, змінюючи слайди відповідно до тексту.

- Педагог працює зі слайдами в режимі «стоп-кадр», пояснюючи дітям значення кожної картинки.

- Діти працюють по картинках, відновлюють текст пісні.

- Педагог разом з дітьми співає пісню за картинками, акапельно.

- Педагог і діти виконують пісню, супроводжуючи текст пісні образними рухами (без показу картинок). Варіанти виконання - акапельно, під фонограму.

Мнемотаблиці особливо ефективні при розучуванні віршів і пісень.

Приклад схеми наочного моделювання тексту пісні «Відлетіли журавлі»

Текст пісні (1 куплет)

Відлетіли журавлі за ліси
й діброви,
Розгойдали на крилі
пісню колискову,
Сумно їм летіти
згрями у вирій,
Сонечко не світить,
сонечко не гріє.

Приклад схеми наочного моделювання тексту пісні
«Хоровод біля Ялинки»

За вікном летять сніжинки,

І сідають на вікні.

Ми танцюєм круг ялинки.

І співаємо пісні.

1.3. Основні аспекти використання корекційних технологій: логоритміка та виховання музикою

Логоритміка – комплекс вправ, які дитина виконує за допомогою музики та віршів. Це корекційна педагогіка, завдяки якій рухи супроводжуються звуком. Педагоги займаються нею з дітьми, щоб виправити мову за допомогою рухів та звукового супроводу.

Саме слово “логоритміка” складається з двох частин: “лого” - термін грецького походження, що в перекладі означає “виховання правильного мовлення”, та “ритміка” - термін також має грецьке походження й означає “рівномірний, розмірений”. «Логопедична ритміка» розуміється як система фізичних вправ, побудована на зв'язку слова, рухів, музики. Вона поєднана із методикою музично-ритмічного виховання в дошкільному віці.

Логоритміка допомагає:

формувати навички координації між словом (співом), рухом і музикою (ритмом);

розвивати дрібну, велику моторику та міміку;

формувати правильне дихання;

розвивати уяву та позитивно впливати на розвиток координації рухів;

розвивати голос, артикуляцію та дикцію.

Види логоритмічної діяльності

Музикування

Мовленеві вправи з музичним та руховим супроводом

Танцювально – ритмічні вправи

Психоемоційні етюди

Завдання на розвиток креативності

Музикування (вокальне або інструментальне) – це активне відображення музики у живому звучанні. Вокальне музикування передбачає ознайомлення із можливостями людського голосу, формування діафрагмального дихання, зокрема протяжності та сили видиху, сприяє збільшенню об'єму легенів. Інструментальне музикування дає змогу покращити роботу зорового, слухового аналізаторів, розвинути відчуття ритму. Мовленеві вправи з музичним та руховим супроводом розвивають вербальну пам'ять, продуктивність запам'ятовування. Поєднання ритмічного промовляння тексту вірша з рухами сприяє конкретизації слухових образів, допомагає розвитку асоціативного мислення.

Творче музикування «Зайчики сіренькі»

Зайчики маленькі, зайчики сіренькі

Лапками тупочуть, танцювати хочуть.

(«Зайчики» ритмічно виконують рухи)

Зайчики маленькі, зайчики сіренькі

Дзвіночки розібрали

І весело заграли: *(беруть дзвіночки та грають)*

Дзень-дзень, дзень-дзелень,

Так і грали б цілий день.

Зайчики маленькі, зайчики спритненькі

Легенько стрибають, весело кружляють *(стрибають під музику)*

Зайчики маленькі, зайчики спритненькі

Чарівні палички взяли,

Грати дзвіночки почали: *(беруть палички та грають на металофонах)*

Тук-тук-тук, тук-тук-тук,

Ось такий виходить звук.

Гра-вокаліз «Співочий колобок»

Діти сидять в колі. У руках музичного керівника - Колобок (жовтий м'яч). Музичний керівник артикуляцією губ показує певний голосний звук, штовхає м'яч по підлозі до когось із дітей і співає відповідний звук. Дитина, яка спіймала м'яч, відштовхує його назад до педагога і озвучує рух таким самим голосним.

Відтак, музичний керівник котить м'яча
та закликає дітей рухатися з ним зі словами:
Колобочок, Колобок котиться, співає,
Колобочок, Колобок весело гуляє.
Він веде усіх діток в зачарований лісок.
З Колобком ми будем грати,
Будем весело співати.

Музикування «Оркестр дощу»

Діти обирають інструменти: пластикові склянки з водою та соломинками для коктейлів—бульбофони, бубни, трикутники, дзвіночки, маракаси, тріскачки, металофони, ксилофони, барабани, саморобні музичні інструменти. Усі разом за допомогою інструментів зображають звукову картину дощу, який спочатку шумить тихо, а потім все голосніше і голосніше...

Танцювально-ритмічні ігри та вправи сприяють розвитку відчуття ритму, навчають вільно і естетично рухатися під музику. Вони можуть бути використані і як динамічний, і як релаксаційний компонент заняття. Це залежить від характеру дібраного музичного супроводу. Але в будь-якому випадку вони покликані розвивати відчуття ритму, вчити вільно й естетично рухатися під музику. Адже різні комбінації рухів, жестів і поз допомагають дітям ознайомитися із можливостями свого тіла, усвідомити, як за допомогою пластики можна виразити почуття, настрій музики, тощо.

Кожна запропонована дітям танцювально-ритмічна вправа має бути тематично спрямованою, сюжетною і завершеною. Жести рук і рухи тіла варто супроводжувати певними звуками. Наприклад, плесканням, лясканням, клацанням пальців, притупуванням. Для ігрового оформлення можна використати брязкальця, тріскачки та іграшки: кубики, м'ячі, стрічки. Методолог дошкільної музичної педагогіки Н. Ветлугіна зазначала, що в організації музично-ритмічної діяльності дошкільників особливу увагу слід приділити саме етапу знайомства дітей із танцем, вправою або грою. На думку

вченого, даний хореографічний елемент повинен, перш за все, справити на дитину належне емоційне враження, зацікавити, надати простір для подальшого фантазування, створення майбутнього самостійного музичного образу, втіленого в русі.

Примовлянки до музично-ритмічних вправ

1. Ногу вліво, ногу вправо,
Будем танцювати.
Раз, два, три, раз, два, три,
Плескаєм завзято.
Ногу вліво, ногу вправо,
От веселий каблучок,
Раз, два, три, раз, два, три,
Всіх запрошуєм в танок.

2. Хлоп'ятка і дівчатка
Приходьте на лужок,
Ставайте дружно в пари,
Почніть новий танок.
Покружляєм раз, два, три
Будем танцювати
Покружляєм раз, два, три
Хлопчики й дівчата.

3. Ведмежата танцювали,
Лапки польку вибивали.
Туп, туп, танцюристи
Косолапі ми артисти.

Значну користь для розвитку творчих здібностей дітей має організація на занятті "вільного танка" – *музично-пластичної імпровізації*. Вона надає дітям змогу:

- вільно виражати свої емоційні реакції на музику;
- мимовільно набувати навичок музичного сприймання;
- розширювати їхній чуттєвий та емоційний досвід;
- збагачувати запас музичних уявлень.

Використовуючи прийоми музично-пластичної імпровізації, музичному керівнику слід пам'ятати, що спонтанне рухове відображення музики, яка звучить у відповідний момент, завжди є індивідуальним для кожної дитини.

Перш ніж діти виконуватимуть "вільний танок", музичний керівник має:

- заграти музичний твір;
- звернути увагу дітей на різний характер частин твору; нагадати, що відповідно до зміни характеру музики мають змінюватися й танцювальні рухи.

Під час музично-пластичної імпровізації слід заохочувати дітей *вигадувати власний танок*, а не виконувати знайомий.

Послідовність дій під час імпровізації може бути такою:

- перший етап – імпровізують одночасно педагог і всі діти;
- другий етап – імпровізують усі діти або дівчатка й хлопчики;
- третій етап – імпровізує одна дитина в колі.

За підтримки педагога на початковому етапі та подальшої звички до імпровізації в гурті кожному з дітей нескладно буде, зрештою, досягти самостійності в музично-ритмічній та танцювальній творчості.

Етапи розвитку в дітей здібності до танцювальної творчості:

Пластична вправа-імпровізація

Педагог добирає дві різнохарактерні композиції та під час їх звучання одна за одною підказує дітям, як змінюється образ. Наприклад, повільна волохата гусінь перетворюється на легкого швидкого метелика; теплий літній вітерець – на крижаний зимовий вітер тощо. Діти імпровізовано рухаються під музику із заплющеними очима.

Психо-емоційний рухливий етюд «Чарівні метелики»

Діти розміщуються на килимі в довільному порядку, склавши руки-«крила» на колінах. Під час звучання музики перша дитина-«метелик», розправивши «крильця»-руки, починає пролітати між розташованими на килимі дітьми-«метеликами». Здійснюючи спонтанний вибір, торкається до дитини-«метелика», яка сидить на килимі та займає її місце. Друга дитина-«метелик» продовжує «літати» та вибирає наступну дитину-«метелика», доторкнувшись до якої, сідає на її місце. «Політ» продовжує третій «метелик», передаючи естафету наступному. Гра продовжується, доки всі діти-«метелики» не пролетять певну траєкторію.

Психоемоційні етюди передбачають невербальне вираження основних емоцій людини під музику. Вони розвивають мимічну, артикуляційну моторику, дають змогу формувати комунікативні навички, оскільки засновані на спільній ігровій діяльності. Важливо, що психоемоційні етюди дають дітям змогу емоційно вивільнитися, розслабитися. Їх можна поєднувати з **релаксаційними вправами або медитацією під музику.**

Варіанти етюдів для прояву дитиною індивідуальності у вираженні емоцій (з відповідним музичним супроводом).

«**Нова лялька**» (етюд на вираження радості) - однойменна музика з «Дитячого альбому» П. Чайковського. Дівчинці подарували нову ляльку, вона радіє, весело стрибає, кружляє, грається з лялькою.

«**Попелюшка**» (етюд на вираження смутку) – «Мелодія флейти» з опери Х. В. Глюка «Орфей і Еврідіка». Попелюшка повертається з балу дуже сумна: вона більше не побачить принца, до того ж дівчинка загубила свій черевичок...

«**Фокус**» (етюд на вираження здивування) – «Жарт» Й. С. Баха. Хлопчик дуже здивувався: він побачив, як фокусник посадив у порожню валізу кішку й закрив її, а коли відкрив, кішки там не було. Із валізи вистрибнув собака.

«Подаруй настрій»

Грають сидячи. Діти заплющують очі. Педагог змальовує ситуацію, а діти уявляють: «Сьогодні ваш день народження, батьки кличуть вас в іншу кімнату, щоб подарувати вам подарунок. Уявили? А тепер швиденько розплющуйте оченята. Що ви відчуваєте в такі миті? *(Відповіді дітей)*. Заплющуйте знову оченята. Уявіть собі, що бачите людину, яку дуже – дуже любите. Насолодіться тим, що бачите. А тепер – розплющуйте оченята. Подивіться одне на одного. Заплющуйте оченята ще раз. Уявіть, що граєте своєю улюбленою іграшкою. Розплющуйте швиденько оченята. Подивіться одне на одного. А знаєте, яка моя улюблена іграшка?

Педагог дістає зі «скриньки цікавинок» клоуна. Вмикає аудіо запис сміху. Діти сміються із клоуном разом.

Ой, у скриньці щось є. *(Педагог дістає металофон.)*

Як називається цей музичний інструмент? Хотите на ньому пограти і створити музику?

(Кожна дитина по черзі підходить до музичного інструмента і створює власну мелодію, а інші діти – слухають.)

Гра «Відгадай емоцію»

Педагог виймає зі «скриньки цікавинок» іграшки тваринок – ведмедя, зайця, мишку – і зображення емоцій – злість, страх, радість. Діти називають кожную тваринку і емоцію. Відтак педагог цікавиться у дітей, яким може бути ведмідь, заєць і мишка. Пропонує кожній тваринці підібрати емоційний стан. Музичний керівник грає на фортепіано мелодії у низькому, середньому і високому регістрах, а діти підбирають емоційний стан і тваринку до мелодії. Потім діти показують злого ведмедя, коли музичний керівник грає на фортепіано мелодію на власний вибір у низькому регістрі; наляканого зайця – мелодію у середньому регістрі; радісну мишку – мелодію у високому регістрі.

Принцип креативності (організації творчої діяльності). Керівник музичний постійно заохочує творчу активність дітей, створюючи ситуації, в яких діти творчо реалізуються в колективній та індивідуальній діяльності. При цьому педагог *сам має виявляти неабияку креативність*, швидко та влучно реагувати на несподівані "повороти", які йому "пропонують" діти своїми реакціями та вигадками, переймати від дітей їхню безпосередність та невимушеність. Тому обов'язковим елементом музичного заняття *має бути імпровізація*, адже вона дає змогу навіть у вже відомій грі, музичній казці знаходити щось раніше не помічене або зовсім нове. Якими би не були різноманітними види музичної діяльності, керівник музичний має бути завжди готови до прояву своєї креативності, адже музична творчість, завжди передбачає невимушеність, політ фантазії та здатність до імпровізації.

Завдання на розвиток креативності концентрують усі види логоритмічної діяльності, адже передбачають створення музично-мовленнєвих казок з рухами, вокальну та інструментальну імпровізацію, психоемоційні етюди.

Отже, логоритміка – це універсальна корекційна методика, яка дає змогу утримувати стійку увагу дітей під час усього заняття, сприяє урівноваженню їхнього нервово-психічного стану, підвищує ефективність засвоєння практичного матеріалу.

Логоритмічна вправа «Дружні вітання»

Щоб гарно привітатись ти другу усміхнись,

Бо посмішка – це диво, ти нею поділись.

Ось так, ось так...*(усміхаються)*,

Рукою другу помахай, ніколи не журись

(махують рукою)

Ти настрій гарний подаруй і з ним повеселись,

(плескають в долоні)

Ось так, ось так...*(кружляють парами)*

Потисни другу руку, здоров'я побажай *(тиснуть один одному руки)*

Будь ввічливим і чемним приємно це - ти знай *(уклін)*.

Логоритмічна вправа «Дощ»

З неба капає вода – да, да, да

(стукають вказівним пальчиком правої руки по долоні лівої)

Не злякаюсь я води – ди, ди, ди.

(хитають вказівним пальчиком правої руки)

Парасольку я знайду ду, ду, ду *(крокують)*

Хай цей дощик далі йде - де, де, де.

(стукають вказівним пальчиком правої руки по долоні лівої)

Логоритмічна вправа «Вітер – вітерець»

Раптом вітер прилетів у-у-у,
(виконують плавні рухи руками)

Мов у дудочку дудів ду-ду-ду,
(імітують, що тримають дудочку)

Шепче вітер: «Шу – шу –
шу... *(потирають долонями)*

Білку в гості запрошу!» *(оплески)*

Логоритмічна вправа «Ми в Полтаві живемо»

Ми в Полтаві живемо *(руки в сторони)*

Своє місто любимо! *(обіймають себе)*

Є високі тут будівлі, *(руки вгору)*

Парки є у нас чарівні *(руки вниз)*

Є тут школи і садочки *(руки вперед по черзі)*

Ростуть діти, мов грибочки *(присісти, повільно встати)*

У садочку вони граються, *(пружинка)*

Усім гарно посміхаються! *(усмішка)*

Своїм містом ми пишаємось, йому низько ми вклоняємось *(уклін)*

1.4. Здоров`язбережувальні технології, як важливий фактор підтримки фізичного та психічного здоров`я дитини

Здоров`язбережувальні технології у дошкільній освіті – технології, спрямовані на рішення пріоритетного завдання сучасної дошкільної освіти – завдання збереження, підтримки та збагачення здоров`я суб`єктів педагогічного процесу: дітей, педагогів, батьків.

Музичні заняття із використанням здоров`язбережувальних технологій ефективні за умови врахування індивідуальних і вікових особливостей кожної дитини, її інтересів. І, звичайно ж, успіх занять неможливий без спільної діяльності керівника музичного та вихователів, які активно допомагають, організовуючи самостійне музикування дітей в групі.

Алгоритм використання здоров`язбережувальних технологій під час пізнавальної діяльності

Вхід до зали, привітання	Використання музично-ритмічних вправ. Валеологічна співаночка-привітання, тощо
Сприйняття музики	Слухання музики (з елементами дихальної гімнастики, ритмопластики). Використання ІКТ
Співи, пісенна творчість	Цілющі звуки, дихальна гімнастика, артикуляційна гімнастика, моделювання
Музично-дидактичні ігри	Використання ІКТ, посібників, наочно-демонстраційного матеріалу
Танці, танцювальна творчість	Музично-ритмічні рухи, пластичні етюди, мнемотаблиці рухів
Музичні ігри. Гра на ДМІ	Комунікативні, пальчикові та жестові ігри Творче музикування, ігри звуками
Заключна частина	Психогімнастика

Валеологічні пісеньки-співаночки. Велику увагу під час пізнавальної діяльності приділяється вихованню та розвитку дитячих голосів. Особливу роль відіграє правильний підбір голосових вправ, у тому числі валеологічних пісенок, з яких починаються всі музичні заняття. Вони готують голосові зв'язки до співу, розвивають звуковисотний і ритмічний слух, або можуть супроводжуватися самомасажем біологічно активних зон обличчя та шиї, ритмічними рухами та жестами.

Як розминку перед співом, використовують пальчикові, артикуляційні та дихальні гімнастики. Застосування такого матеріалу не вимагає багато часу (1,5 – 2 хв.). Але функціональна важливість його в тому, що діти мають змогу відпочити протягом малорухомих видів діяльності – слухання музики, і в той же час не дають дітям відвернути свою увагу від основного виду діяльності.

Валеологічні співаночки

«Добрий день»

Добрий день, ручки! *(діти роблять три оплески)*
Добрий день, ніжки! *(тричі тупають)*
Добрий день, вушка! *(тричі смикають себе за вушка)*
Добрий день, щічки! *(тричі натискають на надуті щічки, щоб здувалися)*
Добрий день, губки! *(тричі - повітряні поцілунки)*
Добрий день, носик! *(тричі торкаються носика)*
Добрий день, друзі! *(махують «Привіт»)*

«Музичне вітання-побажання»

1. Добрий день, добрий день,
(співає музичний керівник)
Любі мої діти!
Добрий день, добрий день
Люди, земле й квіти!
2. Добрий день, добрий день *(співають діти)*
Ми вас всі вітаєм!
Добрий день, добрий день
Дуже поважаєм.
3. Отже, веснонька іде,
Добрий день, добрий день!*(співають діти)*
Заспіваємо пісень,
Добрий день, добрий день!
4. Принесла весна тепло *(співає музичний керівник)*
Радісно всім буде.
Сійся, жито, на добро.
І на щастя людям!

Дихальна гімнастика сприяє розвитку дихальної системи, та співочих здібностей дітей. Під час пізнавальної діяльності використовуються вправи на розвиток діафрагмально-черевного дихання, вправи на тренування узгодженої роботи дихальної, голосової та артикуляційної систем. Дихальна гімнастика позитивно впливає на обмінні процеси, які відіграють важливу роль у кровопостачанні, сприяють відновленню центральної нервової системи, відновлюють порушене носове дихання та здійснюють лікувальний вплив на організм людини.

Впровадження дихальної гімнастики Стрельникової О.М. не втрачає своєї актуальності та активно використовується під час освітнього процесу. Вона показана як метод лікування і профілактики та успішно довела свою дієвість в боротьбі із захворюваннями: дихальної, травної системи, при порушенні опорно-рухового апарату, сечо-статевої системи. Гімнастику Стрельникової можна виконувати з 3-4 років. Основний комплекс дихальної гімнастики містить вправи: «Долоньки», «Погончики», «Насос», «Великий маятник», «Малий маятник», «Кішечка», «Обійми плечі», «Вушка», «Повороти голови», «Переكاتи», «Кроки».

Вправи за методикою парадоксальної дихальної гімнастики А. Стрельникової

Суть методики полягає в активному короткому вдиху, який тренує всі м'язи дихальної системи. Увага на видиху не фіксується. Він повинен відбуватися мимоволі.

"Долоньки"

Діти сидять або стоять, руки зігнуті в ліктях, долоні зведені перед грудьми. На вдих діти з силою стискають долоні, одночасно коротко втягуючи повітря через ніс. Видих мимовільний через рот. (Рахунок на 4)

"Кішечка"

Діти стоять, руки зігнуті в ліктях. На вдих – виконують поворот праворуч і ліворуч, втягуючи повітря через ніс. Видих – повертаються у вихідне положення, видихаючи через відкритий рот. (Рахунок на 4)

"Вушка"

Діти стоять, тримаючи руки на поясі. На вдих – нахил голови праворуч, втягуючи повітря через ніс. Видих – через рот, голова прямо. Повторити те ж саме, повертаючи голову ліворуч. (Рахунок на 4)

Під час оздоровчої роботи в ЗДО важливо використання різноманітних вправ дихальної гімнастики.

Дихальні вправи під музику

"Дихання під музику" (вправа на розвиток динамічного слуху і рівномірного вдиху і видиху). На матеріалі будь-якого вальсу. На посилення звучання діти роблять вдих, на затихання – видих. Долоні лежать на животі. Діти повинні відчувати, як на вдиху живіт "йде вперед", а на видиху повертається у вихідне положення.

"Засинаюча квітка". Подумки уявляємо себе квіткою, що закриває на ніч свої пелюстки в бутон; на один робимо вдих, на три – видих. Повільний видих і затримка дихання на видиху.

Вправа на зміцнення дихальних м'язів. До метеликів, пташок, сніжинок, зірочок, виготовлених з легкого паперу, прикріплюється нитка з петелькою на кінці. Дитина надягає петельку на палець і під звучання музики дмухає на паперові фігурки, спостерігаючи, як вони в повітрі танцюють. Для звукового супроводу подібних вправ рекомендується використовувати фонограми класичної або народної музики, записаної на фоні звуків природи – співу птахів, завивання вітру, шуму листя.

Вправа з листком паперу. Для виконання вправи слід взяти двома пальцями невеликий лист тонкого офісного паперу за верхню частину, тримати його на рівні обличчя на відстані 8-10 см від губ. Зробити вдих і поволі дути на папір. Якщо видих плавний, рівномірний, листок паперу злегка відхилиться, а якщо видих нерівномірний, то він буде то підніматися, то опускатися.

Дихальна гімнастика «Півник»

Дітям рекомендується стати прямо, руки опустити та промовляти: «Півник крильцями махає, півник голосно співає» Потім підняти руки в сторони (вдих), а після цього плескати по стегнах (видих). Видихаючи промовляти: «Ку-ку-рі-ку!» (4-5 р.).

Дихальна вправа «Сопілка»

Дітям рекомендується сидячи затиснути сопілку в руках і промовляти: «Як сопілка гарно грає, у-у-у вона співає». Підняти сопілку догори (вдих) і повільно видихаючи голосно промовити «У-у-у». (4-5 р.)

Дихальна гімнастика «Зайчики та м'ячики»

Ми м'ячики спіймали

(Руки вгору – вдих)

На колінця поклали (Видих)

М'ячик – м'ячик, скік – посік
(стукають м'ячем по колінах,
вдих-видих)

Погрався з нами та й утік.

Пальчикові та жестові ігри це спеціальні ігри, спрямовані на розвиток інтелектуальних здібностей дитини. Вони позитивно впливають на розвиток дрібної моторики, мислення та мовлення дошкільнят.

Відомому педагогу і письменнику В.О. Сухомлинському належить вислів: *«Розум дитини перебуває на кінчикках його пальців».*

Пальчикові ігри, які проводяться в ігровій формі під музику, сприятливо впливають на всі внутрішні органи, дозволяють розминати, масажувати пальчики і долоньки. Доцільно супроводжувати такі ігри показом яскравих ілюстрацій, іграшок, героїв пальчикового театру. Мелодія для вправ підбирається з урахуванням віку дітей. Акомпанувати можна на фортепіано, на металофоні, ксилофоні, або використовувати звучання шумових інструментів. Прекрасно підходять пальчикові ігри й для дитячих свят – їх легко включити в сценарій та зручно перемежовувати конкурси.

Пальчикові ігри для дітей 1-2 років

КУЛАЧОК

Цей пальчик – маленький, *(загинаємо мізинчик)*
Цей пальчик – слабенький, *(загинаємо безіменний пальчик)*
Цей пальчик – довгенький, *(загинаємо середній пальчик)*
Цей пальчик – сильненький, *(загинаємо вказівний пальчик)*
Цей пальчик – товстенький, *(загинаємо великий пальчик)*
А кулачок – міцненький!

Пальчикові ігри для дітей 2-3 років

КЛЕН

Вітер тихо клен качає, *(пальчики розчепірені і тягнуться вгору)*
Вправо, вліво нахилиє: *(качаємо долоньками вправо-вліво)*
Спочатку вліво потім вправо *(схиляємось вліво потім вправо)*
Дуже корисна наша вправа. *(ворушимо пальчиками)*

Пальчикові ігри для дітей 3-4 років

ЗАЙЧИК

Зайчик в лісі скакав,
(пальчики “скачуть” по столу)
Він морквиночку шукав
(пальчиками обох рук по черзі перебираємо по столу)
Хто до зайчика підкрався? *(присідає)*
Зайчик дуже наш злякався.
(закриває «лапками» обличчя)
Заєць плутає сліди,
(пальчики повільно йдуть по столу)
Тікає зайчик від біди.
(пальчики швидко-швидко бігають по колу на столі)

Пальчикові ігри для дітей 4-7 років

ДНІ ТИЖНЯ

У понеділок я прала,
(кулачки тремо один до одного)
Підлогу у вівторок підмітала,
(кисті розслаблених рук вниз і робимо імітуючі рухи по столу)
У середу я пекла калач,
(печемо "пиріжки")
Весь четвер шукала м'яч,
(праву руку підносимо до лоба і робимо "будинок")
Чашки в п'ятницю помила,
(пальці лівої руки напівзігнуті, долоня стоїть на ребрі, а вказівним пальцем правої руки водимо по колу всередині лівої руки)
А в суботу торт купила.
(долоньки розкриті і з'єднані разом по стороні мізинців)
Всіх подруженьок позвала
(махаємо долоньками до себе)
Дуже весело нам стало.
(плескаємо в долоні)

Артикуляційна гімнастика сприяє тренуванню м'язів мовного апарату, розвиває музичну пам'ять, що сприяє запам'ятовуванню тексту пісень, уваги, розвиває почуття ритму та формує співочі навички дітей.

Ігритміка «Квочка та курчата»

(з елементами артикуляційної гімнастики)

На галявині курчата – раз, два, три.
Квочка кличе всіх курчаток: «Йдіть до гри!»
Крильцями махаємо – раз, два, три!
Весело кружляємо – раз, два, три!
Будем присідати – раз, два, три!
Ко – ко – ко кричати – раз, два, три!

Вокалотерапія - лікування співом. Ключ до розуміння справжньої музики – це пісня. Дітям, як і дорослим, корисний будь-який спів, оскільки розспівуються голосні звуки, які є цілющими, додають органам нової сили й гармонізують їхню діяльність. Активна вокалізація спрямована на формування позитивного настрою, сприяє психологічному розвантаженню.

Звук «А-А-А» – стимулює роботу легенів, трахеї, гортані, оздоровлює руки і ноги.

Звук «І-І-І» – активізує діяльність щитовидної залози, корисний при захворюваннях ангіною, покращує зір і слух.

Звук «У-У-У» – підсилює функцію дихальних центрів мозку і центру мови, усуває слабкість, млявість та захворювання органів слуху.

Звук «М-М-М» – з закритим ротом знімає психічну втому, покращує пам'ять і кмітливість.

Вправа «Металофон»

Педагог грає на металофоні гаму, послідовно вдаряючи по кожній пластині інструмента (*до-ре-мі-фа- соль-ля-сі-до*), спонукаючи дитину синхронно проспівувати звук «а». Звучання голосного звука коротке з підвищенням та зниженням висоти тону. Аналогічно відпрацьовуються всі голосні звуки.

Вправа «Співочий ланцюжок»

Діти стають у рядочок. Перша дитина співає звук, відтворений музичним керівником на фортепіано на будь-який склад (ма, мо, ля...) і доторкається рукою до наступної дитини, передаючи їй співочу естафету. Остання дитина передає естафету першій. Кількість учасників гри можна збільшувати або зменшувати.

Ігровий масаж та масажні вправи корисно використовувати під час музичної діяльності дітей. Вони підвищують захисні властивості верхніх дихальних шляхів і всього організму, нормалізують вегето-судинний тонус, діяльність вестибулярного апарату та ендокринних залоз. Масажуючи певні частини тіла, використовують погладження, розминання, розтирання та легкі постукування. Виконуючи самомасаж певної частини тіла, дитина впливає на весь організм в цілому. Вправи проходять ефективніше, якщо вони поєднуються з іншими видами діяльності.

Музично-ритмічна гра з елементами самомасажу «Зайчата-стрибунята»

Зайчики відпочивають –
На галявинці скакають, *(стрибають)*
Ось такі зайчата – гарні стрибунята.
Лисичка підкрадається –
Зайчики ховаються *(закривають лапками обличчя)*
Годі, годі вам стрибати, лапки час масажувати.
(виконують самомасаж)

Хвиинка – розминка «Веселі звуки» (з елементами самомасажу)

Ця гра виконується на матеріалі будь-якого танцю, який звучить спочатку на стакато, потім на маркато, у високому регістрі та низькому.

Музкерівник. Сьогодні цю хвилинку-розминку з вами проведе новий тренер – Музика. Слухайте уважно:

Звук легенький – пострибаєм, *(музика звучить в високому регістрі)*

Звук важкий – ми присідаєм, *(музика звучить в низькому регістрі)*

Звук високий – руки вище, *(музика звучить в високому регістрі)*

Звук низький - ховайся нижче! *(звучить в низькому регістрі)*

Музкерівник. Музика стихає, ми відпочиваєм.

Будемо відпочивати, час долоньки нам масажувати.

(масажувати можна інші частини тіла:

вуха, лікті, коліна, тощо)

Ритмопластика – це інноваційний метод роботи з дітьми в рамках здоров'язбережувальних музично-освітніх технологій. Добір рухів за допомогою музичного ритму розвиває увагу, пам'ять, внутрішню зібраність, уміння узгоджувати свої рухи з музикою, це особистісні якості, які сприяють формуванню цілеспрямованої діяльності. В основі ритмопластики лежить вивчення тих елементів музичної виразності, які найбільш природно і логічно можуть бути відображені в русі. Важливе завдання – рухатися у характері музики, передаючи її темпові динамічні особливості. В ній взаємопов'язані фізичне та музичне виховання дошкільнят. Рух і танець мають оздоровчі властивості, а також допомагають швидко і легко встановлювати дружні зв'язки з іншими дітьми.

Основна мета ритмопластики

- **зміцнення здоров'я**
- **профілактика плоскостопості**
- **формування правильної постави**
- **функціональне вдосконалення органів дихання та кровообігу**
- **зміцнення серцево – судинної та нервової системи організму**
- **формування навичок емоційного вираження рухів під музику**

Ритмопластика на музичних заняттях у ЗДО передбачає використання театралізованої гімнастики. Так, дітям пропонують співати пісні, які будуть супроводжуватися не просто танцем, а пояснюючим рухом (жестом, мімікою). Такий рід занять особливо подобається дітям, тому що вони можуть проявляти себе творчо.

Добірка вправ для занять ритмопластикою

У будь-якого педагога виникають питання про те, як проводити заняття, коли він чує вперше таке поняття, як ритмопластика. У дитячому садку вправи при цьому досить прості, і їх досить просто знайти і взяти собі за основу. Для виконання вправ ритмічного характеру дітям пропонується:

- зображати різних тварин;
- виконувати руху з атрибутикою (колами, стрічками, м'ячами).
Для занять з гімнастики діткам необхідно виконувати вправи з використанням логоритміки (віршів);
- розминка стоп;
- танцювальні вправи («місток», «човник», «берізка», тощо);
- точний крок по колу;
- викидання ніг вперед перед собою на носок і п'яту;
- хоровод по колу;
- «хвиля» руками;
- різні стрибки;
- танці в парах;
- танцювальні постановки з сюжетом.

Вправи можуть виконуватися під вірші, які буде зачитувати керівник музичний. Так, наприклад, кожне коротке слово твору може супроводжуватися відповідним рухом. Такі заняття допомагають дітям познайомитися з поняттям почуття ритму.

Ритмопластика «Жучки»

Керівник музичний:

Сонце сяє, пригріває,
А жучки малі літають.
Крильцями махають,
Літечко вітають.

Сонце: До мене ви летіть скоріше -
Буде разом веселіше!
Теплом вас буду зігрівати
Гей, летіть мерщій, малята!

*Жучки прилітають та розташовуються на сонячних промінцях.
Звучить музика. Діти-«жучки» виконують плавні або активні рухи в залежності від зміни характеру музики. А коли музика затихає, жучки підіймаються та промовляють:*

Жучки (по черзі): Дякуємо, сонечко привітне, за те, що нас змогло зігріти.
Тепер ми далі зможемо летіти. *(літають по колу)*

Вправа з ритмопластики «Зіркові танці»

Керівник музичний: Зірочки у небі сяють, посміхаються кружляють.
(діти кружляють)

Ось і Місяць чарівник до зіркових танців звик.
(місяць по чергово кружляє з кожною зіркою)

Місяць: Ставайте в коло, зірочки, покружляєм залюбки.
(в залежності від зміни характеру музики, зірочки

кружляють в парах або рухаються по колу)

Виховання музикою сприяє корекції психофізичного здоров'я дітей у процесі їх життєдіяльності. Розрізняють: активну форму роботи - рухові імпровізації під відповідний характер музики, словесний коментар і пасивні прослуховування стимулюючої, заспокійливої, або стабілізуючої музики. Слухання правильно підбраної музики з виконанням психогімнастичних етюдів підвищує імунітет дітей, знімає напругу, головний біль та біль у м'язах, відновлює спокійне дихання. Для релаксації застосовують вправи, що сприяють розвитку співочого дихання, а також гру на музичних інструментах, як от: глиняні свищики, сопілки тощо.

Вправа «Зіграй свій настрій»

Це колективна форма активного музикування на шумових інструментах. Під час неї діти навчаються озвучувати вірші, грати в ансамблі, а ще імпровізувати власні невеличкі п'єси, утілюючи в них свій настрій та звукові уявлення.

Вправа «Відпочинок в лісі»

Цю вправу найліпше виконувати з дітьми після фізичного навантаження. Керівник музичний вмикає музику і пропонує дітям зручно вмотитися на підлозі, заплющити очі, уявити сонячний день та зелений ліс. Головний елемент вправи - «Лісове» повітря, яке діти мають спокійно залюбки вдихати і видихати. Як музичний матеріал для вправи можна використати музику Е. Грига «Ранок» із сюїти «Пер Гюнт» або іншу спокійну музику, шум лісу, спів птахів тощо.

Психогімнастика призначена для розвитку у дітей навичок концентрації, пластики і координації рухів. Вправи супроводжуються текстом і музикою, допомагаючи дітям краще уявити той чи інший образ та увійти в нього. Створюють позитивний емоційний настрій, усувають замкнутість, знімають втому. Діти вивчають різні емоції і вчаться керувати ними, опановують абетку вираження емоцій. Психогімнастика допомагає дітям долати бар'єри у спілкуванні, краще розуміти себе та інших, знімати психічне напруження, надає можливість самовираження. Вона складається з таких елементів: мімічні та пантомімічні етюди; етюди та ігри на вираження окремих якостей характеру та емоцій; етюди та ігри, що мають психотерапевтичну спрямованість на певну дитину, чи групу в цілому.

Вправа «Сонечко та хмаринка»

Маленька хмаринка по небу гуляла,
Та раптом над нами спинилась і стала.
І прямо на нас із цієї хмаринки
Посипались дрібні маленькі краплинки.
А сонечко з неба промінчик пустило
Краплинки маленькі позолотило.

Вправа «Я-квітка»

Звучить музика, сидячи на килимку, діти виконують рухи відповідно до змісту вірша

Я – квітка красива, маленька
Я повільно расту піднімаюся, усім
навколо посміхаюся.
Розкриваю я ніжні свої пелюстки
І вітаю з весною усіх залюбки.

Степ-аеробіка – це комплекс вправ, які виконуються під ритмічну музику з використанням степ-платформ.

Степ-платформа – це сходинка, виготовлена з легкого та міцного матеріалу, висотою не більше 8 см, шириною 25 см, довжиною 40 см.

Степ-платформи застосовують як засіб розвитку рухової активності та координаційних здібностей у дітей дошкільного віку. Заняття на степ-платформах формує правильну поставу, зміцнює серцево-судинну систему, кістково-м'язовий корсет, розвиває координацію рухів та почуття ритму.

Фрагмент святкового ранку. Ігровий танок «Атаманша та розбійники»

Атаманша. Гей, розбійники, до мене поспішайте,

Та, мерщій, часу не гайте!

Степ платформи – вищий клас!

Я запрошую всіх вас!

Будем м`язи тренувати, крокувати та скакати.

Щоб здоров`я гартувати та разом свято зустрічати!

В основі методики впровадження таких видів діяльності лежить танцювальна гра з урахуванням вікових особливостей дошкільника. Найлегше дитина засвоює та запам'ятовує так вправи, які в її уяві створюють конкретний образ. Тому для більшого зацікавлення до кожної вправи додається відповідна назва. Доцільно використовувати такі вправи як частину ігрового, казкового сюжету. Це сприятиме не лише фізичному, а й емоційному розвитку дитини.

Фітбол-аеробіка - одна з нетрадиційних форм роботи з дітьми. Фітбол (Fitball) – у перекладі з англійської означає м'яч, що служить для оздоровлювальних цілей (fit – оздоровлення, ball – м'яч). Вправи з використанням фітболів належить до одного з видів фітнес-аеробіки. Вона прекрасно підвищує загальну витривалість організму. Форма і розмір м'яча збільшують амплітуду рухів, що ефективно покращує виконання вправ і сприяє розтягуванню м'язів дітей. На заняттях фітнес-аеробіки рекомендується використовувати нестандартні форми організації навчання, інтерактивні технології, щоб кожне заняття перетворилося на заняття-гру, заняття-спілкування, заняття – пошук, заняття – творчість тощо.

Фітбол – це універсальний інструмент для поліпшення фізичного стану малюка. Яскравий і приємний на дотик м'ячик став улюбленою розвагою для наших дітей, який допомагає продуктивно розвиватися й поліпшує координацію рухів. Регулярні вправи на такій барвистій надувній кульці – це не лише веселе дозвілля, а й користь для здоров'я.

Під час виконання вправ з фітболами ми намагаємось допомогти вихованцям розкрити себе, свій творчий потенціал та постійно працюємо над формуванням їхніх життєвих компетентностей. Ми застосовуємо спеціальний музичний супровід, дії якого визначаються характером рухів і ступенем амортизації м'яча з врахуванням індивідуального рівня фізичної підготовленості дітей. Захоплюючий музичний ритм, невимушеність рухів і широкі можливості імпровізації залежно від індивідуальних схильностей і хореографічного досвіду перетворюють заняття з елементами фітбол-аеробіки на емоційний, творчо насичений вид діяльності. Це дозволяє без зайвої втоми протягом достатньо тривалого часу витримувати значне фізичне навантаження.

Чим цінний фітбол?

Він виконує декілька функцій, які допомагають дітям розкрити й реалізувати власний руховий потенціал.

Основні функції:

- *спортивний інвентар* сприяє розвитку відчуття рівноваги, координації рухів, удосконалює рухові вміння і навички (підкидання, відбивання, кочення тощо);
- *тренажер* активізує та вправляє роботу різних груп м'язів, сприяє розвитку фізичних якостей організму (сила, витривалість, спритність), тренує серцево-судинну та дихальну системи;
- *корекційний засіб* активізує руховий, зоровий, тактильний аналізатори, формує правильну поставу тощо;
- *іграшка* розвиває уяву, фантазію (може бути жабкою, коником, ракетою, намистинкою тощо);
- *антистрес-фітбол* допомагає дітям позбутися стресу, зняти емоційну напругу тощо.

Як використовуємо під час заняття?

На кожному занятті прагнемо створити позитивний емоційний фон, бадьорий та радісний настрій. Тривалість заняття, інтенсивність навантаження залежать від віку дітей та програмних завдань, дотримуючись такої структури:

- Під час **підготовчої частини** налаштовуємо дітей на роботу, готуючи до вправ. Починаємо заняття з ходьби та бігу по колу одне за одним (діти котять м'ячі поруч себе), навколо м'ячів, постукуючи долоньками по їхній поверхні тощо. Відтак пропонуємо дітям перешикуватися. Діти старшого дошкільного віку розміщуються по всій залі. Молодшого та середнього — працюють в колі.
- Починаємо з простих вправ і полегшених вихідних положень, поступово ускладнюючи рухи. Емоційно налаштувати дітей виконувати вправи допомагає музика, фітбол-казка.
- Розминка має передбачати вправи з рухами невеликої амплітуди. Темп виконання — повільний і середній.
- Мета **основної частини** — забезпечити максимальне навантаження на організм. Для цього проводимо комплекс загальнорозвивальних вправ на фітболах. Фізичне навантаження чергуємо з відпочинком та розслабленням. У цій частині навчаємо основним динамічним рухам. Пропонуємо дітям вправи з різних вихідних положень, зокрема, лежачи на фітболі на грудях, на спині. Такі вправи сприяють корекції постави, тренують силу та витривалість м'язів.
- **Заклучна частина** має сприяти відновленню та розслабленню організму дітей. Тому проводимо вправи на розслаблення м'язів спини та загальну релаксацію, зокрема дихальні вправи сидячи, лежачи на м'ячі, а також ігри малої та середньої рухливості.

Казковий сюжет та вправи на фітболі

Дітей зачаровує світ казок, та все ж перевагу вони надають різноманітним рухам, бо рух — це для них життя, розвиток і здоров'я. Казковий сюжет та вправи на фітболі забезпечують ігровий характер рухів, що в свою чергу надає їм привабливості і виразності. Під час музичних занять ми створюємо різноманітні сюжети казок, тощо. Головне, щоб вони були цікавими дітям, створювали позитивну емоційну атмосферу, бажання бути героями цих казкових дійств. Такі заняття доцільно проводити з вихователем, який виконує

роль ведучого. Під час них у дітей розвивається творча думка, що в кінцевому результаті робить життєдіяльність дошкільнят цікавою, активною, насиченою та корисною.

Нерідко для того, аби зробити заняття ще веселішими, дітям можна увімкнути улюблену музику. Всі свої навички та уміння виконання вправ з використанням фітбол-м'яча, діти з великим задоволенням демонструють на святкових ранках, розвагах, тощо.

Клоуни-спортсмени, справжні «супермени»

Він веселий та смішний
Ви погляньте – ось такий!
Клоун справжній чарівник -
Дарувати радість звик.
Буде сміху повний міх,
Бо розважить клоун всіх.

1.5. Особистісно-орієнтовані технології, як важливий фактор в розробці музично-виконавських ігор

Музично-виконавські ігри доцільно використовувати під час попередньої роботи в розучуванні пісні, гри на дитячих музичних інструментах (музикуванні), музично-ритмічних рухах («пластичному» інтонуванні) та інших видах музичної діяльності.

У процесі розробки авторських музично-виконавських ігор ми впроваджуємо різноманітні інноваційні музичні технології. Так наприклад, однією із пріоритетних форм роботи в цьому напрямку ми вважаємо графічні партитури, які стали популярними в дошкільній педагогіці наприкінці двадцятого століття та використовуються для тренінгу голосу, розвитку почуття ритму, а також відкривають широкі обрії для творчості дітей та педагогів. Графічні партитури сприяють розвитку відчуття ритму, уяви, здібності до вільних ритмічних імпровізацій та викликають інтерес до інструментального музикування. Графічні партитури діти можуть складати, як самостійно так і за допомогою дорослого. При виконанні цих завдань розвивається творча активність, імпровізація, фантазія, ритмічний слух.

Мета використання графічних партитур

- Наочно показати дітям певні «музичні процеси».
- Встановити зв'язок між звучанням та знаком.
- Сформувати усвідомлення того, що кожен знак означає ту чи іншу властивість звуку або мелодичної лінії.
- Формування вокально-хорових навичок, як-от: дихання, звукоутворення, дикція, артикуляція, ансамбль і стрій.
- Читання графічних партитур сприяє розвитку мелодичного слуху дітей шляхом впровадження графічних партитур.
- Звучання мелодії на одному рівні («Співочий ланцюжок»);
  - ✓ гамоподібний рух мелодії («Сходінки»);
  - ✓ рух мелодії по тонах акорду («Нотки – мандрівниці»);
  - ✓ хвилеподібний рух мелодії («Щедрик» та інші).

Графічні малюнки та вокальні ігри

Перш ніж розпочати активну вокальну гру, потрібно ознайомити дітей з найпростішими графічними знаками, які позначають певний **тип мелодичного руху**:

- лінії – прямі та хвилясті;
- кола та спіральки;
- крапки.

Прямою лінію позначають довгий звук, який звучить на одній висоті, або плавно рухається згори-донизу і навпаки. Вони бувають цілісними, а також, можуть бути перерваними.

Хвилястими лініями позначають звуки, які передбачають глісандо – повільне чи швидке, з великою або малою амплітудою розгортання.

Колом позначають вокальну лінію, яка теж рухається немов по колу: плавно повертаючись у ту точку, з якої починалася.

Знак «спіралька» не передбачає повернення до початкового звуку мелодії, а навпаки – поступове збільшення або зменшення розмаху інтонаційних кругових рухів.

Крапками позначають короткі, уривчасті, відокремленні звуки на одній або різній висоті. Під час співу графічний знак «крапка» зазвичай передбачає акцентований звук.

Гра «Музичне намисто»

Педагог повідомляє дітям, що нанизуватиме крапки на ниточку, щоб утворити «музичне намисто». Отже, спершу співає «крапки» на одній висоті. Запитує дітей, якого кольору були намистинки: одного чи різних? Таким чином перевіряє слухову увагу дітей, щодо висоти звуків.

Гра «Звук, що танцює»

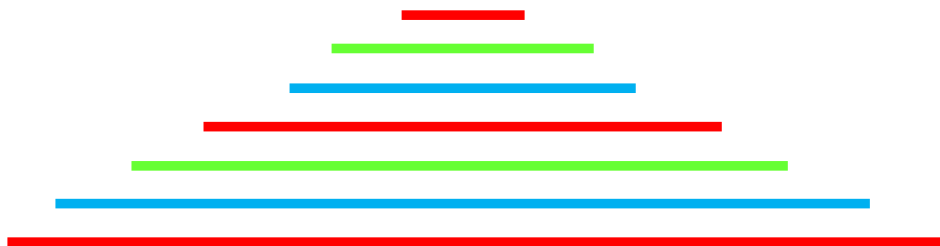
Педагог пропонує дітям стати до кружка та спробувати заспівати звукові лінії, які танцюють. Призначає соліста, який починає рухатися та співати:

відповідні мелодичні візерунки потрібно показувати рукою та тілом у таночку. Відтворивши свою мелодію рухами, соліст передає естафету іншій дитині. У кінці кожна дитина може спробувати зобразити власні танцювальні малюнки та відобразити їх на графічних партитурах за допомогою прямих або хвилястих ліній.

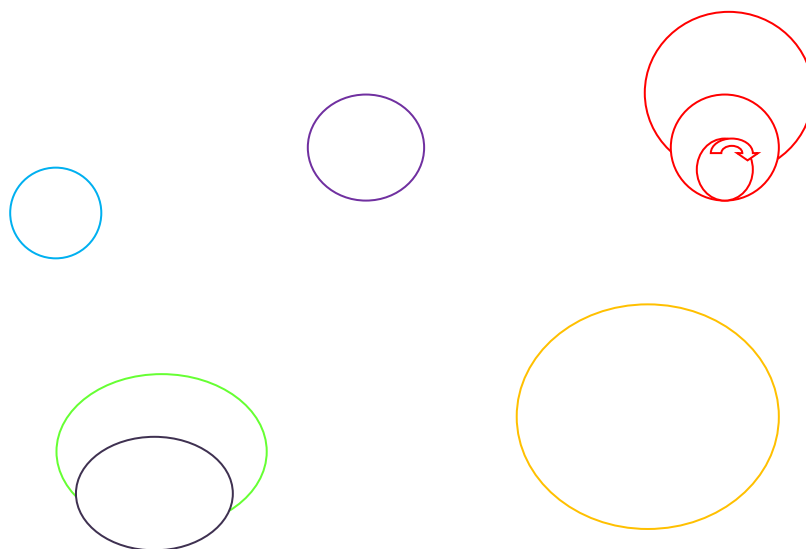
Гра «Піраміда»

Педагог показує дітям малюнок, на якому зображено лінії різної довжини одна над одною. Діти озвучують пропозиції, в якій послідовності варто їх заспівати: згори донизу чи навпаки. Діти рукою показують, де живуть заспівані лінії.

Гра «Циркова арена»

Педагог пропонує дітям відтворити мелодію – «коло», втілюючи в ній образ вершника, який скаче на коні цирковою ареною. За допомогою таких ігор діти збагнуть, що варіації розміру та кольору кола впливають і на різні варіанти мелодій.

***Ігровий етюд «Жучки на звукових доріжках»
(вокальні ігри з використанням графічних партитур)***

У грі діти простежують зображені на графічних партитурах прямі та хвилясті лінії різної амплітуди. Спочатку – пряму лінію на одному звукові, а потім – звукові лінії – хвилі.

Якщо гра проводиться з ускладненням, то діти рухаються по стрічках, розташованих на килимі, відображаючи рух мелодії.

Лабораторія радості «Кришталеві бурюльки»

(з використанням нетрадиційних музичних шумових інструментів. Імпровізація та робота над схемами графічного зображення ритму музики)

Комунікативна гра-танок «Музичні сніжинки» з використанням авторської методики навчання музичної грамоти.

Під час ознайомлення дітей з нотною грамотою варто використовувати різноманітні форми та методи. Висвітлюючи цю тему потрібно формувати знання про нотний стан, регістри, довгі та короткі звуки, розміщення та послідовність нот на нотному стані. У цей час даються початкові уявлення до тривалості нот: пояснюємо дітям, що звуки бувають довгими та короткими. Така робота може проводитись на прикладі будь-якої пісні.

Хід гри

- Ведуча.** Сніжиночки стоять всі в ряд, зібрались ніби на парад.
Зараз казку нам розкажуть і розкажуть і покажуть.
Скрипичний ключ ось походжає, послухаємо, що сказати має.
- Скрипичний ключ.** Привіт, сніжиночки , я вас вітаю!
Погляньте, я будинок маю - «Нотним рядом» називаю.
Та сумно самому тут жити, я вас в гості хочу запросити.
- Ведуча.** Гей, сніжинки, раз, два, три-приготуйтеся до гри!
- Сніжинки (хором).** Ти в будинок нас прийми!
- Скрипичний ключ.** Першу сніжиночку вітаю, ноткою Мі тебе я називаю.
На першому поверсі ти будеш жити,
Будеш жити не тужити. *(кружляє в парі з нотою Мі)*
- Сніжинка(нота Мі).** Мі, мі, мі, мі-мі-мі, ось тепер ми не самі.
Є у нас тепер господар,
В Царстві Музики Володар.*(займає своє місце)*
- Скрипичний Ключ.** І вас, сніжиночки, я теж в будинок поселяю,
Бо таке бажання маю.
- Сніжинка(нота Фа)** Я люблю фантазувати, ноту Фа як не впізнати?
Я радо б теж тут посилилась,
Та нота Мі вже, бачу, розмістилась.
- Скрипичний ключ.** Нота Фа, ти не хвилюйся,
Розміститися готуйся.
Між першим та другим поверхом ти будеш жити
Будеш жити не тужити. *(кружляє в парі з нотою Фа)*
(Чути сигнал автомобіля, з`являється ще одна Сніжинка)
- Скрипичний ключ.** Бачу ще одна сніжиночка з`явилась,
Де ж ти красуня забарилась?
- Сніжинка (нота Сі).** А я чудова нота Сі, я примчала на таксі.
Буду жити посередині, у веселій цій родині.
- Скрипичний ключ** Що ж, посередині будеш жити, будеш жити не тужити.
(кружляє в парі з нотою Сі)

А тебе ноткою Ля називаю, бо таке бажання маю.

Сніжинка (нота Ля) Ля-ля-ля, ля-ля-ля, гарна пісенька моя.
Співати буду так щодня, я прекрасна нота Ля.

Скрипічний Ключ. Радий я тебе вітати, бачу вмієш ти співати.
Між другим і третім поверхом ти будеш жити,
Будеш жити, не тужити
*(кружляє в парі з нотою Ля,
звертається до наступної Сніжинки)*
А тебе нотою Соль я називаю, бо таке бажання маю.

Сніжинка (нота Соль) Нота Соль зовуся я, любить вся моя рідня,
А займу я другий поверх, знаю місце це чудове!
*(кружляє в парі з нотою Соль,
звертається до наступної Сніжинки)*

Скрипічний Ключ. А тебе нотою До я називаю, бо таке бажання маю.

Сніжинка (нота До) Щоб жилось спокійно нотам всі.
Так буду я охороняти дім.

Скрипічний Ключ. На додатковому поверсі ти будеш жити,

Будеш жити, не
тужити. *(кружляє в
парі з нотою До)*
(Чується плач)

Скрипічний Ключ
Чому ти плачеш, чому
ревеш? Чому настрої
всім псуєш?

Сніжинка (нота Ре). А я , друзі, нота Ре, часто сум мене бере,
І, ніде правди діти, люблю я поревіти.

Скрипічний Ключ Тебе, сумну, я в підвалі поселяю, бо таке бажання маю.

Дуже, дуже радий я, тепер у мене є сім`я,
Зараз будем ми співати , всі по черзі ноти називати.
(співають звукоряд).

1.6. Проектна діяльність та інформаційні технології

Проектна діяльність є однією із найбільш продуктивних педагогічних технологій, яка суттєво збагачує освітній процес та змінює традиційний підхід до виховання дітей.

Саме вона є ефективною, оскільки стимулює практичну проектну діяльність та дає можливість формувати весь набір компетентностей (інформаційну, соціальну, комунікативну, продуктивної творчої діяльності).

Застосування цього методу в загальній музичній освіті створює необхідні передумови для творчої самореалізації як дітей, так і педагогів. Якщо ж проаналізувати сучасну літературу з музичного мистецтва, то майже у кожному підсумковому завданні до теми пропонується створення музичного проекту.

Метод проектів не є принципово новим у світовій педагогіці, але сьогодні його відносять до педагогічних технологій XXI століття як метод, який передбачає вміння адаптуватися у світі, що стрімко змінюється. Метод виник ще на початку минулого століття у США, його називають ще методом проблем. Теоретична основа методу - це «прагматична педагогіка» американського філософа-ідеаліста Джона Дьюї.

Уявіть собі таку організацію освітнього процесу, в якій діти й дорослі, не обмежені часом і простором, взаємодіють у цікавій для всіх творчій діяльності. Вони разом склали програму цієї діяльності та визначили шляхи розв'язання поставлених завдань. На відміну від традиційного заняття, яке завжди ініціює педагог, тему для творчого проекту можуть обрати самі дошкільники. Наприклад, вигадати її під враженням від прочитаної казки, походу з батьками на концерт чи на виставу. У такому разі дошкільники хочуть перенести отримані емоційні переживання на площину власної практичної творчої діяльності: намалювати, станцювати, створити «домашній концерт», тощо. Дошкільники можуть пропонувати свої ідеї, пояснювати і відстоювати їх. На їх основі спільного обговорення визначеної теми в подальшому можна розгорнути проектну діяльність. (див. додаток 1)

Інформаційні технології. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) на заняттях у закладах дошкільної освіти має ряд переваг перед традиційними формами організації занять.

Надамо більше уваги одній із сучасних технологій навчання дошкільнят – це технології ІКТ (інформаційно-комунікативні технології). Комп'ютери вже давно стали невід'ємною частиною нашого життя. Навіть у закладах дошкільної освіти неможливо уявити собі роботу без них.

Нікого не дивує, що багато дітей дошкільного віку вільно володіють комп'ютером. Для них це ще одне джерело інформації і розвитку. І ми, педагоги, повинні йти в ногу з часом, стати для дитини провідником у світ нових технологій.

У сучасній педагогіці впровадження ІКТ здійснюється за такими напрямками

Створення презентацій до занять

Робота з інтернет-ресурсами

Використання готових освітніх програм

Розробка та впровадження власних авторських програм, сайтів

Яскраві пізнавальні презентації, відеофільми, мультимедійні посібники допомагають урізноманітнити процес знайомства дітей з музичним мистецтвом, зробити зустріч з музикою яскравою та цікавою.

В музичному вихованні дошкільників найбільш поширеним видом демонстраційного матеріалу є мультимедійні посібники, презентації, що включають в себе анімацію, аудіо- та відеофрагменти, елементи інтерактивності. Застосування комп'ютера в роботі з дітьми сприяє активізації мимовільної уваги, підвищенню мотивації до навчання, розширення можливостей роботи з наочним матеріалом, що дозволяє досягати поставлених цілей і виконання завдань безпосередньо освітньої діяльності.

Використання ІКТ у музичному вихованні дітей дає такі переваги

Поліпшується запам'ятовування пройденого матеріалу

Посилюється пізнавальний інтерес вихованців

Розвивається інтерес дитини до самостійного виконання завдань і т.д.

Застосування комп'ютерної техніки дозволяє зробити музичне заняття привабливим і по-справжньому сучасним, здійснювати індивідуалізацію навчання, об'єктивно і своєчасно проводити контроль і підведення підсумків. Використання ІКТ дуже важливо не тільки для засвоєння музичного матеріалу, але й для активізації пізнавальної діяльності, реалізації творчого потенціалу дитини, виховання інтересу до музичної культури, формування духовного світу. Важливість використання комп'ютерних технологій очевидна: знайомство з будь-якою темою можна супроводжувати показом фільмів, фотографій, слайдів; широко використовувати показ репродукцій картин художників і композиторів; демонструвати графічний матеріал (моделі, схеми); прослуховувати записи пісень .

1.7. Дослідницько-пошукова діяльність, як елемент творчого педагогічного процесу

Дослідницько-пошукова діяльність залишається одним із пріоритетних напрямків в нашій роботі. Саме тому ми зупинимось на ній більш детально.

З постійно змінним світом природи дитина починає знайомитися з перших років життя.

Її приваблюють шурхіт листя, шум дощу, яскравий метелик, що здійнявся над запашною квіткою... Для дитини кожен прожитий день – це справжнє відкриття. Адже її оточують численні чудові перетворення, кожне з яких є таємницею.

Проблема формування пізнавального інтересу на сьогоднішній день є однією з найактуальніших в педагогіці, адже активне пізнавальне ставлення особистості до дійсності є необхідною передумовою самовдосконалення і саморозвитку людини, її творчої саморегуляції упродовж всього життя.

Основні пізнавальні функції дослідницько – пошукової діяльності

- Діти отримують реальні уявлення про різні сторони досліджуваного об'єкта, про його взаємини з іншими об'єктами і з середовищем існування;
- Йде збагачення пам'яті дитини, активізуються його розумові процеси, оскільки постійно виникає необхідність здійснювати операції аналізу та синтезу, порівняння і класифікації, узагальнення;
- Розвивається мова дитини, так як їй необхідно давати відповідь про побачене, формулювати виявлені закономірності і висновки;
- Відбувається накопичення фонду розумових прийомів і операцій, які розглядаються як розумові вміння.

З досвіду роботи зазначається, що доцільно проводити пошуково-дослідницьку діяльність з дітьми щомісяця, опрацьовуючи тему протягом тижня, та узагальнюючи набуті знання на тематичному або комплексному занятті.

Дотримуючись всіх необхідних рекомендацій, ми впроваджуємо в роботу дослідницько – пошукову діяльність з метою формувати у дітей пізнавальні здібності, розвивати уміння аналізувати, досліджувати та систематизувати результати та наслідки роботи. Під час такої діяльності ми виховуємо у дітей ініціативність, допитливість, кмітливість, розвиваємо діалектичне мислення, збагачуємо власний пізнавальний досвід.

Завдання пошуково-дослідницької діяльності

- розвинути уміння дітей взаємодіяти з об'єктом, що досліджується, тобто озброїти їх новими способами пізнання навколишнього світу;
- сформувати в дітей пізнавальні навички, позитивне дбайливе ставлення до об'єктів, що досліджуються;
- розвинути пізнавальні психічні процеси;
- формувати чіткі уявлення про багатоманітність світу в системі взаємозв'язків і взаємозалежностей;
- закріплювати комунікативно-мовленнєві здібності дітей та логічне мислення.

Такі дослідження не лише спонукають дітей самостійно видобувати різні звуки, а й сприяють **розвитку інтересу до звуку**, емоційно забарвлюють діяльність. Діти зазвичай знаходять потрібне рішення і з радістю гримлять, стукають, шарудять і дзвенять. З'являється чудовий спонтанний оркестр, що дарує малюкам море задоволення. І лише після цього етапу ми беремося за справжні барабани, маракаси та бубенці. І знову проходимо той самий шлях. Дитина шукає звуки і способи видобування – дорослий «нанизує» ідеї та втілює їх під час спільної гри.

Зі старшими дітьми, у яких розвинена уява і є слуховий досвід, можна озвучувати казки і різні історії.

Можна дати дитині інструмент і запропонувати: «Ось тобі бубон. Будеш зайчика грати». А можна перетворити процес вибору на захопливу гру. Приміром, обрати дитину, яка гратиме як певний персонаж, і методом добору й обговорення визначити з дітьми, який тембр є найбільш вдалим і чому. Запевняю, що під час виконання такого творчого завдання ви зробите чимало відкриттів і водночас розвиватимете мислення дітей.

Структурні компоненти пошуково – дослідницької діяльності

1. Вибір об'єкту дослідження

2. Визначення методів та прийомів.
Підготовка обладнання

3. Попередня робота:
спостереження, бесіди, досліди, експерименти тощо

4. Ігрові вправи, конструктивні ігри на розвиток умінь,
навичок, пам'яті та уваги

5. Фіксування результатів, висновки

Працюючи в цьому напрямку, ми висвітлюємо чимало аспектів музично-пошукової діяльності. В тому числі, з великим захопленням для себе і для дітей досліджуємо звук. А саме: як він утворюється, поширюється, а також, що відбувається в організмі людини, коли вона говорить чи співає. Ми визначаємо, як зробити звук гучнішим, тихішим, яким чином можна видобувати звук на музичних інструментах і чому вони розподіляються на підгрупи в залежності від звучання. Також вчимо дітей розрізняти музичні та шумові звуки, зіставляти тембр шумових інструментів, розвиваємо здатність до музичних імпровізацій, працюємо над формуванням таких понять як: пульс та ритм (читаємо ритмічні малюнки), розвиваємо артикуляцію, культуру мовлення, формуємо навички здійснення самоконтролю і корекції власної пізнавальної діяльності, виховуємо інтерес до музики, як засобу відзеркалення навколишнього світу.

Пісня-гра «Шумові та музичні звуки»

Шумові звуки й музичні будем розрізняти.
Ми про них веселу пісню хочем заспівати.
Є в природі різні звуки, ми їх можемо почути.
Називаються вони всі ці звуки шумові.
Ось машина гуде (*слухають сигнал автомобіля*)
А у лісі вітер дме (*слухають, як шумить вітер*)

Срібний дощик – «крап – крап» (*слухають шум дощу*)

А годинник йде – «тік – так» (*слухають годинник*)

А ще є музичні звуки, можна їх не тільки чути.

Ми їх можем заспівать ще й на інструментах грать.

(*Звучить металофон, фортепіано та музичний трикутник.*)

Наша пісня летить і мелодія звучить.

Дуже любимо співать, музичні звуки щоб вивчать.

(*Виконують вокальну естафету, яку розпочинає музичний керівник*)

Не дивлячись на те, що завданням пошуково-дослідницької діяльності є озброїти дітей новими способами пізнання та посилити розвивальну функцію навчання, ми інтегруємо всі види діяльності цього напрямку в цікавий ігровий сюжет, насичений активними формами взаємодії дітей та дорослих, зустрічами казкових персонажами, яскравими сюрпризними моментами.

Зберігаючи сформований роками стиль подачі матеріалу, ми висвітлюємо зміст заняття або розваги у віршованій формі, адже вірш і проза - це два принципово різних способи організації мовного матеріалу. І саме вірші додають загальному результату художньо-естетичного забарвлення, особливого звучання та яскравого колориту (див. додаток 2).

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО СТВОРЕННЯ СЦЕНАРІЇВ

2.1. Алгоритм підготовки та проведення інтегрованого заняття

*Немає кордонів між мистецтвами,
музика поєднує в собі поезію і живопис
і має свою архітектуру.*

Мікалоюс Чюрльоніс

Слід відмітити, що музичне мистецтво за своєю сутністю є інтегрованим. У ньому взаємодіють багато галузей музики, культури та науки. Сучасна дидактика оголосила провідним в організації освітнього процесу принцип інтеграції.

Інтегроване заняття має істотний вплив на підвищення якості навчання дітей дошкільного віку. Його правильна структура та побудова навколо однієї теми дає змогу з різних сторін ознайомитися з певними аспектами музичної діяльності та розкриває можливості для інформаційного та емоційного збагачення мислення, почуттів дітей, а також дає змогу пізнати світ музики у всій красі його глибинного змісту.

У процесі спільної роботи ідея інтеграції приваблювала нас завжди. Адже, ефективність занять, на яких поєднані елементи з різних видів мистецтва дають можливість цікаво та різнобічно розкрити тему, залучити дітей до активної спільної творчої діяльності, установити необхідну взаємодію вихованця та педагога з метою різнобічного розгляду певного тематичного матеріалу.

*Алгоритм підготовки і проведення інтегрованого заняття або
«педагогічний дизайн заняття»*

Тема заняття (інтегроване заняття має обов'язково конкретну тему).

1. Види діяльності (розділи програми, освітні лінії), які інтегруються.
2. Програмові завдання (складаються для кожного виду діяльності чи розділу програми окремо).
3. Демонстраційний матеріал, його доцільність.
4. Створення «ситуацій успіху». Чітка мотивація всіх видів діяльності дітей, наявність сюрпризних моментів.
5. Використання методів розвивального навчання, спрямованих на закріплення, узагальнення та систематизацію матеріалу навколо теми:
  - проблемні, творчі запитання і завдання;
  - інтерактивні методи (діалог, дискусія, бесіда);
  - дослідницько-пошукова діяльність;
  - ігрові методи та прийоми (розвивальні дидактичні ігри та вправи, театралізовані ігри), ІКТ-технології;
  - художнє слово, казки з музичним оформленням.
6. Здійснення індивідуального та диференційованого підходу. Робота з індивідуальними картками та іншим дидактичним матеріалом.
7. Емоційне забарвлення заняття. Прийоми підтримки інтересу дітей. Стиль спілкування з дітьми. Використання дитячих музичних інструментів.
8. Підсумок заняття. Узагальнення та систематизація матеріалу.
9. Тривалість заняття та його окремих частин (тривалість інтегрованого заняття може бути подовженою).
10. Результативність заняття. Рівень виконання програмових завдань та якість розкриття теми.

У нашому закладі створені всі необхідні умови для організації і проведення інтегрованого освітнього процесу з дошкільниками: особливості проведення інтегрованих занять систематично опрацьовуються з ретельним аналізом, самоаналізом та внесенням відповідних рекомендацій.

Саме інтеграція музичної творчості з різними видами діяльності дитини (грою, спілкуванням з природою, образотворчим мистецтвом, художнім словом, театралізованою діяльністю тощо) дає можливість організувати закріплення дитиною системи знань, умінь і навичок з вивченої теми.

Педагогічний дизайн заняття з використанням авторського підходу «Осінні етюди»

На створення цього заняття нас надихнула сама Чарівниця-Осінь, своєю романтичною красою і тими барвистими почуттями, які наповнюють душу саме тоді, коли осіння мелодія звучить в наших серцях. А поезія Ліни Костенко дала крила для польоту творчої думки, бо ці вірші надихають завжди, протягом всього життя... Її поетичне слово незрівнянне, мудре, багатогранне, наповнене музикою душі. Інтеграція наших дорослих поетичних вподобань в дитячий сценарій, стала справжнім творчим експериментом, який закінчився успішно. Поезія великого митця в поєднанні з дитячою творчістю та нашими авторськими доробками (віршами, музично-дидактичними, комунікативними іграми, логоритмічними вправами, елементами тренінгу та хореографічними композиціями) проявили себе, як справжня феєрія почуттів, яку ми назвали «Осінні етюди» (див. додаток 3).

Безумовно, що інноваційні методи, використанні в роботі, стали важливою ланкою під час написання конспекту, збагатили загальний колорит заняття, мали позитивний вплив на досягнення результату та створення «ситуації успіху».

У процесі підготовки до заняття ми створили покрокову модель освоєння та впровадження новітніх педагогічних методик.

Нам вдалося організувати таку діяльність, яка б ставила дитину перед необхідністю спрямувати свої розумові зусилля на використання наявних у неї знань та умінь.

Нашою метою було також формування у дітей значущої мотивації до пізнання, що скеровує їхню пізнавальну активність, стимулює розвиток власних почуттів та інтересів. Адже, чим цікавіша діяльність, тим емоційніший її вплив і тим більший ефект вона дає.

Для реалізації окреслених завдань ми підключили професійних артистів філармонії, адже живе виконання класичного твору («Мелодія» М.Скорика) збагачує психологічний та емоційний стан дитини, розвиває слухову увагу. А ознайомлення з інструментальними творами відомих українських композиторів, безумовно, сприяє розвитку естетичного смаку, інтелекту та музичних вподобань дошкільників.

Впровадження інноваційних технологій в музичний розвиток дітей передбачає введення авторських робіт, використання нетрадиційних підходів до написання та підготовки сценаріїв (з урахуванням рівнів розвитку творчих здібностей дітей різних вікових категорій).

Не менш важливим аспектом є розробка авторського музичного репертуару (пісні, таночки, вірші), виготовлення оригінальних декорацій, необхідної атрибутики та використання інформаційно-комунікативних технологій в перегляді музичних казок, слайдів, мультфільмів тощо...

Реалізуючи творчі задуми, ми використовуємо нестандартні заняття, нетрадиційні свята, розваги та інсценізації, театралізовану діяльність, гурткову роботу, моделювання проблемних ситуацій .

2.2. Впровадження передових технологій в розробку авторських інтегрованих форм роботи

Музично-пізнавальна діяльність дітей є важливим елементом освітнього процесу. А музичне свято – це художньо й творчо збагачена форма відзначення подій, явищ змістовно значущих для виховання і розвитку дитини, що будується на різноманітному мистецькому і життєвому досвіді. Тематика свят, розваг пропонується та варіюється керівником музичним. Різноманітність такого виду діяльності корегується, як з відповідністю до програмових вимог, так і до власних творчих вподобань музичного педагога.

Ось перелік лише деяких із них:

Отже, вдало проведене свято – це насамперед добре продуманий сценарій.

Необхідно пам'ятати:
Сценарій – це ланцюжок взаємопов'язаних між собою ланок.
Кожна наступна ланка – це частина сценарію, яка повинна мати
внутрішню логіку побудови.

Він повинен бути в міру насиченим видовищами та виступами.

При написанні сценарію потрібно дотримуватись таких вимог:

- Кожен наступний епізод повинен бути пов'язаний з попереднім.
- Дія розвивається по висхідній лінії. Потрібно рухатись від емоційно-слабших епізодів до сильних.
- Аналогічно до музичного твору, дії та сцени сценарію обов'язково повинні бути підведені до кульмінації, в якій відображається ідея, задумана автором.
- Заключна частина – це яскравий, фінальний акорд, який демонструє прояв активності всіх учасників.

Сценарій має бути захоплюючим калейдоскопом емоцій та вражень, талановитих проявів, відображаючих загальну ідеєю свята. Його не слід перезавантажувати великою кількістю музичних номерів. Завжди потрібно дотримуватися почуття міри, керуватися художнім смаком для створення яскравої атмосфери свята. Підбираючи музичний матеріал для святкової програми, потрібно відчувати можливості дітей та враховувати їх вікові особливості.

Головна вимога до будь-якого сценарію – активна участь кожної дитини. У виступах повинні брати участь всі діти. Колективні виступи завжди чергуються з індивідуальним читанням віршів, виконанням пісень, хореографічних композицій, грою на дитячих музичних інструментах тощо. Іноді в сюрпризних виступах об'єднується невелика група дітей.

Вони беруть участь у невеликих сценках-драматизаціях. В індивідуальних виступах кожній дитині надається можливість проявити свої музично-творчі здібності. До таких моментів потрібно відноситись з особливою обережністю, адже не завжди сором'язливі діти можуть подолати боязкість, розкритися та бути впевненими в своїх можливостях. Всі ці висвітленні нами вище аспекти, ми обов'язково враховуємо та вважаємо їх необхідними.

Володіючи методикою написання сценаріїв з роками ми створили чимало своїх авторських робіт. У нашому випадку створення сценарію – це завжди конструктивний, багатоступінчастий діалог, що ґрунтується на спільності творчих поглядів, аналогічному баченні динаміки розвитку подій, підбору відповідних форм, методів, прийомів та музичного репертуару для досягнення кінцевого результату. Це, безумовно, кропітливий, іноді довготривалий процес, який вимагає концентрації певних зусиль, знань, навичок, схильності до творчих знахідок (див. додаток 4 «Калейдоскоп творчих розробок»).

РОЗДІЛ III. ПРОФЕСІЙНИЙ ПІДХІД ДО ЗАСТОСУВАННЯ КОРЕКЦІЙНОГО ОБЛАДНАННЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ООП

Інтеграція дітей з особливими потребами в освітній процес ЗДО змінює передусім установки педагогів на розуміння особливостей розвитку дітей та врахування їхніх особливих потреб. Тому важливо забезпечити умови для виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Завданнями закладу дошкільної освіти є:

- створення комфортного простору для всіх дітей;
- створення інклюзивного розвивального середовища, яке сприяє гармонійному розвитку особистості особливої дитини;
- формування толерантного товариства дітей, батьків, персоналу дошкільного закладу;
- створення у дошкільному закладі педагогічної системи, центрованої на потребах дитини та сім'ї;
- підтримка самостійної активності дитини;
- варіативність в організації процесів навчання і виховання;
- партнерська взаємодія з родиною, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами (організація такої взаємодії передбачає зустрічі з батьками, бесіди, консультації, інформаційну підтримку, складання індивідуальної програми розвитку з урахуванням запитів сім'ї, залучення батьків до корекційно-розвивальної роботи).

У нашому закладі створені всі необхідні умови для розвитку дітей з ООП. Проводиться регулярна робота над збагаченням палітри методів та прийомів в роботі з ними. В процесі такої діяльності у нас з'явилися цікаві авторські знахідки.

Основною метою такого заняття є розвиток мовленнєвих здібностей. Головна діюча особа – це Їжачок, в ролі якого виступає масажний м'ячик, що знаходиться в руках у дитини. За допомогою цього м'ячика виконується ігровий самомасаж, який супроводжується

логоритмічною вправою.

«Їжачок пішов гуляти своїх друзів зустрічати.

Ось так, ось так, своїх друзів зустрічати»

Звичайно ж, особлива дитина може виконувати вправу недосконало але під впливом масажу в рецепторах шкіри та м'язах виникають імпульси, які досягнувши кори головного мозку, розвивають мовленнєві зони. А отже, розвиваючи моторику рук, дитина автоматично розвиває мислення та мову. Далі за сюжетом гри дитина рухається між м'ячиками - «Їжачками» в напрямку квіточки. Добігає до крайнього м'ячика-їжачка, дитина піднімає його та кладе біля квітки, і знову повертається на доріжку. Вправа повторюється декілька разів, поки всі їжачки не потраплять до квітки.

Таким чином, ми стимулюємо малюка до повторення вправи, а також задовольняємо його потребу в руховій активності (якщо така необхідність існує).

У кінці ігрової вправи, коли всі Їжачки зібралися біля квітки, ми визначаємо, які вони за кольором, закріплюючи знання про колір, а також рахуємо цих Їжачків, закріплюючи або розвиваючи математичні навички. Ігрові прийоми добираються, враховуючи структуру мовленнєвих та рухових порушень дитини. Важливо, що заняття проходить в досить жвавому темпі, з високою емоційною та руховою наповненістю. А казковий сюжет створює сприятливий клімат для зацікавлення дитини та засвоєння нею матеріалу.

Метою цієї вправи є удосконалення зорово-моторної координації, розвиток навичок читання графічних партитур, розвиток музично-фонематичного сприймання та голосових здібностей. Гра починається з ознайомлення дитиною трьох траєкторій руху гусениці до листочків, які зображені відповідним кольором на мольберті. Дитині спочатку пропонується перетворити пунктирну лінію на суцільну, а потім проспівати за допомогою голосних звуків кожен траєкторію руху гусениці до листочка. Таким чином, графічна доріжка перетворюється на звукову. В результаті гри ми розвиваємо зорові, слухові, аналізатори, дрібну моторику та голосові здібності дитини.

Використання корекційного обладнання на індивідуальних заняттях з дітьми з ООП

Впровадження інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами передбачає створення для них комфортного освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям кожної дитини та забезпечило належні умови для здобуття освіти відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, отримання корекційно-розвиткових послуг, спрямованої на усунення порушень психофізичного розвитку дитини, ранньої соціалізації тощо. Необхідні умови для розвитку дітей з ООП створені в ресурсній та сенсорній кімнатах нашого закладу.

Ресурсна кімната

В ігровій зоні ресурсної кімнати панує невимушена, творча, пізнавально-розважальна атмосфера, в такому середовищі найоптимальніше встановлювати та налагоджувати зв'язок педагога з дитиною і дітей між собою. Ігрова діяльність спонукає дітей до комунікації, вчить їх грати в команді, що, безумовно, має значний вплив на загальний, психічний і емоційний стан дошкільнят, допомагає оволодіти та засвоїти навички спілкування і поведінки в суспільстві. Підбір дидактичних та розвиваючих ігор для ресурсної кімнати здійснюється з урахуванням індивідуальних та особливих освітніх потреб дітей з ООП.

Сенсорна кімната

Незамінним інструментом для адаптації дітей до умов навколишнього середовища та розвитку є **сенсорна кімната**. Вона стимулює активність дітей з низькою мотивацією до навчання, аутичними або психомоторними розладами і розслаблює дітей з підвищеною агресією, тривожними розладами, гіперактивністю. Завдяки процедурам стимуляції різних сенсорних систем, можна домогтися таких ефектів:

- розслаблення – зняття м'язового та емоційного напруження;
- стимуляція сенсорного сприйняття і рухової активності;
- розвиток концентрації і управління увагою;
- підвищення позитивних емоцій шляхом стимулювання психічної і пізнавальної активності;

- розвиток правої півкулі головного мозку, а значить – творчих здібностей, уяви, інтуїції;
- корекція і відновлення зорово-моторної координації;
- корекція та відновлення рецепторної чутливості;
- корекція психічних станів – зниження агресії та тривожності;
- профілактика розумової і фізичної перевтоми.

Обладнання сенсорної кімнати призначене як для релаксації, так і активації дітей, а також працює на стимуляцію інтересу та рухової активності дітей, стимулює і підтримує увагу, створює радісну атмосферу свята.

- сенсорний комплекс «Світловий дощ»;
- сухий басейн;
- м'які іграшки;
- соляна лампа;
- м'які пазли;
- дитячі подушечки ;
- сенсорні іграшки;
- сенсорна доріжка для стоп;
- сенсорні м'ячики;
- конструктор;
- пальчиковий театр;
- крісло;
- аромалампи;
- музичний центр;
- записи природних звуків, розслаблюючої музики.

Отже, використання корекційного обладнання, яке знаходиться в ресурсній та сенсорних кімнатах нашого закладу, є важливим в нашій роботі. Це збагачує кількість методів і прийомів, а також творчих знахідок, які ми використовуємо під час освітньої діяльності з особливими дітьми.

Користь його використання полягає в тому, що завдяки масажу кульками розвиваються різноманітні м'язи, формується скелет, зміцнюється серцево-судинна система та органи дихання, розвивається моторика рук. Завдяки іграм в такому басейні можна вивчати кольори, адже кульки в басейні різнокольорові, а також тренувати мислення.

Крім того, це море позитивних емоцій та вражень. Це місце, де можна проявити фантазію вивчаючи нові ігри.

Ігрові вправи в сухому басейні

«Не замочи руки» Коли звучить музика, дитина здійснює кругові оберти руками в басейні, музика стихає-піднімає руки в гору.

Вправа «Роби як я»

Дитина стоячи в басейні змінює положення рук: за головою, на поясі, руки в сторони та інше. Вправа виконується як із кульками, так і без них.

Ігрова вправа «Золота рибка»

Дитина змінює положення на животі або на спині, згідно з зміною характеру музики, виконуючи рухи руками, ніби пливе.

Гра «Знайди предмет на дні басейну»

Знаходити можна різноманітні предмети та іграшки.

Використання великого м'якого конструктора створює оздоровчий ефект:

- відбувається зміцнення опорно-рухового апарата;
- покращується процес саморегуляції та самоконтролю;
- отримуються навички організації простору, вміння моделювати;
- розвиває логічне мислення, увагу та креативність мислення.

Гра починається з того, що дитина буде хатинки для трьох поросят, які відрізняються за кольорами та формою.

Збудувавши їх, вона вирушає в гості до поросят. А кожен з поросят любить грати на певному музичному інструменті. Дитина відтворює запропонований поросятком ритмічний малюнок.

До речі, займаючись звукоутворенням на інструментах, деякі діти успішно використовують знання з читання ритмічних малюнків.

Потрапивши в гості до трьох поросят, дитина має можливість вправлятися у звукоутворенні на трьох музичних інструментах. Таким чином, ми адаптуємо великий м'який конструктор до використання в музичній діяльності. На прикладі цієї казки ми продемонстрували авторський підхід до використання великого м'якого конструктору з елементами театралізованої діяльності. Можна взяти в роботу також інші казки.

Конструктор названо на честь автора - відомого німецького педагога Фрідріха Фребеля, який створив перший в світі дитячий садок. Цей

конструктор має дуже широкий діапазон можливостей для навчання та розвитку творчих здібностей дитини. Його можна використати під час слухання музики, розучування логоритмічних вправ, поспівок та пісень. Наприклад, під час слухання та вивчення пісні про «Сонечко» або «Ялинку» доцільно створити із будівельних деталей конструктора відповідні образи, паралельно розвиваючи концентрацію уваги, навчаючи розрізняти форму, колір, формуючи навички сортування та порівняння об'єктів. У «Дарів Фребеля» дуже великі розвиваючі та навчальні

можливості. Але в роботі потрібно використовувати особистісно-орієнтовний підхід, а значить, враховувати можливості та інтереси кожної дитини.

За допомогою таких пазлів можна навчити дитину знаходити співвідношення цілого та його частину, використовувати під час музичних ігор-імпровацій, пластичних етюдів, слухання музики та інших видів діяльності.

Під час слухання музики дитина має можливість навчатися здійснювати ідентифікацію за кольором та формою звірят або інших персонажів.

Це особливий витвір творчої думки науковців, який доцільно використовувати для хвилинок релаксації та музикотерапії, адже увага дітей з особливими потребами дуже нестійка, тому такі хвилинки необхідні під час освітнього процесу. Крім того, використання такої лампи дає можливість зняти емоційну напругу, створити сприятливий клімат для розвитку творчої фантазії.

Взагалі, використання корекційного обладнання створює широкий спектр можливостей та надихає на реалізацію творчих задумів.

Завдяки корекційному обладнанню успішно відбувається навчання та виховання дітей з ООП у світі музики. А ще, ми радимо залучати таких дітей до активної участі в загальних заходах, які відбуваються, як в приміщенні закладу, так і на свіжому повітрі. І це безумовно сприяє соціалізації та гармонійному розвитку особистості особливої дитини.

Поради батькам щодо музичного виховання дітей з особливими освітніми потребами

Особливі діти потребують особливої уваги від батьків і щоденних спільних занять у родинному колі.

- Подбайте про те, щоб у вашому домі дитина завжди почувалася комфортно. Радимо використовувати музику для створення сприятливого клімату.
- Пам'ятайте про те, що дотримання усталеного розпорядку дня, відображається на психічному стані вашої дитини.
- Приділяйте час оздоровленню та психічному розвантаженню малюка: регулярне провітрювання приміщення, фізична зарядка, вправи на релаксацію, використання танцювальних елементів, слухання спокійної музики тощо.
- Організуйте домашні концерти, на яких діти будуть разом з вами імпровізувати та виконувати знайомі пісні, таночки, вірші.
- Читайте дітям авторські та народні казки, дитячу літературу, а також придумуйте разом з ними свої казки та відображайте їх в малюнках, іграх та музичних імпровізаціях.
- Плануйте хвилини творчості, адже така діяльність заспокоює та гармонізує. Долучайте дитину до гри на музичних інструментах, якщо самі захоплюєтесь цим.
- Якщо ви володієте відповідними навичками, то виготовляйте разом з дітьми різні види лялькового театру (настільний, театр-рукавичка, тіньовий, пальчиковий тощо).
- Пам'ятайте, що розфарбовування картинок – це також творчий і дуже захоплюючий процес. Він є яскравим прикладом того, як можна розважити свого малюка з користю, адже при розмальовуванні розвивається дрібна моторика і кисть руки, що як відомо, безпосередньо

пов'язане з розвитком мислення малюка. Займатися можна також на фоні музики в парі: мама або старша дитина малює фігуру, а малюк її розфарбовує. Таким чином, ми розвиваємо і навички взаємодії малюка з іншими.

- Зберігайте спокій у будь-яких ситуаціях, будьте терплячими. Спілкуйтеся з дитиною чітко, повернувшись до неї обличчям та установивши візуальний контакт. Не забувайте, що для малюка є цінним, коли батьки граються з ним на одному рівні. Наприклад, сідають разом на килим і роблять щось спільне: музикують, співають, грають чи малюють.
- Починаючи заняття з дитиною, вимикайте всі джерела стороннього шуму: увімкнений телевізор, радіо та все, що заважає дитині зосередитись. Дитина повинна сконцентруватися на тому, що ви їй говорите, або співаєте.
- Всі заняття організуйте в ігровій формі, використовуйте предмети або музичні інструменти, які є привабливими для дитини.
- Позитивно оцінюйте навіть найменші досягнення дитини, хваліть за старанність та радійте її успіхам. Використовуйте позитивні підкріплення: посмішку, кивок головою, поплескування по спині, похвалу за правильні дії, наклейки, призи тощо.
- Враховуйте бажання дитини на користь навчанню. Дитина хоче читати – можемо почитати, хоче скласти пазли – складайте, хоче музикувати – музикуйте.
- Враховуючи індивідуальні можливості вашої дитини, розвивайте її музичні здібності шляхом відвідування гуртків та студій.

Пропонуємо вам ігри та вправи на розвиток слухової уваги, сприймання та пам'яті, музично-фонематичного слуху

Гра «Вгадай, хто покликав?»

В цій грі беруть участь по можливості всі члени сім'ї. Дитина сидить з заплющеними очима. Хто-небудь з інших гравців повинен покликати її, промовивши або проспівавши ім'я дитини. Дитина відгадує, хто саме її покликав.

Гра «Слухаємо музику»

Слухання музики має дуже велике значення для слухового сприймання. Тому рекомендуємо вам проводити так звані музичні хвилинки. Запропонуйте дитині сісти, або лягти на килим, бажано з заплющеними очима, що допомагає розслабитися, не реагувати на зорові подразники, а зосередити свою увагу на музиці, яка має бути спокійною та лагідною.

Гра «Що звучало»

Запропонуйте дитині прослухати та розпізнати такі звуки: шелест аркушів, клацання ключів або звучання музичного інструмента. А потім відтворіть цей звук разом з дитиною.

Гра «Тихо-гучно»

Дорослий грає на іграшкових музичних інструментах: фортепіано, барабан, бубен, сопілка, спочатку тихо, а потім гучно. Дитина за завданням дорослого створює самостійно на заданому інструменті тихий або гучний звук.

Ігри та вправи для та розвитку мовлення артикуляції

Гра «Хто як розмовляє»

Гусі стали гелготати: «Га-га-га»

Кошенята замурчали : «Няв-няв-няв»

Горобці зацвірінчали: « Цвінь-цвірінь»

Коні заіржали: «І-гі-гі»

Жабенята квакали: «Ква-ква-ква»

Каченята крякали: «Кря- кря-кря»

Вправи для розвитку дихання та голосу

Гра «Кораблик»

Налийте у миску воду. Зробіть паперовий або пінопластовий кораблик та покладіть його на воду. Запропонуйте дитині подути на кораблик. А потім на звук «У» проспівайте, як гуде кораблик.

Гра «Хто як співає»

«Аня співає пісеньку»: А-а-а, а-а-а

«Гуде потяг»: У-у-у,у-у-у

«Пісенька комарика»: З-з-з, з-з-з

«Зозуля кує»: Ку-ку-ку-ку

«Корова мичить»: Му-му-му

Для досягнення результату необхідно займатися з дитиною регулярно та систематично, в один і той самий час. Заняття повинні бути цікавими, не примусовими, в легкій ігровій формі. Тільки за умови активної та свідомої співпраці дошкільного закладу та батьків ми зможемо досягти бажаного результату в розвитку особистості особливої дитини.

ВИСНОВКИ

Мистецтво з його унікальними можливостями цілісного впливу на особистість виступає не тільки джерелом естетичного виховання, а й універсальним засобом творчого розвитку дитини. Музика має сприйматися як живе, захоплююче мистецтво, тому таким же живим і захоплюючим має бути і навчання. Працюючи над розвитком творчих здібностей дитини, слід використовувати сучасні методи, що є актуальними в системі мистецької освіти. А також, необхідно застосовувати різноманітні форми навчання та види музичної діяльності в межах одного заняття, розширювати можливості ілюстративного супроводу заняття, впроваджуючи в освітній процес комп'ютерні та інформаційні технології.

Іноватика у формуванні творчої особистості сьогодні розглядається, як важливий фактор найповнішого розкриття здібностей дітей дошкільного віку та створення цілісної системи пошуку для виховання творчо обдарованої особистості.

Умовою успішної музично-педагогічної роботи є професійність керівника музичного, гнучке застосування традиційних, новітніх, а також, авторських методів і прийомів. Наполеглива праця – це шлях до вдосконалення та максимального результату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Афанасьєва О. В.* Використання ІКТ в освітньому процесі / Микола Афанасьєв, Яна Ромашова // Вища школа, Київ. - 2007
2. *Бойченко С.* Зменшення фізичного та емоційного напруження у дітей засобами музики. Музичний керівник, № 5. - 2015
3. *Бойченко С.* Щоб бути в музиці гнучким, мов пластилін: 18 музичних-пластичних вправ. Музичний керівник, №4. - 2019
3. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Київ. - 2020
4. *Дорошенко Т.* Розвиток творчих здібностей на уроках музики: методичні рекомендації. Київ // Початкова школа, №4. - 2001
5. *Кузовкова. О.* Як розвивати мовлення на музичних заняттях, Музичний керівник, №1. - січень 2022
6. *Мартиненко І. В.* Особливості комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення: монографія / І. В. Мартиненко. – Київ: ДІА, 2016. – 308 с.
7. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років. Київ - 2021.
8. *Нищева Н. В., Гавришева Л. Б.,* «Нові логопедичні розспівування, музична пальчикова гімнастика, рухливі ігри» Санкт-Петербург ДИТИНСТВО-прес - 2013.
9. *Шевчук А.* Сучасні підходи до організації музичної діяльності дітей: методичні рекомендації. Київ // Дошкільне виховання. - 2000 - №2. - ст. 6-8.
10. *Романюк І.* Готуємо свято в дитячому садку: від А до Я. Музичний керівник № 01- 2017
11. *Рібцун Ю. В.* Мелодії кольорових звуків. Фонетико-фонематична компетентність дошкільника: альбом для ігор – занять із дітьми 5-6 років. – Київ - 2014

ПРОЄКТ ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ
З ДІТЬМИ ГРУПИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

«Українське народознавство дітям»

Музично-виховного проектування

Тривалість проєкту: 3 місяці

Мета проєкту:

розвивальна:

- розвивати самостійність та ініціативу, музично-творчі здібності;
- розвивати спостережливість, уважність;
- розвивати позитивне відношення до своєї національної культури;
- розвивати мовлення, увагу, мислення, пам'ять.

виховна:

- виховувати почуття гордості за свій рідний край, свою культуру;
- виховувати інтерес і повагу до народних традицій, звичаїв та обрядів;
- виховувати цікавість до музичної діяльності нашого народу;
- виховувати естетичний смак, любов до народної музичної діяльності;

освітня:

- ознайомити дітей з традиціями, звичаями, обрядами нашого народу;
- формувати у дітей здатність до естетичного сприймання різних видів фольклору, народних свят, розваг;
  - вчити дітей бачити красу в народних піснях, іграх, таночках, шанувати традиції наших пращів;
  - формувати у дітей емоційно-естетичне ставлення до навколишнього світу;
  - вчити дітей милуватися гарними піснями, помічати в них яскравість, мелодійність, оригінальний жанр, гармонійність;
  - формувати у дітей позитивні емоції: радість, відчуття прекрасного під час ознайомлення з народними традиціями, звичаями та оберегами українського народу;
  - формувати емоційно-пізнавальну активність дітей.

соціалізуюча:

- розвивати самосвідомість, самооцінку;
- створювати умови для реалізації пізнавальної й соціальної активності дітей.

Характеристика проєкту:

- за домінуючою діяльністю: творчий;
- за тривалістю: середньої тривалості;
- за кількістю учасників: колективний;
- за характером контактів: у межах групи

Учасники та співучасники проєкту: діти, батьки, вихователі, асистенти вихователів.

Форма роботи	Зміст роботи
	Мотиваційний етап Місяць: грудень 1-2 заняття
Організована освітня діяльність	Тема: «Українське народознавство» Мета: Збагачувати дітей знаннями про, традиції, звичаї, обряди нашого народу, мудрі заповіді дідів і прадідів. Завдання: ознайомити дітей з народними піснями, хороводами. Заохочувати дітей до створення святкового дійства, виховувати почуття відповідальності за спільну справу, викликати емоційний відгук на мелодійність пісень, заохочувати до висловлювань про емоційно - образний зміст твору. Викликий інтерес, зацікавленість, бажання реалізувати задум. Словник: народна пісня, колискова, жанр музики, інсценівка, мистецтво. Матеріали: пісня «Святий Миколай», муз. А.Олейнікова, сл.В.Чайковська, пісня-колядка «Старий рік минає» Методи та прийоми: сюрпризний момент, лялька «Святий Миколай», розгляд ілюстрації, чітке виконання музичного твору музичним керівником, бесіда за змістом.
Індивідуальна робота	Мета: зацікавити дитину до слухання колядки «Старий рік минає», заохотити до самостійного висловлювання щодо пісні.
Консультація для вихователів	Тема: «Відродження традицій». Мета: збагатити знаннями про традиції, звичаї обряди нашого народу, ознайомити зі специфікою виконання колядок, щедрівок. Вправи для дихання: «Кулька», «Вогник», «Ниточка».
Інформаційний етап Місяць: грудень, січень. 1-8 заняття	

Свято	<p>Тема: «Миколай про діток знає все, він подарунки їм несе»</p> <p>Мета: ознайомити дітей з традиціями, звичаями, обрядами, формувати пізнавальний інтерес, ознайомити з сюжетом вистави, розучити пісні, таночки, вірші, ігри; сприяти поширенню пошани до обрядів та святкових дійств.</p> <p>Словник: сцена, куліси, Антипко, ангел, різка, молитва.</p> <p>Матеріали: колядка «Старий рік минає», пісня «Святий Миколай», гра«Сніжки», танок «зірочки», вірші-молитви.</p>
Розвага	<p>Тема: «Ми Різдво завжди шануєм – співаєм, граєм, колядуєм»</p> <p>Мета: ознайомити дітей з обрядами водіння Кози, колядування, щедрування, про злі та добрі сили, навчити водити давні хороводи. Розвивати вміння виразного та емоційного виконання пісень, колядок і щедрівок.</p> <p>Словник: гра, вистава, інтер'єр.</p> <p>Матеріали: «Щедрик-ведрик», гра «Шукай», гра «Панас», пісня«Щедрівочка», гра «Коза», танок «Полька», костюм Кози, різки.</p>
Розвага	<p>Тема: «Андріївські вечорниці»</p> <p>Мета: ознайомити дітей з сюжетом вистави. Вчити та закріплювати прийоми гри на дитячих музичних інструментах, таночків, хороводів та твору у виконанні ДМІ.</p> <p>Матеріали: сніжки, санчата, колядки, щедрівки. Гра «Панас», гра«Калита» (укр. нар. ігри)</p>
Розвага	<p>Тема: «Водохреща»</p> <p>Мета: дати поняття про традиції святку вання, про народні звичаї</p> <p>Матеріали: свята вода, ігри «Сніжок», гра «Шукай», «Санчата»</p>
Свято	<p>Тема: свято «Стрітєння»</p> <p>Мета: ознайомити дітей з сюжетом вистави, обрядами, традицією. Розвивати вокальні здібності дітей, почуття ритму, музичну пам'ять, виховувати активність, самостійність. Вчити водити гаївки з атрибутами, удосконалювати прийоми гри на дитячих музичних інструментах .</p> <p>Матеріали: пісня «Ой минула вже зима» укр.. нар. пісня, гаївки, танок «Віночок», гра «Карусель».</p>
Організована освітня	<p>Тема: «Весела масляна».</p> <p>Мета: ознайомити дітей з сюжетом вистави, обрядами,</p>

діяльність	<p>традицією, сформувати систему знань, умінь, навичок, та сприяти накопиченню і узагальненню музичного досвіду дітей через використання різних видів музичної діяльності - слухання музики, співів, музично - ритмічних рухів, дитячу музичну творчість та музикування на дитячих музичних інструментах.</p> <p>Завдання: підтримувати прояви ініціативи та удосконалювати вміння спілкуватися та співдіяти у різних видах музичної діяльності дітей різних вікових груп між собою та дорослими, вчити відтворювати радісні почуття у музично - пісенних та пластичних діях.</p> <p>Методи та прийоми: сюрпризний момент, розгляд ілюстрацій, відео, бесіда за змістом.</p>
Вечір розваг з батьками	<p>Тема: Знають наші малюки, найкращі друзі – це батьки»</p> <p>Мета: розвинути музично-художню діяльність батьків, та залучити їх до музичного мистецтва, активізувати участь батьків у різноманітних заходах.</p> <p>Матеріали: мольберт, ілюстрації, колядки, щедрівки</p>
Організована освітня діяльність	<p>Тема: «У світі чарівних звуків». Гра на музичних інструментах</p> <p>Мета: вчити проявляти здатність власного виконання у демонструванні вміння грати в оркестрі, вчити отримувати задоволення від власної гри. Матеріали: маракаси, металлофон, дзвіночки, ложки дерев'яні, бубни, трикутники.</p> <p>«Іде, іде дід, дід» укр.нар.примовка</p>
<p>Репродуктивний етап</p> <p>Місяць: Лютий</p> <p>1-8 заняття</p>	
Гурткова робота.	<p>Тема: «Українські народні таночки»</p> <p>Мета: удосконалити та проявити власні хореографічні та пластичні здібності в процесі виконання танків та хороводів, придумуванні власних танцювальних рухів.</p>
Організована освітня діяльність	<p>Матеріали: сніжинки, сніжки, ляльки, герої казок, підбір народного муз.інстр., наочний матеріал (позиції рук, ніг)</p> <p>Тема: Музично-дидактичні ігри</p> <p>Мета: формувати в дітей музичні здібності в доступній ігровій формі, розвивати в них чуття тембру, тембровий і динамічний слух, прагнення до самостійних дій із</p>

	<p>застосуванням знань отриманих на муз.заняттях. Виховувати повагу до національної культури.</p> <p>Матеріали: гра «Три кити», «гра з Бубнами», гра «Чарівна скринька»</p>
Організована освітня діяльність	<p>Тема: Логоритміка</p> <p>Мета: виконання фізичних вправ під музику для корекції і подолання мовленнєвих порушень, вчити упізнавати вивчені скоромовки, пісні та відреагувати на них відповідними рухами.</p> <p>Матеріали: повітряна кулька, підказки-малюнки, підказки-іграшки, гра «Вгадай, хто це?»</p>
Організована освітня діяльність	<p>Тема: Маленькі актори</p> <p>Мета: надати дітям можливість практично застосувати здобуті на інформаційному етапі знання, уміння та навички, вдосконалювати їх, розвивати здатність відмічати засоби музичної виразності, що створюють <u>образ, надати можливість проявити творчу уяву та фантазію дітей, вокальні здібності у виконанні пісень, драматичні здібності (міміку, жести, інтонації).</u></p> <p>Завдання: створити умови для відображення дітьми отриманих знань, спрямовувати на емоційне та усвідомлене переживання музики і мистецтва, активізувати та розвивати музично - ритмічні, вокальні та виконавські здібності дітей, уяву і фантазію, вдосконалювати отриманні вміння і навички</p> <p>Словник: театр, куліси, актор.</p> <p>Матеріали: запис муз.казки «Пан Коцький», наочний матеріал.</p> <p>Методи та прийоми: розгляд ілюстрації, чітке виконання музичного твору музичним керівником, бесіда за змістом.</p>
<p>Узагальнюючий етап</p> <p>Місяць: лютий</p> <p>1-2 заняття</p>	
Розвага	<p>Тема: «Фестиваль талантів» (конкурс пісень, таночків, ігор)</p> <p>Мета: удосконалити елементи вивченого матеріалу, пройденого на перших двох етапах.</p>

<p>Організована освітня діяльність</p>	<p>Тема: «Маленькі музики» Шумовий оркестр Мета: узагальнити і систематизувати знання, навички та вміння, здобуті протягом попередніх етапів, підготувати дітей до виступу на святі. Завдання: визначити готовність дітей до виступу на святі; повторення пісень, танців, хороводів, прослуховування оркестру дитячих муз. інструментів, закріпити отримані на попередніх етапах знання, вміння та навички. «Бубонці» муз.О.Тілічеєвої, «Музичні дзвоники» муз.і сл.Н.Рубальської</p>
<p>Творчий етап Місяць: грудень, січень, лютий</p>	
<p>Свято Розвага Організована освітня діяльність Розвага Свято</p>	<p>Тема: ««Миколай про діток знає все, він подарунки їм несе» Тема: «Ми Різдво завжди шануєм – співаєм, граєм, колядуєм»» Тема: «Свято Василя» Тема: «Водохреща» Тема: «Весела масляна» Тема«Благослови, мати, весну закликати!» Мета: реалізувати проект, який здійснюється на протязі зимового циклу, провести свята, розваги, створити дітям святковий настрій, допомогти отримати радість від власних музично - пісенних та пластичних дій, музикування, та отримати задоволення від участі у створенні спільного дійства. Завдання: забезпечити атмосферу радості, піднесеного настрою та налаштувати дітей на отримання позитивних емоцій від власної участі у спільному проекті і отримання задоволення від його результатів.</p>
<p>Рефлексивно-оцінювальний етап 1 заняття</p>	
<p>Організована освітня діяльність</p>	<p>Тема: «Ми талановиті», перегляд відео, колективного виступу на святах, розвагах. Мета: оцінити результати роботи над проектом, викликати почуття радості від колективного успіху та творчості кожної дитини. Завдання: проаналізувати з дітьми роботу над реалізацією проекту; з'ясувати, що найкраще вдалося і чому, усвідомити секрети колективної творчої праці та її результати.</p>

Музичне заняття-розваги «Музика в нас одна»

(інноваційна форма, з елементами дослідницько-пошукової музичної діяльності)

Звучить музика. З'являються муз керівники. Співають дуєтом.

Пісня «Музика в нас одна»

Під час пісні з'являються діти та продовжують співати разом.

Композитор. Як тихо тут, усе мовчить, задумливий і тихий час стоїть.

Послухай серцем цю чарівну тишу, у цьому часі все неначе все спить.

Це лиш на перший погляд час стоїть... Та він іде, та він минає.

Послухай-знову музика звучить. (*звучить музика*)

Адже вона завжди у кожного лунає.

Муз.керівник. І пісня в кожного в душі одна. Вона, мов чарівна струна.

Ця пісня радість нам приносить і наше серце пісні просить.

Композитор. Із серця пісня ллється-вона чудова квітка,

То дощиком сміється то лине, мов лебідка.

Чарівні струни грайте! Ти пісенько, лунай!

(*звучить вступ до пісні*)

Я вам цю пісню подарую-в душі моїй розмай!

Під хаотичні звуки з'являється Шуміла.

Шуміла. Ох, знову сон я свій не додивилась, якась тут музика з'явилась.

Мене ви, діти, розбудили, мене ви дуже розлютили.

Що таке, що за причина? Чому це музика тут лине?

Дитина. Ми всі зібрались веселитись, грати, музику слухати, пісню співати

Шуміла. Навіщо ж пісня! Краще, діти, давайте будемо шуміти.

Ось ви, будете, мов вітер завивати, ви птахи-крилами махати,
Ви по горбочках будете стрибати, ви по пісочку будете ходити,
А ви, як мишки шкряботіти, а ви, мов коні тупотіти.
А ось, я чую шум машин, а зараз, разом - як один.

Діти шумлять всі разом.

Композитор. Стоп! Я це хочу припинити! Що це за звуки? Скажіть, діти.

Діти відповідають.

Так, це звуки шуму, не музичні... і такі не романтичні!
Не можу їх до пісні долучити, тому прошу вас більше не шуміти.

Шуміла. Ох, недарма ж я звусь Шуміла. Шумлю завжди я дуже всіло.

Пісень ніколи не любила, і тому візьмусь за діло.

До пісні ближче підійду, зачаклую, украду.

Щоб музика тут більше не звучала і щоб мені вона не заважала.

Забирає листи із нотами і зникає.

Дитина. От так сюрприз, як же нам бути? Як нам пісню повернути?

Композитор. В країну Музики підем, там пісню швидко ми знайдем.

У тому співочому дивному краї

Музичні пригоди на всіх нас чекають.

Пісня-гра «В наше коло поспішай» (муз. М.Шута)

Звучить перший куплет.

Поспішайте, дітвора – ра - ра! Нас чека весела гра – ра - ра.

В наше коло поспішай, пісню нашу відшукай.

Плесні дзвінко – раз, два, три, тупни гучно – раз, два, три,

Пострибай до гри, ще разок повтори!

А тепер присядьмо і знову починаймо!

Діти рухаються змійкою між іграшками і утворюють півколо.

Композитор. Погляньте, діти, та це ж перешкода, для нас ще одна пригода.

Тут предмети вистроїлись в ряд, зібрались ніби на парад.

До них потрібно доторкнутись, щоб звуки різні тут почути.

Нумо, ..., не барись, до кубика скоріше доторкнись.

Дитина доторкається, діти визначають, який звук утворився.

Потім по черзі торкаються до скляного предмету, м'якої іграшки та до музичного трикутника

Композитор. Не простий трикутник це, малята. Помітили? Уміє він звучати.

В нього друзів є багато, треба нам їх відшукати.

Пісня – гра «В наше коло поспішай»

Діти рухаються, виконуючи другий куплет пісні.

Далі дружньо ми пішли – ли – ли – ли,

Дивний сундучок знайшли – ли – ли – ли. *(знаходять сундучок)*

Швидко його відкривай, що у ньому відгадай.

Стали в коло раз, два, три та готуємось до гри.

Присідай, гру почни, інструменти бери.

Композитор. Ось цікавий момент – вже звучить інструмент.

Гра «Музична скринька»

Композитор. Металофон співає, діти, в країну Музики вас хоче запросити.

Дитина. Ля – ля - ля, ля – ля – ля, так співаю завжди я.

Ля – ля – ля, ля - ля –ля, в країну Музики запрошую вас я.

Під музику з'являється Звуковинка.

Звуковинка. Я весела Звуковинка, країни Музики краплинка.

Королівство Музики вітає вас всіх, чарівних жінок і діток малих.
Знаю я, що пісня у вас пропала, і про Шумілу чула, що її украла.
Тому за діло, будем працювати та пісню вашу із пологу рятувати.
Є в Королівстві нашім три чарівних островки,
І кожному із вас потрібно свій знайти. (*пояснює завдання*)

Діти знаходять «свій острів» згідно до умовного позначення

Композитор. Зверніть увагу, діти, кожного з вас чекає завдання.

Якщо ви справитесь з кожним із них, то ви зможете повернути пісню.

Звуковинка. Отже, приступаємо до першого завдання.

Є тут мішечок чарівний. Він не звичайний, ось такий.

В ньому знайдете ритмічні ви загадки,

Їх відгадайте швидко, по порядку.

Гра «Ритмічні загадки» (1-й стіл)

Звуковинка. З завданням правились ви гарно, потрудилися не марно.

А ось тут – музичне місто, інструментам в нім не тісно.

Інструменти ці незвичні – саморобні, не класичні.

Дитина. Є в бабусі чудо скринька, в ній всього потрошку,

Ґудзики, хустинки, дерев'яні ложки.

Я трішечки поміркував – їх в інструменти переладнав.

Дитина. А ми ключі старенькі відшукали,

До «плечиків» їх приладнали.

Мов дитячі голосочки розспівалися дзвіночки.

Дитина. Квасоля в пляшках – це прикраси. Гарні вийшли маракаси.

Дитина. Музиканти ми усі – і дорослі, і малі.

В оркестрі разом будем грати. Допоможете малятам?

Звуковинка. Але є один момент нам потрібен диригент.

Звучить музика. З'являється дівчинка-диригент.

Звуковинка. А ось він іде до нас. Музикант, та ще й красуня.

Ну що ж, це справді вищий клас.

Диригент. Я оркестром дирижую, музикантами керую.

Ось вам знак – моя рука,

Я змахну, хай знає кожний – починати грати можна.

«Веселий оркестр»

Композитор. Коли оркестр веселий грав, коли ця музика звучала

Скажіть-но, діти, може щось вона вам нагадала?

Діти відповідають.

Композитор. Так, це мелодія пісні до нас повернулася,

Вона ожила, вона посміхнулася.

Я чую також і слова, і знову пісня як нова.

Я чую навіть тихий звук

Це пісні нашої сердечка стук

Цей звук ще пульсом звать, малята,

І вам його потрібно відчувати.

Ми зараз будем пісеньку співати, та пульс її відображати.

Діти проспівують перший куплет пісні, відстукуючи пульс.

Звуковинка. Що ж, пульс ви відобразили завзято

А як же прозвучала пісенька, малята, (*діти відповідають*).

А ось у нас із вами пристрій є, він голосові сили додає.

Діти беруть паперовий рупор.

Всі готові? І в цей час звук підсилимо ми в раз.

Діти співають другий куплет пісні в рупор.

Композитор. А який сучасний пристрій є, що голосові сили додає?

Діти відповідають в мікрофон.

До вас у мене завдання співоче. (віддає мікрофон дитині)

Дитина. У мікрофон ми заспіваємо охоче.

Діти проспівують третій куплет пісні «по ланцюжку» з мікрофоном.

Дитина. Ми з вами пісню заспівали. Її, ми, друзі, врятували.

І звуку сили додавали, на інструментах грали, прикрашали.

Композитор. А чим ще ми діти з вами прикрасить пісню зможем?

Діти. Кольорами.

Звуковинка. Ось у вас є кольори – червоний, жовтий, 1,2,3.

Кольори мерщій ви вибирайте, та пісню вашу прикрашайте.

Діти вибирають кольори згідно до змісту кожного куплету пісні.

Беруть атрибути.

1-й стіл -1-й куплет, 2-й стіл -2-й куплет, 3-й стіл -3-й куплет

Звуковинка. Я доторкнуся музики живої, в моїй уяві казка оживе.

У світ чарівності і любові музичний пензлик поведе.

Діти утворюють три півкола.

Композитор. День чудовий. Пісня хай лунає

І хай щасливим буде кожен день.

Дорослі й діти і душа співає,

Тож хай лунає більше тих пісень.

Пісня.

Звуковинка. Мандрували ми завзято, любий друже, я і ти.
Та час вам далі вирушати в дитинства чарівні світи.
А щоб мене ви пам'ятали і пісню щоб не забували
Подарую я вам скриньку де музичні є краплинки.

Дарує дітям скриньку із сюрпризом.

Цей сюрприз дарую вам, а також муз керівникам.

Діти дарують «музичні краплинки» муз керівникам.

Композитор. Коли ми всі разом, пісні прилітають,
І музика лине у світі без краю.

Муз керівник. Музика – це дружба звуків, їх послідовність, їх союз.
Це – ритм душі, це – серця стукіт,
Дарунок від Богині Муз.

Композитор. Ці звуки музики прекрасні, вони знаходять ці місця
Де кожний тон дзвіночків так ясно,
Бере в полон людські серця.

Інноваційна форма інтегрованого заняття з елементами тренінгу
«Осінні етюди»

З'являється скрипаль та виконує «Мелодію» М.Скорика.

На фоні музики звучить вірш Л. Костенко

Ведуча. Ти знов прийшла, моя печальна музо.

Не бійся, я не покладаю рук.

Пливе над світом осінь, як медуза,

І мокре листя падає на брук.

А ти прийшла в легесеньких сандаликах,

Твій плащик ледь прип'ятий на плечі.

О, як ти йшла в таку негоду, здалеку,

така одна – однісінька вночі!

Ти де була, у Всесвіті чи в Спарті?

Яким вікам світилася вві млі?

І по якій несповідимій карті

Знаходиш ти поетів на землі?

Ти їм диктуєш долю, а не вірші.

Твоє чоло шляхетне і ясне.

Поети ж є і кращі, й щасливіші.

Спасибі, що ти вибрала мене.

Скрипаль зникає

Ведуча. Красива осінь вишиває клени

Червоним, жовтим, срібним, золотим.

А листя просить: - виший нас зеленим!
Ми ще побудемо , ще не облетим.
А листя просить: - дай нам тої втіхи!
Сади прекрасні , роси золоті.
З`являється Осінь.

Хореографічна композиція «Осінній вальс»

Осінь зникає . Залишається дитина - Зелений листочок.

Листочок. Не наближайся, Осінь, ти до мене.

Я хочу залишатися зеленим,
Я хочу знову повернутись в літо.

Ведуча. Мене дивуєш ти, бо ніде правди діти,
За небокраєм зникло літо...

Поглянь , хмарини сині крила розкривають
Звернись до них, хай Літо повертають.

З`являються Хмарини.

Листочок. Хмарини, ви мені допоможіть, прошу вас – Літо поверніть!

***Танок з елементами пластичного балету
«Білосніжні та блакитні хмариньки привітні»***

Ведуча. (звертається до Листочка)

Ну що? Не повернулось Літо? Змирись, бо ніде правди діти.

Послухай ти мої слова: поглянь – ось Фея дощова.

З'являється Фея із парасолькою.

Фея. Прозорий спів дощу – краплини, мов перлини.

Звучить їх спів чарівний, неначе пісня лине.

«Оркестр Дощу»

Ведуча. Дощ закінчився, а літечка немає

Лиш журавлі у небі десь співають...

Ті журавлі, і їх прощальні сурми...

Тих відлітань сюїта голуба...

Натягне дощ свої осінні струни,

Торкне ті струни пальчиком верба.

Сумна арфістко – рученьки вербові! –

По самі плечі вкутана в туман.

Зіграй мені мелодію любові,

Ту, без котрої холодно словам.

Зіграй мені осінній плач калини.

Зіграй усе, що я тебе прошу.

Я не скрипковий ключ, а журавлиний

Тобі над полем в небі напишу.

Звучить вступ до пісні «Відлетіли журавлі»

(до уваги глядачів – схема наочного моделювання тексту пісні)

Використовуються елементи тренінгу.

Присутні в залі дорослі разом з дітьми виконують 1-ий куплет пісні

Використовуються елементи тренінгу -

присутні в залі дорослі виконують 1-ий куплет пісні.

Ведуча. Ми запрошуємо вас пісню розучити, Спершу разом, згідно схеми, чітко текст проговорити.

Всі присутні промовляють текст пісні, користуючись схемою.

Ведуча. Текст ми вивчили завзято, починаємо співати.

Журавлів в осінній вирій будем разом проважати.

Пісня виконується усіма присутніми

Ведуча. Ще не давно в небі синім пролітали журавлі,
А сьогодні в безгомінні ходить Осінь по землі.
Від краю і до краю, від двора і до двора
Золотого урожаю по землі іде пора.

Звучить музика. З'являється дівчинка Оленка.

Оленка. Я дівчинка Оленка, я завжди веселенька.
Танцюю, розважаюсь, роботи не цураюсь.
Люблю я біля хати в городі поливати. *(поливає)*

Ведуча. Огород Оленка поливала, поки зовсім сил не стало. *(засинає)*
Спи, Оленко, спи, нехай присняться тобі чарівні сни.
Що ж, наша казка не нова, та в ній відбудуться дива...
Доки сон у дівчинки триває, огород у неї підростає.
І кожен з нас чим зможе – тим Оленці й допоможе.

(звертається до гостей)

Ми запрошуємо овочі в город, щоб створити дружний хоровод.

Гарбуз. У Оленки на городі кожний овоч у нагоді -
Буйно зеленію, доки не дозрію.
Та я не хочу сам рости – подружись зі мною ти.

**Музично - комунікативна гра
«На осінньому городі ми зібрались в
хороводі»**

Ведуча. Щоб гарбузу не сумувати, будете разом підростати.

Гарбуз по черзі запрошує гостей до «городу»

Ролі овочів виконують присутні гості та діти

Швидко вирости, красиво! Ви погляньте, справжнє диво!

Хто ж в Оленки на городі закружляє в хороводі

- Гарбуз.** Всіх вас просимо завзято нам про себе розказати.
- Морква.** Я – руденька морквина, маю багато вітамінів.
Той, хто мене споживає – гарний зір, малята, має
- Помідор.** Ну, а я – помідор – дуже ввічливий сеньйор.
Хто мене споживає - міцне здоров'я має.
- Буряк.** Я – кругленький хлопчик, як у мишки хвостик.
Червоненький я на вроду, хочу борщик із городу.
- Цибуля.** А мене і в борщ, і в суп кидають, тушкують, смажують и печуть.
І кожен з вас мене впізнає – цибулею мене зовуть.
- Часник.** А я братик – часничок, припікаю язичок.
Я вбиваю всі мікроби, бережу вас від хвороби.
- Баклажан.** Ну, а я, коли зростаю, дуже дивний колір маю.
Хто мене споживає – завжди здоров'я гарне має.
- Перець.** Звуся я солодким перцем, до людей горнуся серцем.
Тому, хто з вас мене шанує добрий настрій подарую.
- Гарбуз.** Я рослина жовтопуза, називаюся гарбузом.
Оленка з мене зварить кашу на усю сімейку вашу.
- Ведуча.** Оленка, швидше прокидайся! З огородом привітайся.
Та часу дарма не гай – гарну пісню заспівай!

Інсценована пісня «Веселий огород»

- Ведуча.** Артистам всім аплодисменти і найкращі компліменти.
Красива осінь весело співає...Красива осінь клени вишиває...
Красива осінь щедро пригощає...Сьогодні осінь всіх гостей вітає...

Музично-хореографічна композиція «Щедра осінь»

(присутні гості отримують подарунки

- Ведуча.** Осінній день, осінній день, осінній!
О синій день, о синій день, о синій!
Осанна осені, о сум!Осанна.
Невже це осінь, осінь, о! – та сама ...

Калейдоскоп творчих розробок

Сценарій до Міжнародного Дня людей з особливими потребами

«Добротою зігріваючи серця»

Звучать фанфари

Ведуча. Добрий день, дорогі друзі! Ми дуже раді бачити вас в нашій залі!

Звучить музика. З'являються діти.

Мелодекламація «Радість»

Ведуча. А день сьогодні дійсно добрий, бо людським теплом і добротою зігріваються серця. Наша зустріч присвячена Міжнародному дню людей з обмеженими можливостями. Сьогодні в нашому залі присутні дорослі та діти, які виховуються в атмосфері добра, любові та милосердя. А ви знаєте, що багато відомих людей: композиторів, художників, артистів мали важкі хвороби, які не зламали їх і незважаючи на проблеми ці люди досягли великих успіхів і стали всесвітньо відомими. Коли людина обмежена у здоров'ї їй обов'язково дарується талант і неймовірно добре серце. Сьогодні всі присутні, я і ти, зберемось в хороводі Доброти!

«Хоровод Доброти»

Ведуча. Підтримка і опора потрібні всім людям, без винятку. Відстоювати свої інтереси, доводити, що ти багато можеш, вмієш, набагато легше, якщо поруч з тобою – друзі .

Музична композиція з елементами ритмопластики «Веселі друзі»

Ведуча. Що потрібно людині для щастя?

Здоров'я, хороші друзі, яскраві моменти і, звичайно ж, добра казка.

Всім, хто співає, танцює на святі хочу я казочку подарувати!

Дінь-дінь-бом , дінь-дінь-бом, скільки радості багато!

Дінь-дінь-бом, дінь-дінь-бом

(З'являється Червона Шапочка із звірятами)

Червона Шапочка. Добрий день, мої малята, любі хлопчики й дівчата! Не одна до вас прийшла, звірят казкових привела! Ми розважимо всіх вас вас, а ви поплескайте для нас!

Музична мініатюра

«Святкова зустріч»

з використанням музично – шумових інструментів.

(у виконанні дітей з особливими потребами)

Червона Шапочка. Коли до вас в садочок поспішали, То багато друзів пострічали!

Пальчикова гімнастика «Дружна сімейка»

Ведуча. Весело ми з вами грали , та зовсім не помічали ,

Що звірята стали сумувати ,давайте разом будем грати.

Гра «В гості до звірят»

Ведуча. Ми сподіваємось, що вам сподобалася з нами грати.

Адже дружать у садочку всі наші, малята !

Комунікативна гра

«Розбуди усмішку»

Ведуча. Усміхнені люди дарують добро! Усміхнені люди дарують тепло!

Усміхнені друзі – це щастя для нас!

Хай пісня про дружбу лунає в цей час!

Пісня «Друзі»

Ведуча. Хай пісня чудова несе́ться до неба!
Живіть у любові, бо в тім є потреба
Любіть своїх ближніх завжди й повсякчас!
Слова доброти хай звучать для всіх вас!

Дорослі тримають маленькі «серця», промовляють.

1. Кажімо більше добрих слів знайомим, друзям і коханим!
  2. Нехай комусь тепліше стане від зливи наших почуттів.
- Всі.** Кажімо більше добрих слів!!!
3. Живіть у добрі, живіть у радості, будьте щасливими і здоровими!

Ведуча. Ми не повинні забувати про тих людей, яким потрібна допомога. Ми закликаємо всіх людей до милосердя, чуйності і доброти, які допоможуть людям з обмеженими фізичними можливостями легше переносити тяготи і позбавлення. Нехай ніхто з них не залишиться обділеним нашою увагою.

Ми різні. Але ми – рівні!

*Музична казка-мініатюра з
пріоритетним напрямком мовленнєвого розвитку
в ЗДО «Шляхи і методи розвитку мовленнєвої
компетентності дошкільнят» на тему:*

«Осінні каруселі»

(з використанням авторських та інноваційних технологій)

Звучить музика. З'являються діти.

Діти. В цей осінній день - чарівний, казковий, кольоровий
Ми всіх вітаємо і настрою чудового бажаємо!

Хореографічна композиція «Осінні кольори»

Після танцю діти зупиняються навколо «чарівної яблуні»

Діти. В лісі яблуня росте... Дерево це непрост (*діти сідають*)

Дихальна гімнастика

Вітерцем затишним Осінь повіває,
різнобарвне листя до гори здіймає.

Ніжний запах Осені зараз ми вдихаєм –

(Вдих - видих, вдих-видих).

Листя нам шепоче, листячко кружляє

шшш ...

Діти, рухаючись по колу, вибігають із залу.

Друга підгрупа дітей займають свої місця.

Дівчинка. Чудесна мить – листок летить, все під ногами шурхотить.
Ти подивись і посміхнись, по цій красі скоріш пройдиш!

Дитина. На сцені « Хор Рук» . Його ми вітаєм –
Наразі ваш виступ усі ми чекаєм.

І ось дочекались, нарешті момент - до залу поважно іде диригент.

Диригент. Якщо листочки й птахів подружити –

«Хор рук» ми зможем утворити.

Ми руки наші об`єднаєм , декламувати починаєм .

Хор рук «Осінь фантазія» (з використанням ритмодекламації)

Діти стають навколо яблуні, виконують дихальну гімнастику. Діти промовляють.

Раптом вітер прилетів у-у-у, у-у-у...

Мов у дудочку дудів ду-ду-ду, ду-ду-ду

Шепче вітер : «Шу –шу –шу...

Білку в гості запрошу!»

З`являється Білка.

Білка. Я в осінній ліс прийшла, тут каштанчики знайшла.

Ось котяться каштанчики по листю, по травиці.

Каштанчики, каштанчики, швиденько зупиніться.

Вистукують каштанчики, немов ті барабанчики.

Тук – тук, тук – тук, всюди цей веселий стук.

Шумовий оркестр «Каштанчики»

(з використанням степ платформ)

Каштанчики. Чок – чок – чок – чок , тікайте ,бо йде павучок!

З`являється Павучок . Діти «Каштани» вибігають з залу.

Павук. Чому каштани поховались ? Мабуть вони мене злякались?
Що ж, нехай собі біжать, буду павутинку ткать.

*Авторська музично- дидактична гра
«Музичний павучок»*

*(з використанням елементів нотної
грамоти)*

Чок –чок –чок- чок, я музичний павучок !

Лю –лю –лю –лю, дуже музику люблю.

Ати-ати-ати-ати, павутинку буду ткати,

Павутинки. А ми гарні павутинки, будем танцювати *(танцюють)*.

Ти, Павук в садок піди, стиглі яблука знайди,

Нумо, часу ти не гай, всіх нас швидше пригощай.

Павучок іде за яблучками ,вертається з корзинкою.

Яблук мало, що робити? Починаємо ділити.

Павучок. Ціле яблуко вам хочу дати, бо ви довго будете звучати.

На дві частини друге поділю – і вас дівчатка пригощу.

А третє яблучко я на чотири поділю, бо всіх вас дуже я люблю.

Всі. Ми дружно будемо звучати – щоб добра вам побажати.

Всі. Всім гостям – зичимо добра!

Дитина. Ось так чарівна яблуня всіх вас вітає,

А щедра Осінь щастя вам бажає, несе дарунки і співає!

Пісня« Осінь, Осінь, Осінь»

Казка-мініатюра

«Музичні пригоди весняного Сонечка взимку» з використанням інноваційних педтехнологій.

Голос. *Біля мого вікна крутиться Зима.
Стукає в двері, але я не чую...
Просто на підвіконня сипле сніг вона,
Але я за літом так сумую.*

«Біла Зима»

Голос. *Так, це Зима, та ніде правди діти, так хочеться тепла,
Весни і, навіть, літа. Тому я Сонце хочу в гості запросити.
Ну, Сонце ясне, завітай та зі мною заспівай!*

*Пісня «Сонце, сонечко»
(творчий дует муз керівника та
дитини)*

Сонце. *Ой, так гарно я співало та світило,
Що бурульки кришталеві розбудило.
З`являються діти – Бурульки.
Погляньте, ось вони висять,
Гойдаються і ніжно так дзвенять.
Запам`ятайте їх чарівний дзвін:*

Бурулька. Дон, дон. Дін, дін.

Сонце. А ось одна бурулька спить, що ж треба її розбудить.

Ігровий танок з фіксованими рухами

«Сонечко та бурулька»

Чується стук.

Бурулька 1. Ой, це що за дивний стук: тук, тук, тук, тук.

Бурулька 2. Це крижинки так ритмічно торохтять,
Бо їх Сонце запросило танцювать.

Ігровитміка та ритмодекламація «Крижинки-веселинки»

Дівчинка. Крижинок я багато назбирала і враз так холодно тут стало.

Та наші ручки погріти ми зуміємо, ми їх теплим подихом зігріємо.

Вправа для розвитку мовленевого дихання «Зігріємо ручки»

Дитина. Прислухайтесь, там щось дзижчить. Мабуть, хтось сюди летить.

А нам краще вже зникати, бо ми не вміємо літати.

З`являються Жучки.

Жучок 1. Що тут так торохкотіло? Нас, жучків маленьких, розбудило?

Жучок 2. Ні, нікого тут немає, лиш сонце весело так сяє.

Жучок 3. Розбудило сонце нас від сну, бо, мабуть, кличе вже весну.

Жучок 4. Ні, ми не будемо вже спати, нумо, всі кружляти та дзижчати.

Жучок 5. Ми ж творчі, літаючі натури, тож почитаємо графічні партитури.

Читання графічних партитур

Жучок 6. Погляньте, друзі, що це за квіточка велика та іскриста,
Яскрава, жовта, промениста.

Жучок 7. Цей жук, мабуть, жартує, чи сміється,
Бо ця квітка Сонечком зветься.

Сонце. Гей, до тепла скоріше підлітайте
Та з моїми промінцями покружляйте.

Ритмопластика «Жучки та промінці»

Жучки . Чок, чок, чок , чок. Тікайте, бо йде павучок!

Павучок. Куди жучки всі подівались? Мабуть, вони мене злякались?

Ну що, ж нехай собі летять. Я буду з Сонцем розмовлять.

Сонечко яскраве, тебе хочу я попрохати

Павутиночки мої розфарбувати.

Щоб вони яскраві стали та зі мною в гру пограли.

Сонце. Розфарбую, чом би ні, ти сподобався мені.

Павучок. Гарні стали павутинки, що й казати,

Буду з ними грати й танцювати.

Комунікативний танок

«Музичний павучок»

Павутинка. Ми сніжинку чарівну складали,
а сонце зникло, як і не бувало.
І зовсім тепла нема, поважним кроком йде
сама Зима.

Зима. Яскраве Сонечко сіяло тут дарма. Господиня тут ще я – Зима.

Та не буду я із ним сваритись, бо Весні вже скоро маю поступитись.

Але ж воно так весело сіяло. Жучків, крижинок в коло всіх зібрало.

А ще вас, гостей шановних розважало.

Приймайте мої сніжні привітання та найкращі побажання!

«Зима» дарує гостям сніжинки з побажаннями.

Звучить пісня Л. Горової «Зима» у виконанні всіх учасників дійства та гостей. Використовується метод занурення у пісню.

Сюжетно – тематичне заняття – розвага «Вчимося Доброти»

Звучить музика. З`являються діти.

Ведуча. Добрий день, добрий день, ми вітаємо.
До гостей дорогих, посміхаємось!
Усміхнімось всім довкола: небу, сонцю, квітам, людям.
І тоді обов'язково день до нас привітним буде.

Музично - ритмічна руханка «Привіт, привіт!»

Ведуча. Діти, разом з хорошим настроєм ми почнемо нашу подорож у дивний світ Королівства Добра. Ви згодні? Отож слухайте.

Далеко-далеко, за глибокими морями, за високими горами розкинулося королівство Феї Добра, яка вчить творити добро і бореться зі злом. Діти, сьогодні Фея Добринка запрошує нас до себе в гості. Але, щоб до неї потрапити, треба виконати її завдання. Фея прислала нам цей кошик, та пелюстки квітки. З них нам потрібно скласти квітку Доброти. Якщо ми справимося з цим завданням, то зможемо наблизити казкову країну Добра. Ну що, готові ви, малята? Тож будемо Диво-квітку викладати. Та, спершу треба нам згадати, як поводитись себе чемні та добрі хлопчики й дівчата.

Комунікативна гра «Вчимося бути чемними»

1. Ви прийшли до дитсадка. Яке перше слово повинні сказати?

(Доброго ранку)

2. Вам допомогли роздягтися, повісити одяг. Що треба сказати?

(Дякую)

3. Ви прийшли до роздягальні і випадково когось штовхнули. Що треба сказати? *(Пробач, будь-ласка)*

4. Щоб вам із задоволенням допомогла людина, треба не забувати чарівне слово. Яке? *(Будь-ласка)*

5. Людина зробила добре діло і їй потрібно їй віддячитись. Які слова ви скажете?

(Дякую. Щиро дякую)

6. А як назвати людей, які допомагають хворим та всім, хто потребує допомоги. *Діти відповідають: добрі люди.*

Ведуча. Так, на доброті існує світ, добротою пахне хліб.

На допомогу друзям йти - це також прояв доброти.

Доброта ніколи не старіє, доброта від холоду зігріє.

А зараз будем з вами грати – добрі вчинки визначати.

Адже тільки добра діти в країні Доброти зможуть дружити.

Дидактична гра

«В якому вчинку живе добро»

Діти визначають вчинок за допомогою хмаринки та сонечком.

Ведуча. Отже, добрі вчинки визначайте - сонечко або хмаринку піднімайте.

- Допомагати другові в біді
- Когось образити
- Захистити слабкого
- Когось обдурити
- Ділитися тим, що маєш
- Не слухатися старших
- Вихвалитися перед кимось
- Радіти з чужої бід
- Співчувати друзям
- Дразнитись
- Ображатись через дрібниці

Ви справились із цим завданням. Перша пелюстка з'явилась. А я вам пропоную відпочити. Масаж корисний для всіх нас зробити. У наших долоньках сплять добрі крихітки гномики. Розбудіть їх: потріть долоньку об долоньку швидко-швидко. Відчуваєте? Ваші долоньки стали гарячими. Це гномики прокинулися і понесли здоров'я у кожную клітинку вашого організму. А тепер побавимо їх – притиснемо долоньки до щічок (вдих-видих), розбудимо у кожному пальчику їх братиків.

У великому – щоб бігала кров, у вказівному – щоб добре працював шлунок, у середньому – печінка, у безіменному – щоб стати розумним, а мізинчик – щоб краще працювало серце і легко нам дихалось.

Ведуча: Ми гарно з вами відпочили

Та для здоров'я вашого добро зробили.

І, отже, час настав, малята,

Другу пелюстку квітці дарувати. *(Дарує...)*

А щоб далі нам завдання виконати, діти,

Ми будемо вирощувати квіти.

Зернята будемо саджати, поливати.

І квіти чарівні будуть зростати.

Гра «Чарівні квіти»

Ведуча. Добру справу ми зробили – квіти чарівні зростили.

Третя пелюсточка до квітки додається -

Жовтенька, наче сонечко сміється.

(Додає третю пелюстку на мольберт.)

А щоб **четверту** нам пелюсточку додати,

Діти – квіти будуть зараз танцювати.

Танок «Діти - квіти»

Ведуча. За цей танок спасибі вам, малята,

Ми для квітки ще одну пелюстку будем дарувати.

Додає четверту пелюстку на мольберт

Ведуча. Погляньте, діти, я кошик добрих справ тримаю.

Та він пустий. І що робити - я не знаю.

Нумо, діти, будем грати, добрі справи в кошик цей складати:

Сестричку колихати, в хаті підмітати, смачні страви готувати.

Гумористична гра «Добрі справи»

Ведуча. Молодці, ви гарно грали - п'яту пелюстку квітці дарували.

Погляньте, квітка як сіяє і Фея Доброти на свято поспішає.

З'являється Фея Добра

Фея Добра. В країні Добра я вітаю вас, діти. Дякую, що квітку чарівну змогли своїм добром створити. А ще поради цінні хочу я вам дати, про що повинні ви не забувати. Ми не повинні забувати про тих людей, яким потрібна допомога.

Ми закликаємо всіх людей до милосердя, чуйності і доброти, які допоможуть людям з обмеженими фізичними можливостями легше переносити тяготи і позбавлення.

Нехай ніхто з них не залишиться обділеним нашою увагою.

Всі ми різні, але ми – рівні!

«Осінь дискотека»

(старша група)

Ведуча. Давай ми залишимо вдома планшети!

Надягнемо наші барвисті берети,

Сховаємо в шарфики щоки й носи –

Нам Осінь влаштовує Свято краси!

Під веселу музику діти заходять до зали .

1 дит. Давай – но по килиму з листя стрибати,

Каштани в глибокі калюжі кидати,

Сидіти на лавочці й фантазувати ,

Що хмари – це квіти , що вміють літати.

2 дит. А ще уявляти , що листя на клені – то жовті банани і ківі зелені.
А листя оранжеве – це мандарини, що лиш досягають осінньої днини.

3 дит. Зроблю тобі фото у парку в береті ,
Його розішли вісм , хто має планшети.
Й важливі слова у листі напиши:

Всі. «Нам Осінь влаштовує свято ! Спіши!»

Діти сідають на місця.

1 дит. Ой, чому це вулиця золотом вся вкрилася,
І дощем умилася , й весело блищить?

2 дит. Це тому , що літечко тепле пролетіло,
В гості Осінь мила вже до нас спішитьь.

3 дит. Ой чому в садочку гарно , як на свято,
І гостей багато завітало враз?

4 дит. Це тому, що Осінь в гості ми чекаємо
Радо виглядаємо й кличемо до нас.

5 дит. Ой, чому це крапельки з хмароньки полились,
Може, засмутилась Осінь золота?

6 дит. Ми її питаємо, в садок погукаємо
І на нашім святі гарно привітаємо!

Пісня «Осінь»

Звучить музика, до залу заходить Осінь.

Осінь. Привіт осінній гості, діти! Приємно знову вас зустріти!
Не бачились ми цілий рік! Хоч кожен з вас до літа звик!
Та час про спеку забувати – моя пора хазяйнувати.
За вами дуже сумувала. чим вас потішить, міркувала.
Чи любите ви танцювати? Пісні співати? В ігри грати?

Для вас у мене є сюрприз: запрошую усіх я в ліс,
Де дикі яблуні й смереки... Влаштуємо там дискотеку!

*Діти рухаються по залу і зупиняються біля дерева з великим червоними
яблуками на компакт – дисках . Під деревом діджейський пульт.*

Осінь. В лісі яблунька росте. Дерево це непросте.

Як яблучко повернути, можна музику почути!

Коли музика лунає, все у лісі оживає...

Осінь повертає яблуко диск блискучим боком до глядачів.

Під музику з`являється Їжачок – діджей у темних окулярах з наушниками.

Їжачок. Хей, шановні, хей! Я – Їжак – діджей!

Заміксую для вас трек музичний я враз!

Хей, хей, хей! Я – їжак діджей!

Хей!Сучасний ритм має свій колорит.

Танцюй, ліс і степ, техно, хіп – хоп і реп!

Хей, хей, хей! Я – Їжак – діджей!

Їжачок стає за пульт, вмикає музику.

З`являються діти з листочками в руках та діти з пташками на дрютиках.

Хор рук «Осіння фантазія»

(з використанням ритмодекламації)

Діти з листочками. Осінь з вітерцем гуляла і листочки позривала:

Золоті і руді...

Діти з пташками . Пташенята прилетіли на листочки різні сіли

Золоті і руді...

Всі діти. І танцюють вони разом і тріпочуть,

І осінню пісню заспівати хочуть.

І танцюють вони разом і співають,

І з осіннім святом всіх гостей вітають.

Ведуча. А батьки готові з нами грати?
Будем разом і кружляти, і співати!
Хор рук у виконанні батьків.

Осінь. Друге яблучко я повертаю – знову музика в лісі лунає.

Їжачок крутить платівку. Звучить музика Дощу.

З`являється Дощик.

Дощик. Я – дощ, іду до вас з водою,
Хмаринки ось приніс з собою.
Один, два, три – всіх запрошую до гри!

Ведуча. Хмаринки в коло дружно встали
Щоб ви із ними в гру пограли.

«Мокра гра»

Ведуча. Більше гратись дощ не зміг, далі лісом десь побіг.
А за ним і всі хмаринки – показали мокрі спинки.
Ой, дивіться, після дощу, зранку
Враз виросла Бліда Поганка. (*з`являється Бліда Поганка*)
Дуже гарна й молода, та все ж таки вона бліда.

Поганка. Я – Поганка Бліда, дуже гарна й молода.
В лісі з давніх давен проживаю,
Авторитет серед грибів я маю.
Я тягнусь до людей, до маленьких дітей,
Подружитися з ними хочу, може голову їм заморочу?
Пригощайтеся мною і їжте досхочу.

Ведуча. Ні, не підходь, бо ми разом із дітьми інші любимо гриби.

Поганка. Я на слово вам не вірю, я вас зараз перевірю.

Гра «Лісові грибочки»

Звучить музика.

Поганка. Розумні діти, що й казати, та я вас зможу налякати.
Гей, мої друзі, Мухомори всі сюди!
Ви парубки, скажу вам, хоч куди!
Нумо, збирайтеся всі в ряд, починаємо парад!

«Парад Мухоморів»

Звучить музика.

Осінь. Знову яблучко я повертаю, хай інша музика лунає.

Під музику з`являються діти з каштанами.

Ведуча. Ось котяться каштанчики по листю, по травиці.
Каштанчики, каштанчики, швиденько зупиніться.

Дитина . Тук – тук, тук – тук, каштани падають на брук.
Тук – тук, тук – тук, всюди цей веселий стук.

Дитина. Вистукують каштанчики, немов ті барабанчики.
Тук – тук, тук – тук, всюди цей веселий стук.

Шумовий оркестр «Каштанчики»

Осінь. Яблучко останнє повертаю - й знову в лісі музика триває.

Виходять дівчата – Калинки.

Дитина. Осінь одягла ліси в золотисте листя,
Ну, а нам подарувала червоне намисто.

Дитина. Погляньте, діти, ось стежина, а на ній росте калина.
Ми калини назбираєм, всіх зі святом привітаєм.

Хореографічна композиція «Калина»

Осінь. Як вам наша дискотека? Чи припала до душі?
Чи забули літню спеку? Чи лякають вас дощі?
Сюрпризів восени багато, корзину чарівну дарую вам , малята!

Ведуча. Ну а перш ніж розпрощатся, всіх запрошую до танцю.

вяткова дискотека

*«Ідуть козаки на свято –
Красуню Осінь привітати!»*

Вед. Добрий день, дорослі та малята! Я всіх вітаю вас зі святом!

Хай музика весела грає, свято хай розпочинає!

Святкова композиція

Дитина 1. Яскрава осінь, знов прийшла, дари нам щедрі принесла.
Щоб вся країна й кожна хата,була щаслива та багата!

Дитина 2. У єдиній, у родині з кожним роком розквітай.
Солов`їний і гостинний наш Полтавський, рідний край!

Пісня «Наша Полтавщина»

Ведуча. Гарно пісню проспівали, Полтавщину прославляли.

А зараз вас сюрприз чека - і хто ж до нас на свято поспішає?

Звучить музика. З`являється Котигорошко.

Котигорошко. Я казковий богатир. Мене знають птах і звір.
Котигорошком мене називають,
І всі навколо про це знають.
Я з горошини вродився, на зріст малим залишився.
Та проблему одну маю, друзів – козачат шукаю.

Ведуча. Що скажи із ними стало, у яку біду попали?
Хто пораду може дати? Хто нам може підказати?

Котигорошко. Бачите,ось булава. Вона незвичайна.
Хоча зброя не легка, але дуже файна.
Дорогу вкаже вона вам, всім чудовим малюкам.
За нею ви мерщій рушайте,
Галявину казкову пошукайте.
На ній є скринька чарівна,
Підкаже щось корисне вам вона.

Ведуча. Ну що ж, друзі, часу не гаймо,
На чарівну галявину рушаймо!

Звучить музика. Діти мандрують на чарівну галявину.

Ведуча. Ось і галявина казкова, і скриня чарівна, як нова.
Мерщій її відчиняєм – підказку першу прочитаєм.
Послухайте усі, будь ласка,
Що скаже нам оця підказка. (*Читає*)
«Щоб козачат вам запросити,
Смачненький борщ треба зварити.»
То ж, хочу я вас запитати, з чого ж ми борщик зваримо, малята?
Пропоную овочі дружно всім згадати.

Діти відповідають.

А зараз на город підемо, там овочі ми й знайдемо.

Діти вирушають на город.

Ведуча. Щоб борщ смачний приготувати,
Ми будемо овочі садити, поливати та
збирати.
В дві команди всі ставайте, гру веселу
починайте.

Гра «Смачний борщик»

Ведуча. Борщ смачний зварили
Хлопчики й дівчата,
Та де ж наші козачата?
Я вам, друзі нагадаю,
Що скриньку чарівну ми маємо...
До Котигорошка підемо, малята,
Він підказку зможе прочитати.

Діти рухаються на спортивний майданчик.

Котигорошко. Ось чарівну скриньку тримаю,
Та підказку вам читаю.
«Люблять наші козачата вареничків посмакувати».

Ведуча. Ось така смачна підказка. Що ж, готуйтеся будь – ласка,
Стіл святковий накривати, будемо козачат чекати.

Гра –естафета «Варенички»

Ведуча. Ось і варенички на всі смаки.
Та де ж ви, хлопці козаки?
Котигорошко, скриню відкривай, будь-ласка,
Та третю прочитай підказку.

Котигорошко. Скриню відкриваю, підказку читаю:
«Пісню гарну заспівайте, на допомогу Осінь погукайте»

Ведуча. Чарівна казкова мить, красива музика звучить.
Малята будем поспішати, красуню Осінь привітати!

Діти рухаються назустріч Осені.

Дівчинка-Осінь. Відгадайте хто я, діти?
Ви чекали Осінь тут зустріти?
Чим я можу вам допомогти?

Всі. Козаків потрібно нам знайти!
Осінь. Давайте разом будемо співати,
Вони почують і прийдуть на свято!

Пісня «Гарна Осінь»

Ведуча. Гарно пісня прозвучала, козаченьків
погукала.
Козаки зібрались в путь, ви погляньте, ось вже йдуть.

*З'являються козаки.
«Танок дівчат та козачат»*

Козаки. Ми маленькі козачата, всіх вітаємо зі
святом!

Котигорошко. Любі мої, дошкільнята,
Полтавські справжні козачата.
І сміливі й не ліниві, і такі усі красиві!
Добра підростає зміна - вірні діти України!

Ведуча. Козацький марш нехай лунає щиро,
Ми вам бажаєм, друзі, щастя миру!

*Діти рухаються по колу.
Святковий флешмоб.*

Спортивна розвага

*«Здоров`я – це сила! Здоров`я – це клас!
Хай буде здоров`я у вас і у нас!»*

Ведуча. Увага! Увага! Приймайте вітання,
Чекають всіх вас казкові змагання!
Люблять казки дорослі і діти,
Бо без казок не прожити на світі.
Чарівний дзвоник починай лунати,
Щоб казку в гості до малят позвати.

З`являється Буратіно.

Відгадайте, діти всі, будь-ласка, який герой прийшов до нас із казки?

Буратіно. Привіт, малята, ви мене впізнали?
Про золотий ключик казку пригадали?
Загубив я ключик свій, малята, тепер не знаю, де його шукати...

Ведуча. Діти, а ми зможемо допомогти-ключик золотий знайти ?

Ви сміливі, спритні та завзяті, нумо в подорож рушати.

Діти, давайте подивимось, який шлях нам треба подолати. Тут і Зачарований ліс, і Тридев`яте Царство. Не боїтеся? Впораємось? Отже, перше випробування – подолати перешкоди!

Всі діти стають в колону, під музику долають перешкоди.

Ось ми і опинилися з вами в *Казковому царстві*.

Тут живуть казкові герої, які заховались в чарівних загадках.

Ну , а далі по порядку першу слухайте загадку.

1. Носик круглий, п`ятчком,хвостик крутиться гачком,
Всі читали ви про них ,це трое братиків малих.
Відгадайте без підказки, про кого ж ця чудова казка?

Гра «ТРИ ПОРОСЯТИ»

Ведуча. Молодці , трьох поросят ми пригадали.

Та в гру веселу гарно грали.

Буратіно. Дуже гарно діти грали, скажіть,
А ключик золотий ви не стрічали?

Діти. Ні!

Ну, а зараз, будем далі вирушати, щоб ще одну загадку відгадати.

В казковий потяг всі сідайте, в путь – дорогу вирушайте.

Діти рухаються в «потязі».

Ведуча. Увага! Потяг зупиняється, нова загадка починається.

2. Він рум`яні щічки мав на тарілочки лежав,
Охолонув, покотився, в лісі раптом опинився.

І у казці, як годиться, хитру він зустрів Лисицю.
Їй попався на зубок - круглий, смачний. Хто? (*Колобок*)
Загадку змогли ви відгадати, а тепер почнемо грати.

Естафета «КОЛОБОК»

Ведуча. Молодці ви гарно грали ,про Колобка пригадали.

Буратіно. Дуже гарно діти грали, скажіть,
А ключик золотий ви не стрічали?

Діти. Ні!

Ведуча. Тож в нову казку будемо вирушати,
На конячках далі будемо скакати.
Щоб усі ви здогадалися, яка казочка в загадці заховалася .

Діти рухаються по колу «на конячках»

Ведуча. Де ж ми з вами зупинилися?
На казковому городі опинилися.
Тож послухайте, будь – ласка, яка тут сховалась казка:

3. Кішка, внучка, Миша, ще собака Жучка
Діду з бабою допомагали, що з городу витягали? (*РІПКА*)

Естафета «РІПКА»

Буратіно. Дуже гарно діти грали, скажіть,
А ключик золотий ви не стрічали?

Діти. Ні!

Ведуча. Допомогли ми ріпку витягати, будемо далі вирушати.
Ну, а зараз, я і ти – в казкові полетим світи.

Музично-спортивна руханка

«А ти лети у далекі світи»

Ведуча. Шлях ми подолали нелегкий, а ось і острів чарівний!
Я хочу запитати у вас, діти, кого ж ми можемо тут зустріти?
Ви, мабуть, здогадалися, малята? На острові живуть пірати.

З'являється Пірат.

Пірат. Кого ж я бачу? Дітвора! Гості на острові - УРА!

Ведуча. А ми прохання до вас маємо,
Бо ключик золотий шукаємо.
Може знає острів чарівний, де сховався ключик золотий?

Пірат. Я вас у гості не чекав, і ключик в скриню заховав.

Ведуча. Сховав наш ключик? Оцей так! Робити капості мастак...

І що ж треба нам зробити, щоб швидше скриню цю відкрити?

Пірат. Доведіть мені, малята. Що ви спортивні та завзяті.

Ведуча. Весела руханка є в нас, покажемо зараз вищий клас!

Руханка «Ми щасливі»

Пірат. Ви доведіть мені, малята, що ви спортивні та завзяті.

Скриньку швидше відкривайте, та ключик золотий тримайте!

Буратіно відкриває скриню, бере ключик.

Буратіно. Дякую я вам , малята , що змогли ви ключик відшукати.

Ведуча. Молодці, малята!

Нікого в біді не залишаєте, всім допомагаєте.

Добрі, дружні та сміливі, здорові, сильні та щасливі!

Дружіть зі спортом та зростаєте,

Та здоров`я зберігайте!

Флешмоб

Новорічні пригоди Сніговичка

(молодша група)

Звучить музика. З`являються діти.

Ведуча. З Новорічним гарним святом вас вітаємо, малята!
Будуть з вами святкувати і бабусі, й мами, й тата,
І ялинка зелененька вдягла сукню зелененьку,
Кличе вас: ідіть поближче, нахилю я гілку нижче.

Діти роздивляються ялинку.

Ведуча. Треба ялиночку нам запитати, чому твої вогники не хочуть мигати?
Відповідай! Чи ти спиш, веселинко?

Вогники чому не горять нам , ялинко?

(ялинка мигає вогниками)

Дивіться, ялинка нам відповідає , як яскраво вогниками сяє!

То чого іще чекати ? Свято час розпочинати.

Для Ялинки заспіваєм – хоровод розпочинаєм!

ХОРОВОД «ЯЛИНКА»

Діти сідають на місця.

Ведуча. А тепер, малята, час загадку розгадати:
Коли його робили, кулі снігу накрутили ,
Носик із морквинки, очі-дві вуглинки,
Сумувати він не звик - хто це, діти?

Діти. Сніговик!

Звучить музика.

З`являється сумний Сніговик, прикриваючи ніс рукавичкою

Ведуча. Оце так! Сніговик до нас крокує! Та здається він сумує....
Добрий день, Сніговичок, чом зажурився?
Ти ж на святі Новорічному з'явився .

Сніговичок (плаче) Ох, сумую я, малята, бо не можу бути на святі.
На подвір'ї, на морозі загубив я свого носа.

Ведуча. Не засмучуйся, ми з малятами зробимо все, що зможемо,
Відшукати твого носика гуртом допоможемо.
Малята, подивіться, може у вас морквинка гарненька?
Нумо, під стільчики гляньте швиденько.

Діти заглядають під стільчики.

Ведуча. Нема? Тож відправимось в ліс, пошукаємо.
Швиденько у потяг святковий сідаємо.
Чарівні вагончики вже нас чекають.

Діти носик Сніговичка відшукують

ГРА «ПАРОВОЗИК НОВОРІЧНИЙ»

Діти ланцюжком рухаються довкола ялинки. Під ялинкою спить Їжачок

Ведуча. Ми приїхали в лісок, де зимує Їжачок .
Їжачок, прокидайся! («спить» далі) З нами привітайся!
Не прокидається їжачок... Будемо будити!

ГРА-ДОГАНЯЛКА З ЇЖАЧКОМ «ЯК НА ГОРІ СНІГ-СНІГ»

Слова до гри Як на горі сніг, сніг . Під горою сніг, сніг
На ялинці сніг, сніг і під нею сніг, сніг
Їжачок уклався, спить... Тихо, діти... Т-с-с! Не шуміть!

ЇЖАЧОК НЕ ХОЧЕ СПАТИ,БУДЕ ДІТОК ДОГАНЯТИ! (тікають на стільчики)

- Їжачок .** Добрий день, мої малята! Всіх вітаю я зі святом!
- Ведуча.** Їжачку, тебе ми просим, відшукай, будь-ласка, носик,
Щоб не плакав Сніговик, веселився в Новий рік.
- Їжачок.** Подарую вам грибок, щоб радів Сніговичок .
(приміряє Сніговик носика)
- Сніговик.** Гарний дуже цей грибок, та не підходить він мені, дружок.
В цей час під ялинку виходить Ведмедик з ложками.
- Ведуча .** Погляньте, ось Ведмедик тут гуляє, та на ложках гарно грає.
Ось так, ось так, вигравати він мастак.
Ведмедик віддає ложки Сніговичку
- Ведуча.** Сніговик, ложки, ти скоріш, тримай, та як носик приміряй.
(приміряє носик)
- Ведуча.** Не підходять ложки ці, малята, будемо Сніговичка ми розважати.
Нумо, друзі ведмежата, запросіть до танцю дівчаток – зайчаток.
Потанцюйте, покружляйте, з Новим Роком привітайте!
Танець Ведмежат та Зайчат.
Заходить Білочка з кошиком горішків.
- Ведуча.** Хтось до нас вже поспішає, погляньте – Білочка гуляє,
Щось у кошик свій збирає...
Білочко, подивися уважно у свій кошик:
Чи не потрапив в нього Сніговичка носик?
- Білка.** Я шишечки люблю, їх на зиму запасую.
Ось цю шишечку тримайте: Сніговичку приміряйте! *(приміряє)*
- Сніговик.** В мене носик був найкращий. Не вчеплю такий нізащо!
А шишки ці згодяться вам, дівчата, щоб у таночку покружляти.
Танець Білочок.
- Ведуча.** Більчатам подякуєм за гарну розвагу! А тепер, усі увага!
Зачекайте-но хвилинку, ніс у Сніговичка з морквинки?
- Діти.** З морквинки!
Здається, я знаю що робить...
Зайчики, сюди ідіть і морквинку принесіть.

ТАНЕЦЬ ЗАЙЧИКІВ

Ведуча. Гарно зайці в лісі танцювали і моркинку нам подарували.
Сніговичку до мене підбігай,
Носика свого приміряй. *(приміряє)*

Сніговичок. Розмір це не мій... Шкодую...

Ведуча. Це з тобою я жартую!
Ось твоя морквиночка, тримай та швидше її одягай!

Сніговик (одягає носика). Спасибі, дуже носик гарний!
Шукали ви його не марно...
А зараз час настав, малята, Дідуся Мороза погукати!
А батьки всі, якщо зможуть, своїм діткам допоможуть.

*Діти разом з батьками звать Діда Мороза.
З'являється Дід Мороз.
Привітання. ХОРОВОД. Ігри . Вірші.
Сюрпризний момент.
ВРУЧЕННЯ ПОДАРУНКІВ*

Таємниці Снігової Королеви

(старша група)

Дит.1 Лунає кришталевий дзвін, запрошує на свято він.
Заметіль вкриває землю білими снігами,
Сани мчать, запряжені білими конями.

Дит.2 Трійка мчить, везе в країну через бурі й сніг
Казку дивну, новорічну і гарний Новий Рік.

З'являється Трійка Коней

Дит.3 Час прийшов, Не треба більше свята нам чекати,
Ми запрошуємо всіх Новий Рік стрічати.

Новорічний хоровод

Дит.4 Ділі-дінь, ділі-дінь. Пролунав сріблястий дзвін.
Нас в країну незвичайну приведе сьогодні він.

Вед. Чудеса в казках бувають, навіть звірі розмовляють.

Золоті летять жар-птиці, там чаклуни і чарівниці.

Звучить музика . З`являється Чарівниця.

Вед. Добром пронизане повітря, іскриться загадково сніг
Прислухайтесь... Це ж Чарівниця вже поспішає на поріг.

Чарівниця. Я на крилах чарівних принесла сьогодні диво – казку,
То ж у цей святковий вечір, послухайте її, будь – ласка.
Ось, світяться льоди прозорі, блищать намети кришталеві
Це володіння чарівні – Снігової Королеви.

Вед. Боюсь про неї, навіть і згадати, щоб не зіпсувала вона дітям свято

Дзвенить мобільний телефон.

Чарівниця. Алло! Дід Мороз? Вітаю!
Що трапилось і що ж нам всім робити?
На свято вже тебе чекають діти.
Дід Мороз нам всім повідомляє, що не прийде,
Бо в нього посоха немає.
Королева Снігова до нього прилітала,
Чарівний посох непомітно вкрала.

Ведуча. Дідусю Морозу потрібно нам допомогти,
Та до палацу Снігової Королеви йти.
Зимова пісня хай лунає в дорозі нам допомагає.

Зимова пісенька.

Звучить музика. З`являється Фея Квітів.

Вед. Ось серед квітів ходить Фея вродлива.
Чарівна вона і дуже красива.
Струнка і граційна, й весела. Тут щастя завжди у оселі.

Фея Квітів. Нарешті гості вже до мене завітали.
Проходьте, любі, я на вас чекала.

В Королівстві Квітів ні с ким говорити,
Навколо мене тільки квіти, квіти, квіти...

Дит. Фея Квітів, ми тебе вітаєм! До королеви Снігової поспішаєм.
Діда Мороза посох потрібно нам знайти.

Скажи нам всім, будь-ласка, чи допоможеш ти?

Фея Квітів. Допоможу звичайно, що тут говорити,
Але спочатку помилуйтеся - танцюють мої квіти.

Танець Квітів.

Фея Квітів. А тепер я вас не відпущу, всіх у квіти вас перетворю.
Аромат чарівний зараз всі вдихайте –
Засипайте, засипайте, засипайте...

Діти вдають, що засипають, Фея Квітів зникає.

Ведуча. Ой, що це відбувається? Діти сплять, не прокидаються.
Чаклунка люба, нам допоможи, дітей швидше розбуди.

Чаклунка. Щоб діти тут прокинулися вмить,
Чарівний дзвоник хай звучить!

Чаклунка дзвонить у дзвіночок. Діти прокидаються.

Ведуча. Ароматом квіти вас заколихали, довго ж, діти, ви тут спали.
Цей сон чарівний, заснули хоч і не втомились –
В гостях у Принца і Принцеси опинились (*чути плач Принцеси*)
А Принцеса вередує, а Принц розгублений, сумує.

Принц. Припини скоріш ревти. Ну скажи, що хочеш ти?

Принцеса. Хочу цукерку... (*несуть цукерку*), вже не хочу.

Принц. Ну що ти голову морочиш. Можеш хочеш кока-коли?

Принцеса. Я не п'ю її ніколи! Морозивом я хочу смакувати!

Принц. Нумо, діти, будемо Принцесу пригощати.

Танець з морозивом.

Принцеса. Смачне морозиво, спасибі хлопчики й дівчата,
Вам час в дорогу вирушати. До побачення!

Чути музику.

Дівчинка. Що за ліс переді мною, страшить гулом, темнотою.
Обізвіться, хто тут є, хто у лісі цім живе?

З`являється Атаманша.

Атаманша. Ліс якось сьогодні незвично гуде,
Здається наживка сама до нас йде.
Бачу, бачу я вас малюки. Які ви гарненькі, які ви пухкі.
Буде смачний в нас сьогодні обід.
Почну я з дівчиська, і буде як слід.

Хлопчик. Відпусти скоріше дівчинку, у нас же свято,
Не дозволю її ображати.

Атаманша. Ах так! Постривайте! Підмогу я маю.
Ватагу розбійників я викликаю! Гей, розбійнички!!!

З`являються Розбійники.

Танець Розбійників.

Дит. Просим, нас не ображайте, і в дорогу відпускайте.
Розбійники! Ми вас вітаєм! До Королеви Снігової поспішаєм.

Дит. Посох Діда Мороза потрібно нам знайти.
Щоб він на свято зміг прийти.

Атаманша. Розбійники-братці, будемо в нагоді,
Не станемо дітям на перешкоді.

Ведуча. Швидко сутінки на землю впали,
Ми, мабуть, в лісі заблукали?
Все зробилось чорним, ні іскринки,
Як тут можна віднайти стежинку?

Ось, гляньте, тут якісь вогні... Чи то привиділось мені!?

Це наче сон! Це справжнє диво!

В Королівстві Сніговому так красиво!

Звучить музика. З'являється Снігова Королева.

Снігова Королева. Я, Королева Снігова тепер тут володарюю.
Й не прийде Новий рік до вас,
Щоб знали ви це, люди
Я посох чарівний украла, і свято враз у всіх не стало.

Ведуча. Погляньте, ось вогники-іскринки,
Вони в руках у Маші і Маринки .

Дівчинка. Чудові вогники горять у мене на долоньці.
Вони яскраві та красиві і теплі, наче сонце.

Дівчинка. Глянь, Королево, як вони чудово мерехтять
Велика в них любов простих малесеньких малят.

Діти разом. Вогники, летіть, летіть...
Ви серце снігової королеви розтопіть! Розтопіть!

(Спец ефект «Літаючі вогні»)

Снігова королева. Ой, лихо! Що це трапилось зі мною?.

Щось ниє серце, рветься із тоскою.

В нім ніби крига тріснула моя,

Стаю добрішою і лагідною я.

Вже маю серце я не крижане й холодне,

А справжнє, щире, людяне та добре.

Дякую вам, мої любі діти! Ви разом зуміли розтопити моє крижане серце. За це я виконаю ваше бажання і віддам чарівний посох Діда Мороза.

Знаю й я ваше бажання, зроблю диво незвичайне.

Зроблю диво і всерйоз: Нехай прийде Дід Мороз.

Ви рівнесенько сідайте. І Діда гарно погукайте.

А я назад у казку поспішаю, з Новим Роком всіх вітаю! *(виходить із зали).*

Діти гукають Діда Мороза. Заходять Дід Мороз .

Хоровод. Ігри. Вірші. Сюрпризний момент. Подарунки.

Подивіться Січень йде - Новий Рік до нас веде!

(старша група)

*Звучить чарівна музика. Чути кроки Нового Року
З'являється хлопчик – Новий Рік.*

Новий Рік. Я іду веселим кроком. З Новим Роком! З Новим Роком!

Туп – туп, поспішаю, з Новим Роком всіх вітаю!

Доріг багато я пройшов, ось і в дитсадок прийшов.

Приніс дарунки для маляток, буду зараз їх вітати!

Агов, весела, дівчора, до ялинки всім пора!

Звучить музика. З'являються діти.

Дит. 1 Здрастуй, свято наше любе – ялинковий Рік Новий!

Ти прийшов в яскравій шубі гість знайомий, дорогий!

Дит.2 Наш гість привітний і веселий тебе ми радісно вітаєм!

І у всіх містах і селах Новим Роком називаєм!

Дит. 3 На своє врочисте свято через гори і ліси

Ти несеш усім малятам торбину дивної краси.

Дит. 4 Для малечі на ялинці порозвішуєш гостинці.

Для Зими даруєш сніг, діаманти вздовж доріг.

Дит. 5 Для хлоп`яток і дівчаток – сніжну гірку для санчаток.

Для зайчаток шубки нові, ведмежаткам колискові.

Ведуча. Ти поспішав до нас у гості, пройшов ти тисячі доріг,

Щоб в дитсадок наш зазирнути, вітаєм щиро -

Разом. Новий Рік!

Хоровод « НОВИЙ РІК»

Сідають на місяця

Ведуча. Новорічний день – це Казка, то ж готуйтеся, будь ласка,

Що цей день цікавим буде, нас чекає справжнє чудо,

Зустріч нова і красива – ви погляньте, та це ж диво!

Ніч Новорічна наступає та місяці в небі сіяють!

Танок Новорічної Ночі та місяців.

Новорічна ніч. Святкові зорі в небі засіяли,

Я – Новорічна Ніч, мене ви не впізнали?

Казкове небо – це мій дім, я принесла привіт вам всім!

І прилетіла неспроста – ось принесла я вам листа.

Ведуча. Що за лист? Я прочитаю, бо таку надію маю,

Що пригоди всіх нас ждуть, а може, навіть, дальній путь!

Що ж читаю: «Милі, діти, мріяв так я вас зустріти.

Подарунки готував, вже й мішок свій спакував.
Та з`явилась страшна сила, в полон мене захопила.
Ця чаклунка не нова – Королева Снігова.
Мерщій в дорогу, діти, вирушайте!
Мене з полону швидше визволяйте!
От так сюрприз! Що тут сказати, діти?
Як Дідуся Мороза нам зустріти?
І як до Королеви Снігової нам знайти дорогу?

Новорічна ніч. Не хвилюйтесь, я прийду на допомогу .

Я ж чарівна, не забувайте, та в путь-дорогу вирушайте!

Ведуча. Цей шлях цікавий, хоч і не простий.

Сідайте швидше в килим чарівний!

(Діти сідають на килим.)

Ведуча. Ось таке в нас, діти, незвичайне свято!

Ми справді в казці – зможем політати!

Діти вирушають « в політ на чарівному килимі.»

Ведуча. Куди ж потрапили ми, що за дива?

Мабуть, казка тут нова?

(Чути « храп». Під ялинкою спить Атаманша)

І хто в таку святкову мить під ялинкою хропить?

Атаманша. (Прокидається) Хелоу, я – розбійниця-лиходійка!

Неперевершена злодійка!

Люблю робити я гидоту, гидотна - це моя робота.

Познайомтеся – це я, а оце моя сім`я.

Танок розбійників.

Розбійник1. О! Зараз всіх тут постріляєм, всіх навколо налякаєм.

Щоби ніхто ні в який час, не зміг утікати від нас!

Розбійник2. Зіпсуєм вам свято! Налякаєм всіх!
Знищимо ялинку та весь білий сніг!

Ведуча. Ой-ой! Що будемо робити?
Та це ж справжнісінькі бандити!
Яке страхіття, який жах! Стою я ледве на ногах!
Ніч Новорічна! Почаклуй та бандитів цих вгамуй!

Атаманша. Постійте, пані. Не треба чаклувати.
Та ми ж не такі вже й злі пірати.
Себе поводити я буду чемно
І хочу вам зробити щось приємне.*(замислюється)*
Я ж і Вацап, і Вайбер маю. *(бере слухавку)*
Зараз в Королеви Снігової запитаю:
Привіт, Королево, ну що як справи,
Час проводиш ти цікаво?
Королева справи має, та вона вас всіх чекає.
Ну що, малі, треба сказати?
Слово «спасибі» нагадати?

Діти. Спасибі!

Ведуча. Спасибі вам за допомогу, а нам уже пора в дорогу!
В ніч новорічну, хочу вам сказати,
Ми зможем разом політати. 1, 2, 3 – ракета лети!

Музично-спортивна руханка

«А ти лети у далекі світи»

Ведуча. Ой, діти, щось так холодно стало. Тепла ніби не бувало.
Тут справжні відбуваються дива...Знайомтесь - Королева Снігова.

Снігова В моєму кришталевому палаці діти?

Королева. Що ж чекала тут я вас зустріти.
Я про вас вже добре знала-
Атаманша телефонувала.
Що вам треба. Що хотіли? Чого сюди ви прилетіли?

Дит.7 Ми зустрічаєм Новорічне свято
Нам Дідуся Мороза треба відшукати.
Щоб ялинку засвітити, щоб свято радісно зустріти.

Королева. Ох, проблема мені з вами,
Я ж готуюся до «Танців із зірками» .
І я, і всі мої крижинки, гарцюємо біля ялинки.
Руки й ноги вже помліли, нічого ми 3 дні не їли.
Дуже строга в нас дієта:
Сніданок – сніг, обід – то льодова котлета.
Вечері зовсім в нас нема. Сказала тітонька Зима,
Що в Голівуді лиш струнких
На конкурс візьмуть – ось таких!

Ведуча. Крижинок своїх годі муштрувати,
Їм треба з дітьми Новий Рік стрічати.

Королева. Хто Королева! Ти чи я? Важлива думка тут моя!
Крижинки, покажіть цій дамі, чому навчилися ми з вами!

Танець Крижинок.

Ведуча. Крижинки справді чарівні, та чую голос наче уві сні.

(Чується здаля голос хлопчика Діда Мороза)

Голос. Мене скоріше визволяйте ви, малята,
Та будем разом з вами свято зустрічати!

Ведуча. Та це ж голос Дідуса Мороза! Впізнали ви, малята?
Треба його визволяти!

Королева. Але я Дідуса не відпускаю, у полоні я його тримаю.
Якщо зможете знайти його, малята,
Разом будете ви Рік Новий стрічати.
На чарівні сліди ступайте та в путь дорогу вирушайте!

Гра «Чарівні сліди»

Королева. Що ж , мене ви справді здивували.
Свою спритність показали.
Ви, дійсно, діточки сміливі,
Та ще й всі такі красиві!
Не буду вам я заважати, влаштуйте собі справжнє свято.
Дідуса Мороза кличте ви скоріше,
Хай свято ваше буде веселіше! *(зникає)*

Діти кличуть Діда Мороза.

З`являється маленький Дід Мороз.

Ведуча. Ой, який же ти гарненький. Та чому ж такий маленький ?
Дідусь Мороз. Хоч я малий, та вже завзятий. Радий всіх я привітати.
Здоров`я, миру побажати!
Спасибі вам, що ви змогли мене з полону врятувати.

Ведуча Але ж ми справжнього Дідуса чекаємо.
Та дуже, дуже виглядаємо.

Дідусь Мороз. Скажу я по секрету вам, малята,

Що справжній Дід Мороз не зможе завітати.

Ведуча. Так, дійсно, страшний вірус на його шляху гуляє,

Дідуся Мороза не пускає...

Але він мав таке бажання і записав для вас святкове привітання!

Через інтернет у Новорічний час

Дідусь Мороз звертається до вас!

Відео привітання Діда Мороза.

Ведуча. В хоровод мерщій ставайте для Дідуся Мороза заспівайте!

Хоровод «Дід Мороз» Сюрпризний момент. Подарунки.

«Новорічна, сніжна казка»

(середня група)

Звучить музика.

Вед. Сипле, сипле, сипле сніг... Ні стежинок, ні доріг.

Присипав все – долини, гори, вже весь світ – мов біле море.

Летять, летять сніжиночки на поле, ліс і сад,

Зимовий свій таночок танцює снігопад!

Танцювальна композиція «Сніжинки»

1 дит. За вікном летять сніжинки і сідають на вікні,

Ми танцюєм круг ялинки і співаємо пісні.

2 дит. Ялинко, красуне, яка ти розкішна:

Висока, зелена, пахуча і пишна.

3 дит. Ялинко, красуне, яка ти іскриста:

Бурульки і кульки, цукерки й намисто!

4 дит. Ялинка – це диво зелене, пухнасте.

Прикраси на ній чарівливі, сріблясті!

Ведуча. Тож, давайте пісеньку ялинці заспіваємо,

Всі. Зі святом ми красуню привітаємо!

Хоровод «Ялинка»

Вед. В новорічний день, святковий всі приймайте привітання!
Хай збуваються всі мрії, новорічні побажання!
Хай чудеса вас огорнут, та допоможуть в казку зазирнуть.
Приготуйтеся, будь – ласка, розкажу вам диво – казку
Про дівчинку Оленку спритненьку та гарненьку.

Звучить музика. З'являється Оленка.

Оленка. А ось і я. Привіт, малята! Я радію дуже святу!
Поспішаю до бабусі з Новим Роком привітати!

Вед. До бабусеньки Орини через ліс веде стежина.
Блищить сніг і гарно скрізь! Ну який чарівний ліс!
Чую, чую ліс шумить, хто це стиха гомонить?

З'являється Снігова Баба.

Снігова Баба. Я бабуся Снігова , дуже гостра на слова ,
Силу я велику маю, Зимоньку оберігаю.
А ось мітла, без неї я не зможу у Зимі стояти на сторожі.

Оленка. Ой, яка ж пухнаста ти, бабус, тебе я зовсім не боюся.
Я до тебе пригорнуся.

Снігова Баба. Не підходь до мене, я холодна ,
Бачиш, шуба в мене модна. І зовсім не добра я, а зла...
Бачиш, скільки снігу намела.
Зараз я ще снігу намету багато, щоб тебе зачаклувати. *(мете)*
Нумо Сніговички – онучата, поспішайте та мені допомагайте.

З'являються Сніговички.

Сніговик 1. До Бабусі ми прийшли на допомогу,
Подолали непросту дорогу.

Сніговик 2. Та самі допомогти не зможем,
Нехай нам Хуртовини допоможуть.

Снігова Баба. Гей, Хуртовинки, швидше прилітайте
Та до Сніговиків в танок ставайте!

Танок Сніговиків та Хуртовинок.

Сніговик. Все навколо стало білим, справу ми свою зробили.

Баба Снігова. Так, гарну справу ви зробили, сніжні кулі накрутили.
Справлюсь зараз з малюками, замету усіх снігами.Фррр...

Діти засипають. Снігова Баба та Сніговики зникають.

Вед. Діти, діти прокидайтесь, що тепер робити?
Оленку швидше треба розбудити.
Щоб не змерзла уві сні? Допоможе хто мені? *(музика)*
Ось, хтось іде на допомогу, уступлю йому дорогу.

Вовк. Я злий, страшний, сірий Вовчисько,
До мене не підходьте близько.
В лісі холодному блукаю, чим поживитися шукаю.
А тебе, дівча, як звати? Прокидайся, годі спати. *(будить)*

Ох, заморився, треба сісти. Дуже, дуже хочу їсти.

З`являється Лисиця.

Лисиця. Привіт, Вовчику соколику! Я до тебе в гості йшла.
Ватрушечок свіженьких я, напекла.

Вовк. Твої ватрушки я вже їв, ковбаски хочу й пиріжків.

Лисиця. Вовчику, пустунчику, вгамуйся і не плач,
На Новий рік зроблю ковбаски, та ще спечу тобі калач.

Вед. Вовк і Лисиця далі поспішили, Оленочку не розбудили.
Діти, що ж тепер робити? Як Оленку розбудити?
Ось бачу Гноми поспішають, нехай вони допомагають.

З`являються Гноми.

Гноми. Оленці допоможемо, хоч зростом ми малі.
Та є в казкових гномиків чарівні ліхтарі.

Танок казкових Гномиків.

Вед. Гноми, вдячні вам за допомогу!
Ви вчасно поспішили на підмогу.
І танцювали не дарма, та когось на святі в нас нема?
А щоб кого нема сказати – загадку треба відгадати.

Він в дім приносить подарунки, на склі малює візерунки,
Річки заковує у лід, як зветься цей казковий дід? (*Дід Мороз*)

Вед. Що ж покличем Дідуся на свято, хай буде радості багато!

Діти кличуть Діда Мороза. З`являється Дід Мороз.

Привітання Діда Мороза. Хоровод. Вірші. Ігри.

Дід Мороз дарує дітям маленьку ялинку.

Ведуча. Ялинка, гарна, чепурна, та не прикрашена ж вона ...

А щоб влаштувати гарне свято, ялиночку ми будем прикрашати.

Гра – танок «Ялиночка» (інклюзія)

Сюрпризний момент. Подарунки.

КОЛЬОРОВА ВЕСНА
(середні групи)

Вед. Шановні друзі! Ось і прийшла до нас весна ,
Чудова, гарна, кольорова!
І в цьому залі, як завжди, ми зустрічаєм її знову.
Хай сміх лунає в кожній хаті!
Радіє нині дитсадок – стрічаймо наших діточок!

Під веселу музику діти заходять до залу.

Дит. 1 Чого це на дворі блищать , мов перлини
І чисті й прозорі весняні краплини?

Дит. 2 Чого це пісні заспівали свої
Веселі , дзвінки ручаї?

Вед. І сонце так ясно для всіх пригріває –
Весна – чарівниця іде і співає.

Звучить музика. З`являється дівчинка– Весна.

Весна. Я – весела ,гарна , кучерява.
Я маленька дівчина – Весна.
Біжу , сміюся , всіх вітаю ,
На різні голоси співаю.

МЕЛОДЕКЛАМАЦІЯ

Вед. Дощиком в віконце - **Діти.** Стук – стук – стук !

Вед. Струмочком на галявинці - **Діти.** Жур – жур – жур !

Вед. Травичкою в садочку - **Діти.** Шу – шу – шу !

Вед. Пташкою на деревці - **Діти.** Цінь-цвірінь!

Вед. Весна веснонька іде, щиро усміхається.
Пісню лагідну веде, з усіма вітається!

*Святковий хоровод «Весна – красна»
Діти сідають на місця.*

Звучить музика. З`являється Художник.

Художник. Вітаю всіх, вітаю з святом!
Художник я, і Весноньку люблю я малювати, пензлик.
А це – палітра кольорова, візьму я в руки її знову,
І буду радо малювати, свято ваше прикрашати.
А картину цю ми мамам подаруєм,
Бо дуже любим їх ми і цінуєм.

Ведуча. А кольори які нам треба, щоб картину для матусі малювати?

З`являється дівчинка – «синя фарба» .

Художник. Синю фарбу я запрошую на свято і буду нею малювати.

Синя фарба. Візьміть синю фарбу мерщій до картинки
Хай радість приходить до мами й дитинки.
Хай проліски ніжні цвітуть у долоні.
Бо мама найкраща для сина і доні.

Художник. Переконали ви мене, малята,
Радий синю фарбу я вітати.
Буду нею я завзято малювати. (*малює*)

Вед. Малюй , художнику про свято.
Хмаринки в танці будуть весело кружляти.

Танок «Веселі хмаринки»

Художник. Танок веселий, я це добре знаю.
Хмаринки сині вже картину прикрашають.
Червону фарбу я запрошую на свято
І буду нею малювати.

Червона фарба. Червону фарбу ви також візьміть з собою,
Усіх вітаю я з весною.
Червоні квіти хай картину прикрашають
І лагідні слова хай для матусь лунають.

Гра « Лагідні слова

Вед. Красиві, лагідні звучали тут слова,
І пісня, наче квітка, ожива.

Дитина. Хай же дні ідуть за днями, хай радіють наші мами
Ми співаємо для них, наших рідних, дорогих.

Пісня « Мамо , мамочко »

Художник. Я за картиною спостерігаю,
Вона так швидко оживає.
Давайте ж далі, малюки,
Зелену фарбу привітатєм залюбки.

Зелена барва. Гляньте – найкращий колір у мене.
Скоро все буде – зелене, зелене.
Зеленими стануть листочки у клена.
Найкраща барва – зелена!

Художник. Зелена фарба, знаю я, малята,
Гру веселу принесла на свято.

«Весела гра»

Художник. Дивіться, палітрі моя оживає. Якої ж фарби ще не вистачає?

З'являється Чорна барва (дорослий)

Ой, а хто це завітав на свято?

Чорним кольором не хочу я картину зіпсувати.

Чорна барва.

Загляну я у цю картину...

Ви чорної фарби візьміть хоч краплину.

Бо ж сумую я сама... Та невже негарна я?

І нікому не потрібна, для усіх – усіх огидна?

Хоч на вас я ображаюсь, та на святі залишаюсь.

Капостей вам нароблю, а тоді вже геть піду.

Лякає дітей пензликом.

Вед.

Не сварися, Чорна барва: справді будеш ти не гарна.

Художник.

Хочемо перепросити, що забули запросити.

Скажу тобі ти симпатична, тільки трішечки незвична.

Чорна барва.

Радо я лишуся з вами, щоб була картина мамам.

Буду з вами святкувати – прошу вірші прочитати.

Вірші

Художник.

Жовту фарбу я запрошую на свято і буду нею малювати.

З'являється Жовта фарба.

Жовта фарба.

Я - жовта фарба, наче сонце сяю,

Всіх зі святом вас вітаю!

Яскраво світить сонце у віконце

І кожен хай радіє сонцю.

Руханка «Сонечко»

Художник.

Так, картина вже готова, і яка ж вона чудова!

На ній і сонце є, і квіти, і хмаринки є...-

Радійте, діти!

Що картина в нас чудова-весняна, сонячна і кольорова!

Вед.

Але ж мам у нас багато, кому ж із них картину будемо дарувати?

Художник. В мене пензлик не простий – він малий, та чарівний.
Хоч іще немає ночі, хай заплющать діти очі.
І хвилинку зачекають... Але цур, не підглядають.

Ведуча виносить подарунки для матусь
Ось воно, найсправжнє диво
Для усіх матусь щасливих:
Ваші діточки–барвінки душу вклали в ці картинки.

Дитина. Ми своїх матусь вітаємо, щастя, радості бажаємо!

Ведуча. Дозвольте сьогодні усім побажати
Багато хороших і сонячних літ.
Бабусям і мамам, жінкам всім в це свято
Шлемо наш палкий і сердечний - ПРИВІТ!

Сценарій свята до Дня захисту дітей

«Щастя в Країні Дитинства»

Ведуча.

День захисту дітей – яке чудове свято!
Усіх дітей Землі ми хочемо привітати.
Хай світить сонце всім, грайливий м'ячик скаче,
Від болю і образ нехай ніхто не плаче.
І наша пісенька нехай летить над краєм
Про те, що ми зі святом всіх вітаємо.

Пісня «Щасливе дитинство»

Дит.1 Яке воно щастя, я знаю:

Це коли сонечко сяє,
Коли дощик іде дрібненький,
Щоби землю умити чистенько,
Коли квітне все навесні
І пташки співають пісні,
Коли мама мені усміхається,
Коли з друзями весело граюся.

Ведуча. Я думаю, що всі дітки нашого садочку щасливі, адже кожного ранку ви всі поспішаєте в дитячий садок, де вас чекають ваші вихователі, іграшки, багато цікавих справ.

Дит.2 Доброго ранку, ліси і поля, Доброго ранку, планета Земля!

Щастя й здоров'я усім побажаю. Щоранку в садочок я поспішаю.

Доброго дня, тобі дитсадок, ти як справжнісінький дім-теремок,

Широко двері для нас відчиняєш, радістю всіх малюків зустрічаєш.

Дит.3 Дитсадок – веселий дім, Тут робота є усім,

Тут майструють, тут будують, і рахують, і малюють.

А тому, батьки і мами, і сестрички із братами,

І бабусі й дідусі – дитсадочок люблять всі.

Пісня «Дитячий садок»

Ведуча. Я хочу запросити всіх наших любих дітей у подорож до Країни Дитинства на чарівному потязі.

(діти рухаються під музику)

Ведуча. Ось і перша станція – «Розминка».

Запрошую дітей старших груп.

«Вправи з султанчиками»

Ведуча. Сьогодні перший день літа. Літечко теплом нас зустрічає,

Сонечко яскраво в небі сяє, і радіє дітворі: дуже гарна ця пора!

З'являється дівчинка – Літо.

Дит.4 Ой, яке веселе літо. Світить сонечко умите,

Скрізь метелики і квіти, і пустує теплий вітер.

В небі сонечко яскраве, в травах коники,

А у лісі кучерявім дзвонять дзвоники.

Схожа з вродою із сонцем кожна квіточка,
Стигне вишня під віконцем –Літо, літечко.

Ведуча. У літа завжди справ багато:Треба всіх загартувати,
Накупати в річці, в морі - ягід виростить доволі.
А щоб нам не сумувати,треба дружно заспівати.

Пісня «Літо – радісна пора»

Літо. Приготувало я на свято подарунків вам багато.

Я швиденько розкриваю жовту парасольку.

Дощик пісеньку співає: До-ре-мі-фа-сольку.

Ведуча. Дощик дощик з нами грай веселу пісеньку співай!

Музична гра «Сонечко та дощик»

Ведуча. Подорож наша триває і ось наступна зупинка

«Квітуча галявина».

Які квіти ви знаєте? А ось і наші дівчатка-квіточки .

Таночок дівчаток-квіточок.

Ведуча. Їдемо далі. Ліс пахучий вабить нас,

Тож в дорогу йти вже час. В нім чарівні є куточки,

Трави, ягоди, грибочки. Ось зупинка «Лісова».

Як ви думаєте, яких звірят ми тут зустрінемо? *(Відповіді дітей)*.

Виходять Вовк і Лисиця.

Вовк. Добрий день, мої малята, любі хлопчики й дівчата!

І зовсім я не страшний, а навіть дуже симпатичний.

Я місцевий журналіст, я з новин спеціаліст!

Цікаво, що ви робите у нашому лісі?

Я обов'язково напишу цікаву статтю у газету.

Ведуча. Шановний вовк, ми з дітьми подорожуємо в Країну дитинства, і зайшли до вашого лісу, щоб трохи відпочити, помилуватися природою.

Вовк. Гарний настрій у всіх вас, інтерв'ю почати час!

Ведуча. Ми із задоволенням відповімо на твої запитання.

Вовк іде з мікрофоном до дітей і ставить їм запитання:

1. Чому люблять діти це чудове літо? *(Відповіді дітей)*
2. Трьох синочків літо має,
Як воно їх називає? *(Літні місяці)*.
3. Плани є якісь у вас? Розкажіть мені в цей час. *(Відповіді дітей)*

Лисиця. Старші діти, ви часу не гайте

Сюди швидше вибігайте,

Вигадали ми якраз естафету для всіх вас.

Лисиця і Вовк змагаються.

– естафета «**Передай м'яч**».

– естафета «**Хто скоріше**».

Вовк. Радий був зустрічі з вами, чекайте на мою статтю в місцевій лісовій газеті. До побачення!

Ведуча. До побачення, вовчику-журналісте та Лисичка-сестричка. Нам час вирушати далі. Наступна зупинка **«Казкова»**. Цікаво, кого ж ми тут зустрінемо...

З`являється Червона Шапочка, вітається з дітьми.

Червона Шапочка (розкриває велику книжку). Діти, чи любите ви казки? Давайте пограємось у гру **«З якої казки»**.

Гра «З якої казки»

Після кожної загадки – казки з`являються герої казок .

1. На городі виростала, сили набиралась, а потім достигла, великою стала.
Став дід тоді всіх гукати: Час нашу красуню рвати. (**«Ріпка»**).

2. Хто тікав від діда й баби, Не сидів він на вікні,
А зустрівся із зайченятком й ну співає йому пісні. (**«Колобок»**).

3. Знайшов Півник колосок, змолів борошна мішок.

Спик негайно у печі пиріжки та калачі.

Мишенят не пригощав, бо жоден з них не помагав. (**«Колосок»**).

Літо. Зі святом вас вітаю я, малята! Пригод у вас було багато.

Для таких малят умілих нагороду ще знайду.

Подарую я засмагу кожному з оцих діток.

А від саду та подвір'я подарую крейду вам.

Для малюнків не папір я, а асфальт тепер віддам.

Намалюйте гарне літо: Сонце росами умите!

Ведуча.

Ось і підійшло до завершення наше свято – День захисту дітей.

Пропоную всім малятам намалювати чарівні малюночки на асфальті.

Всім дітям на землі – салют! Нехай же буде мир у світі!

Нехай щасливими ростуть! Здоровими – всі діти на планеті!

«Чарівні цукерки для матусі»

(старші групи)

Звучить музика. З`являється хлопчик.

Хлопчик. Шановне панство! Любі діти! Дозвольте вас оповістити,
Що готувались ми завзято весняне свято зустрічати!
А де ж усі? Я тут один? Ой, я забув, в садочку карантин!
Можливо, вірус десь блукає, та хай він нам не заважає.
Включайте музику скоріше і аплодуйте веселіше!

З`являються дівчата.

1. Ой, дивіться , як тут світло, ми з тобою не спізнались?
2. Ні, прийшли ми дуже вчасно і зовсім не забарились.
Як добре, що ми першими прийшли,
Гарні зачіски зробили, чудові сукні одягли.

З`являються інші дівчатка.

3. Зачекайте, зачекайте, ви без нас не починайте!
Ось і ми уже прибігли із перукарні ледве встигли:
4. Гарні зачіски зробили, поспішали, що є сили.
І в цей день, в святковий час виглядаєм просто клас!

Ведуча. Я в захваті! До свята спеціально,
Дівчата вбрались просто геніально!!!

5. Так, ми красуні, і на свято всі зібрались,
А де ж це наші хлопці подівались?

Ведуча. Не хвилюйтеся, вони вже йдуть на свято!
Буде весело, дівчата!

З`являються хлопчики.

1. Привіт усім! Прийміть вітання та найкращі побажання!
Сьогодні ми всім чоловічим складом до вас на свято завітали радо!

2. В цей день чудовий ми вітаєм дорогих бабусь і мам!

То ж, жінки наші чарівні, ми свято це даруєм вам!

3. Але є в нас в дитсадочку ще й подружки милі!

Всі вони такі розумні та дуже красиві!

4. Так, дівчатка наші милі вирости на славу!

Я б усіх поцілував, та не маю права!

5. А якщо серйозно, хлопці, в нас дівчатка кращі в світі!

Вони сьогодні разом з нами, прийшли, щоб привітати маму!

ВІТАЛЬНА ПІСНЯ

Діти сідають на місяця.

Ведуча. Коли весняний промінь ніжний зазирне в віконце,
У бурульках кришталевих усміхнеться сонце,
Дарує нам весна сонети з квітів та казок:
Приходить найніжніший день - це свято всіх жінок!
І ми сьогодні всіх матусь будемо вітати,
Щоб сюрприз дуже незвичний їм подарувати!

Діти виносять Цукеркове дерево.

Дитина 11. На світі є багато див, та як тут не крути,
Такого дива, як у нас, ніде вам не знайти.

Його ростила дівтора не місяць і не два,
І шепотіли ми йому лагідні слова.

Дитина 12. І наше деревце росло, листочки вже з'являлися,
А мамин день уже прийшов, і всі ми хвилювалися.

Ведуча. Подивіться, любі діти, чудеса збуваються,
На дереві казковому цукерочки гойдаються!
Можливо у цукерках мармелад? **Діти.** Ні!
Можливо у цукерках шоколад? **Діти.** Ні!
Можливо там горіхи... І халва! **Діти.** Ні!
Та досить в мене кругом голова...

Мені складно згодатись, що в цукерках може заховатись?

*Діти переглядаються і з таємничим виглядом
підносять палець до рота, кажуть «Ц-ц-ц-ц».*

От лихо, секрет не розкривають діти. Що ж ми будемо робити?

(до неї підбігає дитина).

Дитина 13. Стійте, стійте, зачекайте! Не сумуйте ви, заждіть.
Ви цукерочку зірвіть, і сюрприз у ній знайдіть.

Ведуча. Цукерку з дерева знімаю, що знайду в ній,-
Поки що, не знаю...*(знімає з дерева цукерку, розгортає її)*
А в ній - наші вітання, та онлайн - святкові побажання!

Дитина 14. Наймиліші, найрідніші! Щиро любимо ми вас!
Хай летять, неначе, птахи поцілуночки від нас!

Дитина15. Кожна жінка в цьому світі чиясь донька чи матуся,
Вас рідненькі привітаю, до землі вам уклонюся.

Дитина16. Нам, маленьким і дорослим, ви даруєте з любов'ю -
Ніжне серце, світлий розум, силу нашу і здоров'я.

Дитина17. Весняну пісеньку для вас тонкий струмок співає ,
Це він найкращих на землі бабусь і мам вітає.
І в нас, малят, душа співа, серденько ніжно «тане»,
Ми заспіваємо для вас - **Всі. Вітаєм з святом мами!**

ПІСНЯ ДЛЯ МАТУСИ

Ведуча. Ви гарно, діти, вмiєте співати,
Та час цукерку з дерева знімати.
Другу цукерку з дерева знімаю,
А що знайду в ній, - поки що, не знаю...

(знімає з дерева цукерку, розгортає її)

Ця цукерка чарівна, немов всміхається вона.
Сторінку у минуле розкриває, і знов сюрприз якийсь ховає.
І зараз час настав, малята, нам з вами дещо пригадати.

Чути плач дитини. З`являються дівчата з колясками.

Дівчинка1. Кажуть, як я була мала - весь час вередувала,
Частенько плакала дарма, матусю турбувала.

Дівчинка2. Моя матусенька мене завжди жаліла, обнімала,
І ніколи не сварила, на ручки ніжно брала.

Ведуча. Дівчатка, пропоную уявити, що ви маленькі мами,
А ляльки нехай танцюють та грають разом з вами.

ІГРОВИЙ ТАНОК З КОЛЯСКАМИ

Ведуча. Гарно ви вмієте грати й танцювати,
Та час цукерку з дерева знімати.
Третю цукерку з дерева знімаю,
А що знайду в ній, - поки що, не знаю...

(знімає з дерева цукерку, розгортає її)

З'являються дівчатка-«квіточки» і присідають.

Хлопчик. Квіти гарні всі й красиві! І червоні, є і сині!
Я нарву їх досхочу — завтра мамі їх вручу.

1 -а квітка. Ні, не рвіть нас, ми живі, хоч і квіточки малі!

2-а квітка. Не ображайте! Не губіть! Краще ось що ви зробіть:

3-а квітка. Олівці ви діставайте, та малювати починайте.

Ведуча. А щоб квіти нам намалювати,

Художниками пропоную стати.

Чарівні олівці візьміть, та малювати розпочніть.

ГРА «НАМАЛЮЙ КВІТОЧКУ»

Ведуча. Гарно вмієте ви малювати та час цукерку з дерева знімати.

Четверту цукерку з дерева знімаю,

А що знайду в ній, - поки що, не знаю...

(знімає з дерева цукерку, розгортає її)

Тут сюрпризик не простий, незвичайний він такий,

За собою всіх гукає – в казку двері відчиняє! ***(Звучить музика)***

Десь на Лисій горі, у печері, у норі

Дві чаклунки жили, вони сестрами були.

З`являються відмочки, танцюють.

Старшу звали Нехочуха ,а молодшу - Вередуха.

І щоб без діла не сидіти, вони стали капості робити.

Нехочуха читає книгу «Енциклопедію дрібних капостей».

Нехочуха. Ось послухай, Вередухо, я такий рецепт знайшла!
Не якесь дрібне паскудство, а геніальний витвір зла!

Вередуха. (читає «рецепт») «З трьох калюж води набрати,
На всі боки поплювати, двічі по три рази чхнути,
Пляшку пробкою заткнути, розмішати й проказати:
Чумба-румба-карабумба, карабумба-рубма-чумба!»
Перетворим малюків в неслухняних пустунів!

(потирає руки)

Нехочуха Ну, а зараз ці «парфуми» треба заховати !
На доріжці, де малі будуть мандрувати!
Зараз кинем на дорогу й будемо спостерігати,
Як діти стануть неслухняні й почнуть вередувати!

(кладуть пляшечку, ховаються)

Вередуха. Он дивись - уже діти йдуть, зараз пляшечку знайдуть!
Хтось із них її відкриє і чаклування враз подіє!
Зловтішно регочуть. Діти підходять до пляшечки.

Дитина 1. Що за пляшечка яскрава, ти поглянь, яка цікава.

(піднімає пляшечку)

Дитина 2. Це якісь парфуми, мабуть...

В мамі є такі духи...*(відкриває)*

Дивний запах... Чим це пахне? Ось понюхай... Чхи-чхи-чхи! *чхають*

Підбігають ще 2 дітей.

Дитина 3. Чим це пахне? Дивний запах... Ви знайшли якісь духи?

Дитина 4. Дійсно дуже дивний запах, незвичайний...

Діти. Чхи! Чхи! Чхи!

Дитина. Ой, щось враз схотілося бешкетувати,

Кричати, бігати, скакати.

Діти скачуть, дразнять інших дітей.

Вередуха. Чаклунство вже подіяло! Ура!

Вже стала неслухняна дітвора!

Треба швидше нам тікати, вже ми зіпсували свято.

Тікають.

Ведуча. Як же повернути свято? Як дітей розчаклувати?

Чарівна цукерко, підкажи, та всім нам допоможи!

(знімає з дерева цукерку, розгортає її)

Ось тепер я вихід знаю, що написано читаю...

Щоб повернути свято, флешмоб вам треба всім затанцювати.

Діти, цукерочки мерщій тримайте,

Та танцювати починайте!

СВЯТКОВИЙ ФЛЕШМОБ З ЦУКЕРКАМИ

Ведущая. Чудове гарне свято – найліпше навесні,

Для нього готували ми сюрпризи та пісні.

Вірші гарні вивчали, щоб догодити вам,

Вклонитись й привітати найкращих в світі мам!

Всі. Вітаємо! Вітаємо! Вітаємо!

Ведуча. Хай сонце вам сяє, а серце співає,

Хай смуток до хати дороги не знає.

Бажаєм вам радості, щастя й любові,

А ще щиро бажаю вам - будьте здорові!

Форми нестандартних занять:

- заняття – мандрівки
- години ввічливості,
- заняття-пошук,
- заняття-казка,
- заняття-тренінг,
- заняття-сюрприз

- заняття-фантазія
- фізкультурно- оздоровчі заняття
- брейн-ринг
- КВК,
- Клуб «Що? Де? Коли»

